

61/2009. (V. 14.) FVM rendelet

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről

A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény 81. §-a (3) bekezdésének *a*) és *p*) pontjaiban kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a*) pontjában meghatározott feladatkörben eljárva a következőket rendelem el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A támogatás célja

1. § Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedés célja a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, a környezettudatos gazdálkodás és a fenntartható mezőgazdasági gyakorlat kialakítása, ezzel összefüggésben a környezet állapotának javítása, minőségi ételkészítés előállításának, valamint a gazdaságok életképességének megtartása és gazdasági hatékonyságának növelése e rendeletben meghatározott célprogramok által előírt kötelezettségvállalások alapján felmerülő többletköltségek és kieső jövedelem ellentételezésének megvalósításával.

Fogalmak

2. § E rendelet alkalmazásában:

1. *állategység*: az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról szóló 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet [a továbbiakban: 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet] 5. számú melléklete alapján meghatározott, a különböző állatfajok állományának együttes számbavételére alkalmas egyenérték;

2. *árvakelés*: a betakarítás folyamán a kultúrnövény elpergett magjaiból kelt növényállomány;

3. *árvíz sújtotta terület*: olyan árvíz járta terület, amely a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben (a továbbiakban: MePAR) fizikai blokk szinten feltüntetésre került, és amelyet az Irányító Hatóság (a továbbiakban: IH) a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 14. § (1) bekezdés *c*) pontjának *cg*) alpontja alapján közleményben jelentet meg;

4. *átállási időszak*: a nem ökológiai gazdálkodásról az ökológiai gazdálkodásra való átállásra meghatározott átmeneti időszak, amelynek folyamán már az ökológiai gazdálkodásról szóló rendelkezések alkalmazására kerül sor;

5. *bővített talajvizsgálat*: a talaj pH, K_A , vízben oldható sók, humusz, $CaCO_3$, P_2O_5 , K_2O , NO_2+NO_3 , Na, Mg, SO_4 , Mn, Zn, Cu paraméterekre történő vizsgálata;

6. *búvóhely*: olyan hasznos ízeltlábúak számára fából, nádból, lyukas téglából, agyagból vagy ezen anyagok együttes felhasználásával készített menedék, ahol azok szaporodhatnak, valamint menedéket találhatnak az időjárás viszontagságai ellen;

7. *célprogram*: agrár-környezetvédelmi célkitűzések megvalósítását elősegítő egyes gazdálkodási előírások összessége;

8. *célprogram csoport*: azonos hasznosítási irányba tartozó célprogramok;

9. *erdősítési intézkedés*: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 88/2007. (VIII. 17.) FVM rendelet szerint igénybe vehető támogatás;

10. *egybenművelt tábla*: egy fizikai blokk területén belül több földhasználó által azonos növénykultúra művelésére használt (azonos hasznosítású) összefüggő földterület, amely esetében az egyes földhasználók által hasznosított területek határai a fizikai ellenőrzés során nem különíthetők el;

11. *előzetesen támogatásra jogosult*: az a kérelmező, aki a támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezik;

12. *elővetemény*: a főnövényt megelőzően termesztett növény;

13. *Érzékeny Természeti Területek (a továbbiakban: ÉTT)*: az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM–FVM együttes rendelet alapján a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt terület;

14. *fás szárú energetikai célú ültetvény*: a fás szárú energetikai ültetvények telepítésének engedélyezése, telepítése, művelése és megszüntetése részletes szabályairól, valamint ezen eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 45/2007. (VI. 11.) FVM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott fajú, illetve fajtájú fás szárú növényekből létesített, biológiai energiahordozó termesztését szolgáló növényi kultúra, amelynek területe az 1500 négyzetmétert meghaladja;

15. *felhagyott szőlőültetvény*: az a szőlőültetvény, amely a szőlészeti és borászati adatszolgáltatás rendjéről és a nem hegyközségi településeken a közigazgatási feladatokat ellátó hegyközségek meghatározásáról szóló 96/2004. (VI. 3.) FVM rendelet 2. számú melléklete szerinti szőlő ültetvénykataszter alapján a felhagyott kategóriába tartozik;

16. *fizikai blokk*: a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerről szóló 115/2003. (XI. 13.) FVM rendelet (a továbbiakban: MePAR rendelet) 1. § a) pontjában meghatározott terület;

17. *forgatásos talajművelés*: különböző mélységű szántásos talajművelés;

18. *földhasználati terv*: a földhasználó által egy gazdálkodási évre vonatkozóan készített, a célprogramba vont földterületek vetésszerkezetére vonatkozó dokumentum, amely figyelembe veszi az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet, valamint e rendelet 16. § (1) bekezdése szerinti vetésváltási szabályokat, a termőhelyi adottságokat és a tápanyag-gazdálkodási tervet is;

19. *földhasználó*: adott földterület viszonylatában az a hasznosításra jogosult személy, aki az ezzel összefüggésben felmerülő költségeket, illetve kockázatot viseli;

20. *főnövény*: az a növény, amely az adott gazdálkodási évben a leghosszabb ideig foglalja el a területet, és amit a földhasználó az adott évi kifizetési kérelmében megjelölt;

21. *gazdálkodási napló*: a 21. számú melléklet szerinti dokumentum, amelyet a földhasználó a gazdasága teljes területére vonatkozóan, a támogatási időszakban, az adott gazdálkodási évben végzett mezőgazdasági tevékenységeiről vezet;

22. *gazdaság*: a támogatásra jogosult által mezőgazdasági tevékenység céljából hasznosított mezőgazdasági területek, állatok, épületek és eszközök összessége;

23. *gazdálkodási év*: a tárgyév szeptember 1-jén kezdődő és a következő év augusztus 31-ig tartó időszak;

24. *hajtatásos termesztés*: zárt légtérű berendezésben (fóliasátor vagy üvegház) történő növénytermesztés;

25. *hasznosítási irány*: szántó, gyeperület, ültetvény, vizes élőhely;

26. *homogén ültetvény*: legalább 95%-ban egy növényfaj azonos vagy különböző korú egyedeiből álló ültetvény;

27. *hüvelyes növény*: bab, borsó fajok, lencse, csillagfürt, szójabab, szegletes lednek, földimogyoró,

28. *intézkedés*: az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok összessége;

29. *kaszáló*: kizárólag kaszálással hasznosított gyeperület;

30. *kedvezőtlen adottságú terület*: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások esetében a kedvezőtlen adottságú területek és az azokhoz tartozó települések megállapításáról szóló 24/2007. (IV. 17.) FVM rendelet alapján meghatározott, a MePAR fizikai blokk szinten lehatárolt terület;

31. *kérelmező*: támogatási kérelmet benyújtó földhasználó;

32. *kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület*: egy célprogramba bevitt és egy egységként meghatározott, összefüggő, egy fizikai blokkon belüli, jól láthatóan elkülönített földterület (15. számú melléklet szerinti ábra);

33. *legelő*: olyan gyeperület, amelynek hasznosítása az őszi tisztító kaszáláson kívül legfeljebb évi egy kaszálás mellett az adott célprogramban legeltethető állatállomány legeltetésével történik;

34. *levélanalízis*: a levelek olyan laboratóriumi vizsgálata, amely alkalmas annak megállapítására, hogy az adott növény a talajban található felvehető tápanyagok közül melyeket és milyen mértékben hasznosítja;

35. *lófélék*: ló, szamár, öszvér;

36. *madárbarát kaszálás*: olyan kaszálás, amelyet a kaszálendő terület középpontjából vagy a táblaszél mellől indulva, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül, vadriasztó lánc használata mellett végeznek;

37. *madárodú*: mezőgazdasági területeken előforduló madárfajok táplálkozási, illetve fészkelési lehetőségeinek bővítésére szolgáló berendezés;

38. *Magas Természeti Értékű Területek (a továbbiakban: MTÉT)*: az ÉTT felülvizsgálata során kialakított, a 6. számú mellékletben felsorolt és a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt mintaterületek, amelyeken természetvédelmi célú célprogramok igénybevétele van lehetőség;

39. *másodvetés*: a főnövény után a következő gazdálkodási év első növényének vetéséig betakarított, vagy zöldtrágya-növényként talajba forgatott kultúra;

40. *MePAR*: a Tv. 31. §-ának (1) bekezdésében meghatározott és a MePAR rendeletben szabályozott rendszer;

41. *mezőgazdasági hasznosítású terület*: adott gazdálkodási évben az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételevel kapcsolatos egységes eljárási szabályokról szóló rendelet (a továbbiakban: egységes kérelemről szóló rendelet) szerinti egységes kérelemben bejelentett szántó, gyepek, ültetvény és konyhakert összes területe, amely a MePAR-ban lehatárolt támogatható területre esik;

42. *mezőgazdasági parcella*: egy vagy több szomszédos táblából álló összefüggő földterület, amelyen egy növénycsoportot termeszt egy földhasználó (15. számú melléklet szerinti ábra);

43. *mozaikos, kisparcellás növénytermesztés*: a hagyományos tájkép megőrzése céljából történő természetkímélő szántóföldi gazdálkodási mód, ahol az egyes táblák mérete szántóföldi zöldség-növénytermesztés esetén legfeljebb 0,5 hektár, egyéb szántóföldi növénytermesztés esetén legfeljebb 2 hektár;

44. *módosítás*: a támogatási igény növelésére irányuló adatváltozás bejelentése;

45. *Natura 2000 terület*: az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 5. §-ának előírásai szerint a MePAR-ban fizikai blokk szinten lehatárolt terület;

46. *nitrátérzékeny terület*: a nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet mellékletében felsorolt területek;

47. *növénycsoport*: olyan növényfajok vagy növényfajták összessége, amelyekre ugyanazon hektáronkénti támogatási összeg vonatkozik;

48. *ökológiai státuszú földterület*: az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 834/2007/EK rendelet) alapján az ökológiai gazdálkodásra történő átállás alatti terület vagy az ökológiai gazdálkodásra átállt terület;

49. *pihentetett terület*: természetből legalább egy gazdálkodási évre kivont szántóterület;

50. *pillangós növények*: a hüvelyes növények és szálas pillangós takarmánynövények összessége;

51. *pontosítás*: a módosításon kívül minden más adatváltozás bejelentése, ideértve a hátrányos jogkövetkezmény mellőzésére vagy csökkentésére irányuló bejelentést is, amelynek tárgya nem visszavonás, vis maior bejelentés, vagy a hasznosító személyében bekövetkezett változás;

52. *részleges kizárás*: hivatalból indult eljárás alapján a célprogramba bevitt földterület vagy a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részét érintő területcsökkentés;

53. *részleges visszavonás*: a támogatásra jogosult kérelme alapján a célprogramba bevitt földterület egy részét érintő területcsökkentés;

54. *sérülékeny vízbázis védőterület*: a nitrátérzékeny területeknek a MePAR szerinti blokkok szintjén történő közzétételéről szóló 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet mellékletének A/2. részében felsorolt területek;

55. *szarvasmarhafélék*: szarvasmarha, bivaly, bölény;

56. *szálas pillangós takarmánynövények*: lucerna, bükköny-félék, vöröshere, bíborhere, fehér here, korcshere, perzsa here, alexandriai here, lódi here, fonák here, somkóró, takarmány baltacím, szarvaskerep, nyúlzapuka, szeradella, borsó fajok, tarka koronafürt, koronás baltavirág, görögszéna, fehérvirágú somkóró vagy ezen növények keveréke, füves keveréke, illetve ezen növényeket tartalmazó keverék;

57. *széleróziós mintaterület*: a 7. számú mellékletben foglaltak szerint a Homokhátság és a Nyírség MePAR-ban meghatározott, fizikai blokk szinten lehatárolt mintaterületei;

58. *szemeskukorica*: hibrid kukorica, kukorica, pattogatni való kukorica;

59. *szórványgyümölcsös*: olyan szórt vagy szabályos elrendezésű homogén vagy vegyes gyümölcsfajokból álló ültetvény, amelyben hektáronként 30–150 darab, dió esetén 30–80 darab egyedülálló gyümölcsfa vagy cserjésedő, illetve sarjakat nevelő gyümölcstermő haszonnövény található;

60. *tanya*: az a lakott terület, amely tanyaként vagy majorként, vagy mezőgazdasági termelés céljára létesített külterületi lakó- és gazdasági épületként van regisztrálva az ingatlan-nyilvántartásban;

61. *tábla*: a mezőgazdasági parcellán belüli, azonos hasznosítási irányú összefüggő földterület, amelyen egy földhasználó egy növényfajt termeszt, beleértve a takarmánykeverékeket és a vegyesgyümölcsösöket is (15. számú melléklet szerinti ábra);

62. *táblaforgó*: a táblán belül a művelési fogások két végén kialakuló, a termőterület szerves részét képező, ideiglenes útjellegű, keresztfogásként külön munkával művelt, vetett vagy vetetlen üresjárati fordulósáv;

63. *támogatási időszak*: 2009. szeptember 1. és 2014. augusztus 31. közötti időszak, kivéve a 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 1. pontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogramot, amely esetében 2009. szeptember 1. és 2019. augusztus 31. közötti időszak;

64. *támogatásra jogosult*: az az előzetesen támogatásra jogosult, aki a véglegesen jóváhagyott területeket tartalmazó területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezik;

65. *támogatott terület*: a területazonosítási kérelemre hozott határozatban véglegesen jóváhagyott, EOV koordináták alapján beazonosított kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület;

66. *tápanyag-gazdálkodási terv*: a talajvizsgálat, valamint adott célprogramok esetében a levélanalízis eredményei alapján számított, szerves trágyával, műtrágyával, vagy egyéb, a növény táplálás céljából legfeljebb kijuttatandó hatóanyagok évenkénti mennyiségét meghatározó terv;

67. *teljes kérelem visszavonás*: a támogatásra jogosult kérelme alapján az intézkedésbe bevitt földterület egészét érintő területcsökkentés;

68. *teljes célprogram visszavonás*: a támogatásra jogosult kérelme alapján a célprogramba bevitt földterület egészét érintő területcsökkentés;

69. *túllegeltetés*: a gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása, amelynek során a gyepterület állományalkotó fűfélék rövidre rágása és taposás következtében a gyepterület foltokban kiritkul, a talajfelszín fedetlenné válik;

70. *vadriasztó lánc*: a kaszálógép mellé vagy elé szerelhető olyan vadriasztó eszköz, amely alkalmas arra, hogy a kaszálás során a magas növényzetben megbúvó állatokat elriassza, menekülésre készítse;

71. *Vásárhelyi Terv továbbfejlesztésének mintaterülete*: a Tisza-völgy árvízi biztonságának növelését, valamint az érintett térség terület- és vidékfejlesztését szolgáló program (a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése) közérdekűségéről és megvalósításáról szóló 2004. évi LXVII. törvény alapján külön jogszabályban meghatározott földrésztelkeknek a MePAR tematikus rétegének megfelelően lehatárolt, a 8. számú mellékletben foglalt, a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján az IH által közleményben megjelölt területei;

72. *zárlati károsító*: potenciális gazdasági jelentőségű károsító, amely a veszélyeztetett területen még nem fordul elő vagy előfordul, de nem terjedt el és hatósági határozat alapján védekezést folytatnak ellene;

73. *zóna*: természetvédelmi szempontú, a támogatási kérelmek pontozása során eltérő pontértékkel rendelkező terület besorolási kategória, amely meghatározza, hogy mely természetvédelmi célprogramok vehetők igénybe az adott MTÉT területen;

74. *zöldugár*: legfeljebb három gazdálkodási évig tartó állandó vagy időszakos zöld növényi borítottság, amelyet legalább három fajtából álló magkeveréssel, ebből legalább egy pillangós faj alkalmazásával alakítottak ki;

75. *zöldtrágya-növény*: olyan vetett növényfaj, amely növénytakaróként beborítja a talajt és a talajtermékenység javításának céljából fejlődése vegetatív szakaszában, de legkésőbb a vetést követő első virágzáskor teljes tömegében a talajba bedolgozásra kerül, ahol az árvakelés nem minősül zöldtrágya-növénynek;

76. *zsombékos*: időszakosan vízzel borított területen kialakuló, csomókban fejlődő növényekből álló, magasfüvű, oszlopos gyepes társulások összessége, amelyekre jellemző, hogy a növényzet növekedése révén szembetűnő felszíni egyenlőtlenségek jönnek létre. A növényzet alatt rendszeres a tözegképződés;

77. *kalászos gabona*: árpa, búza, durum búza, tavaszi búza, kétszeres és egyéb búza, rozs, tritikálé, zab.

78. *támogatásra jogosultság mértéke*: a területazonosítási kérelemre hozott határozatban véglegesen jóváhagyott és a támogatott területtől elkülönülten megjelölt terület nagysága, amely nem haladhatja meg a támogatási kérelemre hozott határozatban előzetesen jóváhagyott terület nagyságát;

79. *silókukorica*: silótakarmány készítése céljából betakarított kukorica.

A támogatott célterületek, a támogatás jellege

3. § (1) E rendelet alapján az alábbi agrár-környezetgazdálkodási célprogramokhoz vehető igénybe terület alapú, vissza nem térítendő támogatás:

a) szántóföldi agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:

aa) integrált szántóföldi növénytermesztési célprogram;

ab) tanyás gazdálkodás célprogram;

ac) ökológiai szántóföldi növénytermesztési célprogram;

ad) természetvédelmi zonális célprogramok:

1. szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,

2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram,

3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,

4. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram;

ae) erózió elleni célprogramok:

1. vízerózió elleni célprogram,

2. szélerózió elleni célprogram;
- b) gyepgazdálkodási agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:
- ba) extenzív gyepgazdálkodási célprogram;
- bb) ökológiai gyepgazdálkodási célprogram;
- bc) gyepgazdálkodási természetvédelmi zonális célprogramok:
1. gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram,
  2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram;
- bd) szántóföldi gazdálkodás gyepgazdálkodássá alakításának célprogramjai:
1. környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram,
  2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram;
- c) ültetvényekre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:
- ca) integrált gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram;
- cb) ökológiai gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram;
- cc) hagyományos gyümölcsstermesztés célprogram;
- d) vizes élőhely földhasználathoz kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:
- da) nádgazdálkodás célprogram;
- db) természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombékok, sásos területek gondozása célprogram;
- dc) vizes élőhelyek létrehozása és kezelése célprogram.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti célprogramokhoz kapcsolódó támogatások igénybevételének részletes feltételeit, valamint a támogatási időszak alatt célprogramonként vállalt kötelezettségeket a II. fejezet tartalmazza.
- (3) A célprogramok rendszerét az *1. számú melléklet* tartalmazza.

A támogatás igénybevételének kérelmezőkre vonatkozó feltételei

- 4. § (1)** A támogatás igénybevételére a kérelmező akkor jogosult, ha megfelel a II. fejezetben meghatározott, az általa vállalt egyes célprogramok jogosultsági feltételeinek.
- (2) A II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, a támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek olyan, teljes körűen, minden kérelmező esetén és adminisztratív úton ellenőrizhető követelmények, amelyeknek a teljes támogatási időszak alatt meg kell felelni.
- (3) A (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően az 59. § (2) bekezdés c) pontja szerinti támogatási jogosultsági feltételnek kizárólag a támogatási kérelem benyújtásakor kell megfelelni.
- (4) A (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 73. § (2) bekezdés c)–d) pontjai, valamint a 74. § (2) bekezdés c) pontja szerinti támogatási jogosultsági feltételek esetében a 45. § (2) bekezdés c) pontja szerinti ellenőrzés keretében történik a követelményeknek való megfelelés vizsgálata.
- (5) A II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei olyan, teljes körűen, minden támogatásra jogosult esetén és adminisztratív úton ellenőrizhető követelmények, amelyeknek minden kifizetési évben meg kell felelni.
- 5. § (1)** A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a földhasználó a támogatási időszak teljes időtartamára a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett földhasználó legyen.
- (2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően belterületi, művelés alól kivett területeken a támogatás igénybevételének feltétele, hogy ezeket a területeket a földhasználó mezőgazdasági művelésre használja, és legkésőbb 2009. szeptember 1-jétől jogosult a földterület használatára, vagy a földterület tulajdonosa legyen, amelyről a támogatási kérelem benyújtásakor nyilatkozik.
- (3) Ha a földhasználó nem rendelkezik az (1) bekezdésben meghatározott feltétellel azon földterület tekintetében, amelyen a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (a továbbiakban: NFA) gyakorolja a tulajdonosi jogokat, akkor
- a) annak az NFA-val való haszonbérleti szerződés megkötését követő 30 napon belül kell eleget tennie, vagy
  - b) rendelkeznie kell a vagyonkezelő által a támogatási időszakot megelőzően kiállított nyilatkozattal, amely alapján támogatható földterületet a teljes támogatási időszak alatt használhatja.
- (4) Azon földterületek tekintetében, amelyek felett a NFA gyakorolja a tulajdonosi jogokat, a 2014. január 1. és 2014. szeptember 1. között megszűnő földhasználati szerződés esetén a földhasználati jogosultság támogatási feltétel nem sérül.
- (5) Osztatlan közös tulajdonban álló földrészlet esetén támogatás csak abban az esetben igényelhető, ha a földhasználó a támogatási időszak teljes időtartamára:
- a) a tulajdonosok által tulajdoni hányaduk arányában, szótöbbséggel hozott döntés alapján használja a közös tulajdonban álló földrészlet támogatással érintett részét vagy egészét, vagy

b) a földrészlet támogatással érintett területének elkülönült használatára a tulajdonosok közötti érvényes használati megosztás, megállapodás alapján jogosult.

(6)

6. § (1) A célprogramonként támogatható növényfajok listáját a *9. számú melléklet* tartalmazza.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a szántóföldi célprogram csoportban jogosult zöldségnövények körét a *10. számú melléklet* tartalmazza.

(3) A vetőmag célra termesztett fűfélék a szántóföldi célprogram csoportok keretén belül jogosultak a támogatásra.

(4) Zöldségnövény hajtatasos termesztése nem támogatható egyik célprogramban sem.

(5) A 3. § (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a *11. számú melléklet* tartalmazza a jogosult ültetvények körét, támogatási összegenkénti csoportosításban.

(6) A 3. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti célprogramok esetében a felhagyott szőlőültetvények nem jogosultak támogatásra.

Jogosult területek

7. § (1) Egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre kizárólag egy agrár-környezetgazdálkodási célprogram alapján igényelhető területalapú támogatás.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)–ae)* alpontjai, *b)* pont *bc)–bd)* alpontjai, továbbá *d)* pont *db)–dc)* alpontjai alapján kizárólag a fizikai blokk szinten, illetve a fizikai blokkon belüli szinten a MePAR-ban lehatárolt területek után igényelhető támogatás.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott területek fizikai blokkazonosító szinten meghatározott listáját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pont *cg)* alpontja alapján évente április 15-ig közleményben teszi közzé.

(4) A területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területek a MePAR változása következtében nem veszítik el támogatási jogosultságukat.

(5) Egy adott területre akkor vehető igénybe támogatás, ha a célprogramba bevitt kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területet a célprogramban előírtaknak megfelelően hasznosítják.

(6) Az (5) bekezdésben foglaltakon túl a támogatás igénybevételének további feltétele egy adott területre vonatkozóan, hogy a területazonosítási kérelmen megadásra kerüljenek a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület elhelyezkedését az Egységes Országos Vetületi Rendszerben legalább 3 méter pontossággal megadó koordináták (a továbbiakban: EOVS koordináták).

(7) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ab)* alpontja szerinti tanyás gazdálkodás célprogram esetében a célprogramba bevinni kívánt földterület nagyobb, mint 50 hektár, akkor az 50 hektárt meghaladó területrészt nem támogatható.

(8) A 3. § (1) bekezdés *a)–c)* pontjai szerinti célprogramok esetében a támogatható terület a közös agrárpolitika keretébe tartozó, mezőgazdasági termelők részére meghatározott közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott egyes támogatási rendszerek létrehozásáról, az 1290/2005/EK, a 247/2006/EK és a 378/2007/EK rendelet módosításáról, valamint az 1782/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. január 19-i 73/2009/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 73/2009/EK rendelet) 124. cikk (2) bekezdésében meghatározott terület.

(9) Az (5) bekezdéstől eltérően, amennyiben a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 2. § o), valamint *p)* pontja szerint tájképi elemnek minősülő kunhalom található, annak területére az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet 9. pontjában foglaltak vonatkoznak. Kifizetés a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területeken található kunhalmok területére is igényelhető, azok területét a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területből visszavonni nem szükséges.

8. § (1) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)* alpontja, illetve a *b)* pont *bc)* alpontja és *bd)* alpontjának 2. pontja szerinti célprogramok támogatásának igénybevételére a *6. számú melléklet* szerinti MTÉT egységek meghatározott zónáinak a 7. § (3) bekezdés szerinti IH közlemény fizikai blokkazonosító szerint lehatárolt területei jogosultak.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ae)* alpontjának 2. pontja szerinti célprogram támogatásának igénybevételére a *7. számú mellékletben* meghatározott mintaterületeknek a 7. § (3) bekezdés szerinti IH közlemény fizikai blokkazonosító szerint lehatárolt területei jogosultak.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ae)* alpontjának 1. pontja, illetve a *b)* pont *bd)* alpontjának 1. pontja szerinti célprogramok esetében a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület lejtésszöge alapján abban az esetben igényelhető támogatás, ha a terület több mint 50%-a a fenti célprogramokra előírt lejtésszögű.

(4) A 3. § (1) bekezdés *d)* pont *db)–dc)* alpontjai szerinti célprogramok támogatásának igénybevételére a 8. számú mellékletben meghatározott mintaterületek mélyárterei a 7. § (3) bekezdés szerinti IH közlemény fizikai blokkazonosító szerint lehatárolt területei jogosultak.

9. § (1) Ha a tábla területe túlnyúlik a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy területek határain, a vállalt célprogram előírásait a teljes táblán be kell tartani azzal, hogy támogatás csak a területazonosítási kérelmet jóváhagyó határozatban szereplő kötelezettségvállalással érintett táblarészre vagy táblarészekre nyújtható.

(2) Ha a tábla területe túlnyúlik a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület határain, nem lehet átfedésben egy másik célprogram kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területével.

(3) Ha a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület határain túlnyúló táblarészen meg nem felelés kerül megállapításra, a jogkövetkezményeket a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen belüli táblarész vonatkozásában kell alkalmazni.

(4) Az intézkedés keretében egybeművelt tábla nem jogosult támogatásra.

(5) A terület azonosítása során használt kategóriák (tábla, mezőgazdasági parcella, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület) egy fizikai blokkon belüli szemléltető ábráját a 15. számú melléklet tartalmazza.

Állategységhez kötött jogosultsági szempontok

10. § (1) A 3. § (1) bekezdés *b)* pontjában, valamint *d)* pontjának *db)–dc)* alpontjaiban meghatározott célprogramok esetében a támogatásra az a kérelmező jogosult, aki a II. fejezet szerinti legeltethető állatokra vonatkozóan a támogatási időszak teljes időtartama alatt a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet alapján vezetett nyilvántartásban az állatállomány tartójaként szerepel, valamint eleget tesz:

a) szarvasmarhafélékre vonatkozóan a szarvasmarha fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI. 5.) FVM rendeletben,

b) lófélékre vonatkozóan az egyes állatfajok egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 29/2000. (VI. 9.) FVM rendeletben,

c) juh-, kecskefajokra vonatkozóan a juh- és kecskefajok egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 47/2005. (V. 23.) FVM rendeletben előírt, az állatállományra vonatkozó bejelentési kötelezettségeknek.

(2) A kifizetési kérelem adminisztratív ellenőrzése során az állategységhez kötött jogosultság vizsgálatok az (1) bekezdés *a)–c)* pontjaiban hivatkozott nyilvántartásokban szereplő, az egyes célprogramokon belül legeltethető fajok esetében a kérelem benyújtásának gazdálkodási évére meghatározott napi állományadatok éves átlaga alapján számított állategységet kell figyelembe venni, amelyet a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) kizárólag az (1) bekezdésben hivatkozott nyilvántartásokból állapít meg.

(2a) A legeltethető állatállományra vonatkozó előírások betartása valamennyi célprogram esetén úgy kerül megállapításra, hogy a 3. § (1) bekezdés *b)* pontjában, valamint *d)* pontjának *db)–dc)* alpontjai szerinti célprogramokban támogatott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek támogatott területe, valamint az adott célprogramban előírt állatsűrűség szorzatának eredménye képezi azt az állategységet, amely a támogatásra jogosultnak a különböző célprogramokban előírt állatsűrűségi minimum előírások teljesítéséhez szükséges.

(3) A célprogramra vonatkozó előírások teljesítésének helyszíni ellenőrzése során az állategység a gazdálkodási napló adatai alapján kerül meghatározásra.

(4) A bérlegeltetés keretén belül legeltetett állatok a célprogramra vonatkozó előírások teljesítésének helyszíni ellenőrzése során figyelembe vehetők, azonban a jogosultsági feltételek megállapításakor nem.

Kötelezettségek vállalásának általános feltételei

11. § (1) A támogatásra jogosultnak a kötelezettségvállalással érintett teljes területen a támogatási időszak öt éves időtartama alatt végig be kell tartania az általa vállalt célprogram előírásait.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpont 1. pontjában szereplő környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetén a támogatási időszak tíz év.

(3) Valamennyi célprogram esetében a kötelezettségvállalás kezdő időpontja 2009. szeptember 1.

(4) A támogatásra jogosultnak a teljes támogatási időszak alatt gazdasága teljes területén be kell tartania:

a) a 73/2009/EK rendeletben rögzített irányelvek alapján a külön jogszabályokban meghatározott – a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó előírások egyik részét képező – jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket,

b) a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó előírások másik részét képező, az 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú mellékletében foglalt, „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartására vonatkozó előírásokat (a továbbiakban: HMKÁ előírások),

c) a 16. számú melléklet szerint a tápanyag-gazdálkodásra, valamint

d) a 17. számú melléklet szerint a növényvédőszer- használatra vonatkozó minimumkövetelményeket.

(5) Ha a 3. § (1) bekezdés b) pont bc) alpontja, a 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpont 2. pontja, valamint a 3. § (1) bekezdés d) pont db) és dc) alpontja szerinti célprogramok keretében támogatott területen felszíni vízállás található, és a támogatásra jogosult ezzel kapcsolatban vis maior kérelmet nyújtott be az MVH-hoz, akkor ezen támogatott terület tekintetében nem kell alkalmazni a (4) bekezdés b) pontja szerinti előírásokat.

(6) A célprogramok teljesítéséhez köthető legfontosabb adminisztrációs tevékenységek összefoglaló táblázatát a 22. számú melléklet tartalmazza.

12. § (1) A támogatásra jogosult köteles a támogatási időszak alatt az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program I. és II. intézkedéscsoportjához kapcsolódó képzések tárgyában nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2008. (X. 22.) FVM rendelet alapján szervezett agrár-környezetgazdálkodási képzésen mindkét képzési időszak folyamán egy-egy alkalommal részt venni.

(2) Az (1) bekezdés vonatkozásában az első képzési időszak a támogatási időszak első és második gazdálkodási évét, a második képzési időszak a támogatási időszak harmadik, negyedik és ötödik gazdálkodási évét foglalja magában.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni a 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpont 1. pontjában szereplő célprogram vonatkozásában is.

(4) Az (1) bekezdés szerinti képzésen a támogatásra jogosultnak kell részt vennie. Amennyiben a támogatásra jogosult nem természetes személy, a képzésen a vezető tisztségviselőnek, képzésre kijelölt alkalmazottnak vagy tagnak kell részt vennie. Családi gazdaság esetében a képzésen a családi gazdaság vezetőjének vagy a családi gazdaság tagjának kell részt vennie.

A szántóföldi és az ültetvény célprogram csoportokra vonatkozó különleges kötelezettségek

13. § (1) A 3. § (1) bekezdésének a) és c) pontjaiban meghatározott célprogramok esetében a támogatásra jogosult köteles a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, és a célprogram utolsó gazdálkodási évében a támogatásba bevont területre vonatkozóan bővített talajvizsgálatot végeztetni.

(2) A talajvizsgálat elvégzése során:

a) a talajvizsgálathoz szükséges átlag talajmintákat kell venni;

b) egy átlagminta legfeljebb öt hektár nagyságú területet fedhet le;

c) a talajmintavételt a 18. számú melléklet szerinti betartandó követelmények betartásával bárki elvégezheti;

d) a talajvizsgálatot csak a megfelelő vizsgálati paraméterekre akkreditációval rendelkező talajlaboratóriumok végezhetik el, mely talajlaboratóriumokról az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján közleményt tesz közzé;

e) öt hektárnál kisebb kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek esetében legalább egy mintavétel szükséges.

(3) Több földhasználó szomszédos, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területei azonos célprogram csoportokban való részvétel esetén összevonhatók a mintavétel szempontjából.

(4) A (3) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 3. § (1) bekezdés c) pontja szerinti célprogram csoport esetében kizárólag az azonos ültetvénycsoporttal borított kötelezettségvállalással egybefüggő területek vonhatók össze.

(5) A (3)–(4) bekezdés szerinti esetekben valamennyi földhasználónak rendelkeznie kell a talajlaboratórium által a talajminta leadásáról kiállított átvételi igazolás másolati példányával, illetve a vizsgálati eredményével.

(6) A támogatási időszakot megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben vett talajminták alapján készült talajvizsgálatok akkor fogadhatók el, ha a talajminták akkreditált talajlaboratóriumba való leadására 2008. szeptember 1. és 2010. augusztus 31. között került sor. A talajminták leadásáról az akkreditált laboratórium átvételi igazolást állít ki a földhasználónak, amelyet az MVH a földhasználó által vállalt célprogram előírásainak ellenőrzésekor a talajlaboratórium vizsgálati eredményének kiadásáig teljesítésként fogad el.

(7) A támogatási időszak utolsó évében a talajvizsgálathoz szükséges talajminták akkreditált talajlaboratóriumba való leadásának kezdő időpontja 2013. szeptember 1., végső időpontja 2014. augusztus 31. A talajminták leadásáról az akkreditált laboratórium átvételi igazolást állít ki a földhasználónak, amelyet az MVH a földhasználó által vállalt célprogram előírásainak ellenőrzésekor a talajlaboratórium vizsgálati eredményének kiadásáig teljesítésként fogad el.

(8) A (6) bekezdés vonatkozásában a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásában megvalósuló agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevétele részletes szabályairól szóló 150/2004. (X. 12.) FVM rendeletben foglalt intézkedés (a továbbiakban: NVT AKG intézkedés) ötödik gazdálkodási évében, azaz 2008. szeptember 1. és 2009. augusztus 31. között végzett, az ugyanazon földterületre vonatkozó teljes vagy bővített talajvizsgálat eredménye jelen célprogramok esetében elfogadásra kerül.

14. § (1) A támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben végzett talajvizsgálati eredmények alapján évente célprogramonként külön tápanyag-gazdálkodási tervet kell készíteni és végrehajtani. Amennyiben nem áll rendelkezésre talajvizsgálati eredmény, úgy egyszerűsített mérlegszámitási módszer alapján a területre vonatkozó öt évnél nem régebbi talajvizsgálati eredmény felhasználásával, vagy a tervezett termésszinthez meghatározott tápanyagigénnyel kell elkészíteni a tápanyag-gazdálkodási tervet.

(2) A 3. § (1) bekezdésének *c)* pontjának *ca)–cb)* alpontjaiban meghatározott célprogramok esetében a tápanyag-gazdálkodási tervet a talajvizsgálati eredmények, valamint a 19. számú melléklet szerint vett minta legalább N, P, K, Ca és Mg paraméterekre történő levélanalízisének eredménye alapján kell elkészíteni.

(3) A levélanalízist csak a megfelelő vizsgálati paraméterekre akkreditációval rendelkező laboratóriumok végezhetik el, mely laboratóriumokról az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cg)* alpontja alapján közleményt tesz közzé.

(4) A levélminták leadásáról az akkreditált laboratórium átvételi igazolást állít ki a földhasználónak, amelyet az MVH a földhasználó által vállalt célprogram előírásainak ellenőrzésekor a laboratórium vizsgálati eredményének kiadásáig teljesítésként fogad el.

(5) A tápanyag-gazdálkodási tervnek tartalmaznia kell a növénytaplálás céljára kijuttatandó anyagok típusát (műtrágya, szervestárgya, egyéb terménynövelő anyag) és

a) műtrágya és szennyvíziszap esetén az N, P, K elemre,

b) szervestárgya esetén az N elemre vonatkozó

kijuttatható hatóanyag hektáronkénti maximális mennyiségét.

(6) Szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt kihelyezésére a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet előírásainak betartása mellett van lehetőség.

(7) A tápanyag-gazdálkodási terv elkészítése során:

a) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet [a továbbiakban: 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet] 6. § (1)–(2) bekezdéseiben az egyes növények fajlagos tápanyag igényére meghatározott adatokat kell figyelembe venni;

b) meg kell határozni a (2) bekezdés szerint a kijuttatható elem(ek)re vonatkozó hatóanyag hektáronként maximális mennyiségét;

c) nitrátérzékeny területek esetében az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 4. § (1) bekezdésben meghatározott értékeket nem lehet túllépni;

d) tápanyag-utánpótlásra felhasználható anyagok:

da) a terménynövelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 36/2006. (V. 18.) FVM rendeletnek megfelelő anyag,

db) EK jelölésű műtrágya,

dc) szervestárgya (az állatfaj megadásával),

dd) szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt,

de) nem mezőgazdasági eredetű nem veszélyes hulladékok, valamint a mezőgazdasági termelés során keletkező nem veszélyes hulladékok a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvényben foglaltak szerint.

(8) A gazdálkodási év során kijuttatott hatóanyag dózis kizárólag abban az esetben haladhatja meg az adott gazdálkodási évi tápanyag-gazdálkodási tervben foglaltakat, ha az a következő gazdálkodási évre elkészített tápanyag-gazdálkodási terv adatai alapján a következő évi főnövény tápanyag utánpótlása céljából indokolt.

(9) A 3. § (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott célprogramok esetében a támogatásra jogosult köteles évente célprogramonként külön, a támogatásba bevont területre vonatkozóan földhasználati tervet készíteni vagy készíttetni a 16. § (1) bekezdés szerinti vetésváltási szabályok figyelembevételével. A földhasználati terv tartalmi követelményei az alábbiak:

a) kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területenként az egyes táblák esetében fel kell tüntetni:

aa) a már vetett előveteményt, azaz az előző gazdálkodási év főnövényét vagy másodvetését;

ab) a hasznosításra kerülő főnövények körét, valamint

b) az adott célprogramban rögzített vetésszerkezeti előírások szerinti növénykultúra-csoportok esetében meg kell határozni:

ba) a területnagyságot;

bb) az adott gazdálkodási évre vonatkoztatott százalékos részarányt, valamint

bc) a támogatási időszak teljes egészére vonatkoztatott százalékos részarányt.

(10) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ad*) alpontjának 1. és 4. pontjaiban szereplő célprogramok esetében, amennyiben a támogatási időszak teljes időtartama alatt évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztésére kerül sor, földhasználati tervet nem kell készíteni.

15. § (1) A 14. § (1) bekezdésben foglalt tápanyag-gazdálkodási tervet, illetve a 14. § (9) bekezdésben meghatározott földhasználati tervet évente szeptember 30-ig kell elkészíteni a következő gazdálkodási évre vonatkozóan. Amennyiben a főnövény betakarítására szeptember 30-át követően kerül sor, a terveket a betakarítást követően kell haladéktalanul elkészíteni.

(2) Az elkészített tervektől való eltérést a gazdálkodási naplóban dokumentálni kell az eltérés indoklásával együtt.

(3) A tervek eredeti példányát a támogatási időszak alatt meg kell őrizni.

(4) Az első gazdálkodási évre vonatkozó tápanyag-gazdálkodási tervet és földhasználati tervet legkésőbb 2010. május 15-ig kell elkészíteni.

(5) A támogatásra jogosult köteles az előző gazdálkodási évre vonatkozó tápanyag-gazdálkodási terv *20. számú mellékletben* foglalt adattartalmát évente szeptember 1. és november 30. között, elektronikus úton benyújtani a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalhoz (a továbbiakban: NÉBIH). Az első gazdálkodási évre vonatkozó terv fentiek szerinti adattartalmát 2010. szeptember 1. és november 30. között kell benyújtani.

(6) Az akkreditált talajlaboratórium által megküldött talajvizsgálati eredmények az adott gazdálkodási évet követő tápanyag-gazdálkodási tervek elkészítéséhez szolgálnak alapul.

16. § (1) A vetésváltási szabályok betartását előíró célprogramok esetében a táblaszinten, a HMKÁ előírásokon túl alkalmazandó szabályok az alábbiak:

a) cukorrépa, cékla, takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfűrt csak egyszer termeszthető 4 éven belül;

b) napraforgó, szárazborsó csak egyszer termeszthető 5 éven belül;

c) két hüvelyes növény, illetve hüvelyes növény és szálás pillangós takarmánynövény termesztése között legalább két évnél kell eltelnie;

d) lucerna után hüvelyes növény nem termeszthető;

e) szója, olajrepce, napraforgó nem követheti egymást a vetésváltásban.

(2) A vetésváltási szabályok teljesítésébe a másodvetést figyelembe kell venni.

(3) A támogatásra jogosult a II. fejezetben meghatározott vetésszerkezetre vonatkozó előírásokat a teljes támogatási időszak alatt a célprogramban támogatott területen, célprogramonként köteles betartani.

(4) Zöldugarra vonatkozó szabályok:

a) az ugaroltatás ideje alatt tilos műtrágya és növényvédő szer alkalmazása;

b) legalább 10 cm magas tarló hagyása mellett kaszálást vagy szárazúzást évente, június 15-ét követően lehet végezni, kivéve a Dunavölgyi-sík, a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében, ahol a kaszálás legkorábbi időpontja június 30., a kaszálást követően a kaszálék a területről lehordható;

c) a zöldugart július 30. után lehet feltörni, a növényi részek talajba forgatásával;

d) a zöldugarként hasznosított területen tilos gazdasági haszonállattal legeltetni és magot fogni;

e) termesztett növényeknek csak méhészeti és zöldtrágyázási célú felhasználása lehetséges;

f) a pihentetett terület nem vehető figyelembe zöldugarként.

(5) A 29. § (3) bekezdése szerinti ritka növényfajták termesztése esetén egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen belül a ritka növényfajtát tartalmazó tábla mellett nem lehet ugyanolyan fajú, nem ritka növényfajtaival borított táblát elhelyezni.

(6) Az 58. § (4) bekezdés *d*) és *g*) pontja, az 59. § (4) bekezdés *e*) és *h*) pontja, a 60. § (4) bekezdés *e*) és *h*) pontja, a 65. § (4) bekezdés *d*) és *g*) pontja, valamint a 66. § (4) bekezdés *d*) és *g*) pontja szerinti előírásokat nem kell alkalmazni azon táblára vonatkozóan, amelyen a teljes támogatási időszak alatt évelő szálás pillangós takarmánynövény termesztése történik.

(7) A 3. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti célprogramok esetében a támogatásra jogosultnak az MVH által közleményben közzétett módon be kell jelentenie:

a) zöldtrágyázás megvalósítása esetén a növényállomány beforgatását megelőző 15 napon belül a zöldtrágyázásra kerülő növényfajt, a munkálat végzésének helyét és időpontját;

b) másodvetés megvalósítása esetén a munkálatok elvégzését követő 15 napon belül az elvetett növényfajt, a munkálat végzésének helyét és időpontját;

c) középmező lazítás megvalósítása esetén a munkálat elvégzését követő 15 napon belül a megvalósítás helyét és időpontját.

(8) A vetésszerkezeti előírások vizsgálatánál azok a területek, amelyekre egy adott évben nem nyújtottak be kifizetési kérelmet, az adott gazdálkodási évnél egyéb kultúraként kerülnek figyelembevételre.

(9) Ha a 2013/2014., azaz az ötödik gazdálkodási év vonatkozásában a zöldtrágya növény beforgatása legkésőbb 2014. október 31-ig megtörténik, akkor a zöldtrágyázást megvalósítottnak kell tekinteni.

17. § (1) A 73. § (4) bekezdés *h*) pontja, a 74. § (4) bekezdés *g*) pontja, valamint a 75. § (4) bekezdés *f*) pontja szerinti előírás esetében a madárodúkat az ültetvény területén vagy az ültetvény közvetlen környezetében kell elhelyezni, és a támogatási időszak alatt folyamatosan fenntartani a szélső soroktól legfeljebb 100 m-es távolságban, az adott területen előforduló madárfaj számára megfelelő térbeli elrendezésben úgy, hogy a madárodúk funkciójukat betölthessék.

(2) A növényvédelem során kizárólag környezetkímélő növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazhatók.

(3) Zárlati károsítók megjelenése esetén a földhasználók a megjelölt célprogramokban az Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságainak szakmai javaslata alapján az NÉBIH engedélyező hatóságának az engedélye szerint gazdálkodási évenként egyszeri alkalmazásra az engedélyezésben foglaltaknak megfelelően felhasználhatják a környezetkímélő besorolásba nem került növényvédőszer-hatóanyagokat.

(4) A nem alkalmazható növényvédőszer-hatóanyagokat, valamint az azokat tartalmazó növényvédő szerek körét az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c*) pontjának *cg*) alpontja alapján a támogatási kérelem benyújtásának évében augusztus 31-ig, ezt követően évente január 31-ig közleményben teszi közzé.

Gazdálkodási naplóval kapcsolatos kötelezettségek

18. § (1) A támogatásra jogosult a HMKÁ előírások teljesítésének ellenőrzése, valamint a célprogram-előírások teljesítésének ellenőrzése érdekében a gazdasága teljes területén elvégzett tevékenységekről a *21. számú melléklet* szerinti gazdálkodási naplót papír alapon vagy elektronikus úton köteles naprakészen vezetni.

(2) A gazdálkodási napló naprakész vezetése alatt az alábbiak értendők:

a) napi bontásban vezetendő a növényvédelmi kezelésről (permetezési napló) szóló nyilvántartás;

b) heti bontásban vezetendő adat az *a*), *c*) és *d*) pontban szereplő adatok kivételével valamennyi művelési adat;

c) havi bontásban vezetendő adat az állatállomány-változás nyomon követése;

d) évi bontásban vezetendő adat a szervestrágya mérleg nyilvántartása.

(3) A tevékenységeket legkésőbb azok elvégzésétől számított egy héten belül rögzíteni kell a gazdálkodási naplóban.

(4) A gazdálkodási naplót minden év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tartó időszakokra, a GN 02-05, valamint GN 16-17 lapok esetében a teljes támogatási időszakokra vonatkozóan folyamatosan kell vezetni.

(5) A gazdálkodási napló elektronikus formanyomtatványa az IH, az MVH, valamint az NÉBIH honlapján kerül közzétételre. A gazdálkodási napló kitöltési útmutatóját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c*) pontjának *cg*) alpontja alapján legkésőbb 2009. augusztus 1-jéig közleményben teszi közzé.

(6) A gazdálkodási napló eredeti példányát, elektronikus úton történő vezetés esetén a gazdálkodási év lezárását követően kinyomtatott példányát a támogatási időszak végét követő második gazdálkodási év végéig meg kell őrizni.

(7) A támogatásra jogosult köteles a gazdálkodási naplónak a Tv. 14. § (1) bekezdés *c*) pontjának *cg*) alpontja alapján az IH közleményben meghatározott adatait minden év szeptember 1. és november 30. között elektronikusan benyújtani az NÉBIH-hez. Az első gazdálkodási évre vonatkozó gazdálkodási napló meghatározott adatait 2010. szeptember 1. és december 10. között elektronikusan kell benyújtani.

(8) A helyszíni ellenőrzés a gazdálkodási napló eredeti példányára alapján történik.

(9) A gazdálkodási napló (7) bekezdés szerinti adattartalmának benyújtása vonatkozásában hiánypótlásnak helye nincs.

A monitoring rendszer működtetése

19. § (1) A támogatási célok megvalósulásának nyomon követése érdekében a támogatásra jogosultnak az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból támogatott intézkedések monitoring adatszolgáltatási rendjére vonatkozó részletes szabályokról szóló 18/2009. (III. 6.) FVM rendeletben foglaltak szerint évente nyilatkoznia kell a monitoring adatokról.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt monitoring adatszolgáltatáson túl a célprogram-előírások gazdasági és környezeti hatásainak vizsgálata érdekében az IH hatásindikátor monitorozó rendszert működtet, amely feladat végrehajtása során az NÉBIH közreműködését veszi igénybe.

(3)

(4) A (2) bekezdés szerinti rendszer keretében a támogatásra jogosultak közül reprezentatív mintasokaság kerül kiválasztásra, különösen az alábbi szempontok figyelembevételével:

a) a rendszerbe kiválasztottaknak az intézkedés keretében támogatott összterület 10%-át le kell fednie az országos területi lefedettség szerint;

b) a célprogramok vizsgálata alapján:

ba) gazdasági méretek szerinti csoportok szerint;

bb) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület átlagos mérete szerint;

bc) a földterület természetvédelmi és környezetvédelmi besorolása szerint;

bd) a támogatásra jogosult által a gazdálkodásából az intézkedésbe bevont terület nagysága szerint;

be) a támogatásra jogosult által vállalt célprogramok száma szerint;

c) a támogatásra jogosultak vizsgálata alapján:

ca) az üzemek típusa szerint;

cb) szaktanácsadási szolgáltatás igénybevétele szerint;

cc) az iskolai végzettség szerint.

(5) Az IH a mintasokaság kiválasztási eljárását követően írásban értesíti a kiválasztásra került támogatásra jogosultakat.

(6) Az a támogatásra jogosult, aki a mintasokaságba kiválasztásra került, köteles a támogatási időszak alatt, valamint az azt követő gazdálkodási év során a gazdasági, természetvédelmi, talajvédelmi és vízvédelmi hatások monitorozása érdekében

a) a gazdasága teljes területére vonatkozóan a hatásindikátor monitorozó rendszert üzemeltető részére adatokat rendelkezésre bocsátani, valamint

b) a hatásindikátor monitorozó rendszer működése érdekében meghatározott vizsgálatokban közreműködni gazdasága teljes területén.

(7) E kötelezettségek teljesítésével kapcsolatban a támogatásra jogosultat költség nem terheli. A hatásindikátor monitorozó rendszer működésére és a (6) bekezdésben foglalt vizsgálatok elvégzésének költségeire a monitoringot végző részére az IH az EMVA Technikai Segítségnyújtás intézkedés keretéből nyújt fedezetet.

A támogatásra jogosult által vállalt kötelezettségekben bekövetkező változás általános szabályai

20. § (1) A támogatási időszak alatt:

a) a 7. § (6) bekezdése szerint beazonosított, a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület elhelyezkedése nem változhat;

b) az a) pont szerinti területen elhelyezkedő, azonos célprogramon belüli mezőgazdasági parcellák, illetve táblák határai a támogatási időszak alatt módosíthatók;

c) a mezőgazdasági parcellák, illetve táblák száma gazdasági évenként változhat.

(2) A célprogramok közötti váltás a támogatási időszak alatt nem lehetséges.

(3) A 3. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjának 1. és 4. pontjaiban meghatározott célprogramok esetében a támogatási időszak alatt nincs lehetőség a szálas pillangós takarmánynövények termesztése és a vegyes szántóföldi növénytermesztés közötti váltásra.

(4) A célprogramba bevitt terület növelésére kizárólag kötelezettségátvállalás révén van lehetőség.

21. § (1) Ültetvény kivágása és újratelepítése kizárólag a teljes kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen lehetséges. Amennyiben a 3. § (1) bekezdés c) pont ca)–cc) alpontjában meghatározott célprogramoknál a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen az ültetvény kivágásra, majd újratelepítésre kerül, de az új telepítésű ültetvény után alacsonyabb támogatási összeg igényelhető, akkor az újratelepített területre a támogatási összeg meghatározásánál az új növényfaj szerinti hektáronkénti alacsonyabb támogatási mérték kerül figyelembevételre.

(2) Amennyiben az új telepítésű ültetvény után magasabb hektáronkénti támogatási összeg igényelhető, mint a kivágott növényfajra, úgy a támogatásra jogosult részére az újratelepített terület vonatkozásában a támogatási összeg meghatározásánál a területazonosítási kérelemre hozott határozat alapján támogatható növényfaj szerinti hektáronkénti támogatási mérték kerül figyelembevételre.

Kötelezettség megszüntetése egyéb jogcímekkel kapcsolatban

22. § (1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló, 2006. december 15-i 1974/2006/EK bizottsági rendelet 27. cikk (11) bekezdésének megfelelően a támogatásra jogosult az agrár-környezetgazdálkodási célprogram keretében a támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év befejeztével mezőgazdasági erdősítési intézkedésbe bevonhatja.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt erdősített terület agrár-környezetgazdálkodási támogatásra való jogosultsága az erdőtelepítés megkezdésének gazdálkodási évétől megszűnik, de a támogatásra jogosultat támogatás-visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult az (1) bekezdés alapján a támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év befejeztével mezőgazdasági erdősítési intézkedésbe bevonja, de az erdőtelepítést a következő gazdálkodási évben nem kezdi meg, azonban az adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeit teljesíti, akkor az adott gazdálkodási évre vonatkozóan továbbra is jogosult az agrár-környezetgazdálkodási támogatásra.

(4) Fás szárú energetikai célú ültetvény telepítésére, valamint ültetvény telepítése esetében az (1)–(3) bekezdésben foglaltak nem alkalmazandók, ide nem értve a 21. § (1) és (3) bekezdései szerinti ültetvény újratelepítést.

(5) A 3. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontjában meghatározott célprogramok esetén a támogatásra jogosult a támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év befejeztével, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az agrár-erdészeti rendszerek mezőgazdasági földterületeken történő első létrehozásához nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet (a továbbiakban: 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet) szerinti agrár-erdészeti intézkedésbe bevonhatja. Természetvédelmi oltalom alatt álló területek, valamint az MTÉT területek agrár-erdészeti intézkedések alá való bevonása az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos hozzájárulása alapján történhet.

(6) Az (5) bekezdésben foglaltak esetén:

a) ha a 3. § (1) bekezdés *a*) pontjában meghatározott szántóföldi célprogram csoporton belüli támogatott terület kerül bevonásra, akkor

aa) a támogatásra jogosultnak a telepítés tényéről annak megkezdését követő 10 napon belül tájékoztatnia kell az MVH-t, és

ab) a terület agrár-környezetgazdálkodási támogatásra való jogosultsága a telepítés megkezdésének gazdálkodási évétől megszűnik, de a támogatásra jogosultat támogatás-visszafizetési kötelezettség nem terheli;

b) amennyiben a 3. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott gyepgazdálkodási célprogram csoporton belüli terület kerül bevonásra, úgy a terület támogatásra való jogosultsága megmarad.

(7) Amennyiben a támogatásra jogosult a szántóföldi célprogram csoporton belüli támogatott területét a megkezdett gazdálkodási év befejeztével a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet szerinti agrár-erdészeti intézkedésbe bevonja, de a fásítást, illetve a gyepesítést a következő gazdálkodási évben nem kezdi meg, azonban az adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeit teljesíti, úgy az adott gazdálkodási évre vonatkozóan jogosult az agrár-környezetgazdálkodási támogatásra.

(8) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatott területén az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem termelő mezőgazdasági beruházásokhoz nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet [a továbbiakban: 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet] 3. § (1) bekezdés *a*) pontjának *aa*)–*ab*) alpontjai szerinti sövénytelepítést vagy mezővédő fásítást, illetve a *b*) pontjának *ba*) alpontja szerinti füves mezsgye telepítést hajt végre, a beruházás területének agrár-környezetgazdálkodási támogatásra való jogosultsága a beruházás megkezdésének gazdálkodási évétől megszűnik, a támogatásra jogosultat támogatás-visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(9) A támogatásra jogosult köteles meghatározni a (8) bekezdés szerinti beruházással érintett földterület nagyságát, köteles továbbá a beruházás következtében lecsökkent kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területet legalább 3 méter pontossággal beazonosító EOV koordinátákat a kifizetési kérelem benyújtási időszakának végéig elektronikus úton benyújtani.

(10) A (9) bekezdésben foglalt ismételt területazonosítás költségeit a támogatásra jogosult viseli, arra vonatkozóan a 29. § (5) bekezdése szerinti kifizetés nem igényelhető.

Kötelezettségátadásra vonatkozó szabályok

23. § (1) A támogatásra jogosult a választott célprogram keretében vállalt kötelezettségét kizárólag a támogatásra való jogosultsággal együtt ruházhatja át.

(2) Földhasználatra vonatkozó szerződés alapján történő földhasználat esetén, amennyiben a támogatás alapját képező terület tulajdonosának személyében változás történik, de a célprogramba bevitt területen továbbra is a földhasználó teljesíti a vállalt kötelezettségeket, a támogatás folyósítását a változás nem érinti.

(3) Kötelezettségátadás és jogutódlás esetén kötelezettséget átadni csak az átadni kívánt célprogram, valamint az intézkedés jogosultsági kritériumainak megfelelő földhasználónak lehet. A kötelezettség átvévojének a

célprogramba bevitt területei vonatkozásában meg kell felelnie a célprogramra vonatkozó jogosultsági feltételeknek.

(4) Kötelezettségátadás esetén a kötelezettség átadójának a célprogramban megmaradó területei vonatkozásában meg kell felelnie a célprogramra vonatkozó jogosultsági feltételeknek.

(5) A gazdálkodó szervezet nevében történt változás esetén a Tv. 29. § (1) bekezdése szerint kell eljárni.

(6) A gazdálkodó szervezet cégformájában történt változás esetén a 25. § (1) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(7) A (3) bekezdés szerinti esetben a jogosultsági feltételek vizsgálatakor a támogatási kérelmek újrapontozására nem kerül sor.

24. § (1) Kötelezettségátadás és jogutódlás esetén kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnél kisebb területet átadni nem lehet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti területhez kapcsolódó e rendelet szerinti jogosultságokat és kötelezettségeket egy földhasználónak kell átadni.

(3) A kötelezettségátadás és jogutódlás esetén célprogram váltásra nincs lehetőség és a kötelezettségátadás csak teljes gazdálkodási évre vonatkozhat.

(4) A kötelezettség átvállalása a támogatási időszak hátralévő időtartamára vonatkozik.

(5) Kötelezettségátadásra – az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági termelők gazdaságátadásához nyújtandó támogatás részletes feltételeiről szóló 83/2007. (VIII. 10.) FVM rendelet szerinti esetek kivételével – a támogatási időszak első gazdálkodási évében nincs lehetőség.

(6) Egy adott területhez kapcsolódó kötelezettség – a jogutódlás és a vis maior esetek kivételével – egyszer adható át.

(7) Kötelezettségátadás és jogutódlás esetén az MVH és az átruházó közötti jogviszonyból származó valamennyi jog az átvevőt illeti meg, és valamennyi kötelezettség az átvevőt terheli.

25. § (1) A kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet, továbbá a jogutódlás bejelentését a kötelezettség átvevőjének elektronikus úton kell benyújtani az MVH-hoz. A kötelezettség átvevője által elektronikusan benyújtott kérelem egy kinyomtatott példányát a kötelezettséget átadó és a kötelezettséget átvállalni kívánó – jogutódlás bejelentésekor a támogatott ügyfél elhalálozása esete kivételével – együttes aláírásával ellátva kell benyújtani a kötelezettségátadást kérelmező lakhelye vagy székhelye szerinti illetékes MVH kirendeltségre. A támogatási időszak folyamán a kötelezettség átadására vonatkozó kérelem beadásának a határideje a következő:

a) a 2010/2011., azaz a második gazdálkodási év vonatkozásában: 2010. december 31.;

b) a 2011/2012., azaz a harmadik gazdálkodási év vonatkozásában: 2012. január 15.;

c) a 2012/2013., azaz a negyedik gazdálkodási év vonatkozásában: 2012. augusztus 31.;

d) a 2013/2014., azaz az ötödik gazdálkodási év vonatkozásában: 2013. augusztus 31.

(2) A 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 1. pontjában meghatározott környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetén a kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet az 5. gazdálkodási évet követően évente augusztus 31-ig lehet benyújtani az azt követő gazdálkodási évekre vonatkozóan.

(3) Az (1) bekezdés szerinti kérelemben több terület átadását is lehet kérelmezni, figyelemmel a 24. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra.

(4)

(5) Az átadónak biztosítania kell az átvevő részére a kötelezettségnek a korábbi időszak alatti teljesítését igazoló dokumentumok mindkét fél által aláírt másolati példányát, így különösen a gazdálkodási napló másolati példányát, a földterület EOV koordinátákkal történt beazonosításának eredményeit, valamint ha célprogram előírásai megkövetelik, a tápanyag-gazdálkodási terv, a földhasználati terv másolati példányát és a talajvizsgálati eredményeket.

(6) A kötelezettség átvevője nem lehet olyan földhasználó, aki az intézkedésben támogatásra jogosult volt, de valamely adminisztratív vagy helyszíni ellenőrzés megállapításai alapján a teljes támogatási időszakra vonatkozóan kizárásra került az átvállalni kívánt célprogramból vagy az agrár-környezetgazdálkodási intézkedésből.

(7) A kötelezettség átvevőjének az (1) bekezdés szerinti kérelemtől hozott helyt adó vagy részben helyt adó határozat közlését követően az adott területre vonatkozóan az egységes kérelemmel együtt kifizetési kérelmet kell benyújtania az MVH-hoz. Ha az (1) bekezdés szerinti kérelemtől hozott helyt adó vagy részben helyt adó határozat közlése adott év április 15-ig nem történik meg, a kifizetési kérelmet a kötelezettség átadására vonatkozó kérelemben foglalt területadatoknak megfelelően kell kitölteni és benyújtani.

(8) Amennyiben nem állapíthatóak meg egyértelműen az (1) bekezdés alapján benyújtott kérelem esetén a kötelezettségátadás feltételei, úgy az MVH személyes egyeztetést kezdeményezhet.

(9) A kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet a benyújtást követő 60 napon belül a kötelezettség átadója és átvevője is visszavonhatja. A benyújtást követő 60 napon túl a kérelmet a kötelezettség átadója és átvevője kizárólag együttesen vonhatja vissza a kérelemről döntő határozat jogerőre emelkedéséig.

(10) Az (1) bekezdés a) pontjától eltérően az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági termelők gazdaságátadásához nyújtandó támogatás részletes feltételeiről szóló 83/2007. (VIII. 10.) FVM rendelet szerinti gazdaságátadás esetén a kötelezettségátadásra vonatkozó kérelem benyújtásának határideje a következő:

- a) a második gazdálkodási év vonatkozásában 2011. október 31-ig;
- b) a harmadik gazdálkodási év vonatkozásában 2012. június 9-ig;
- c) a negyedik gazdálkodási év vonatkozásában 2013. június 9-ig;
- d) az ötödik gazdálkodási év vonatkozásában 2014. június 9-ig.

A 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpont 1. pontjában szereplő környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetén a kérelmet az ötödik gazdálkodási évet követően évente június 9-ig lehet benyújtani az azt követő gazdálkodási évre vonatkozóan.

A kötelezettségvállalás területére vonatkozó visszavonás szabályai

26. § (1) A támogatási időszak alatt a támogatásra jogosult az MVH központi szerve által rendszeresített és az MVH honlapján közzétett formanyomtatványon kérelmezheti

- a) a teljes kérelem visszavonását,
- b) a teljes célprogram visszavonását, valamint
- c) egy adott célprogramba bevitt földterület részleges visszavonását.

(2) Az (1) bekezdés alapján visszavont területre kifizetett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül, továbbá a visszavonással érintett terület támogatási jogosultsága megszűnik. A jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetése az adott gazdálkodási év támogatási összegéből történő levonással is teljesíthető.

(3) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a visszavont földterület

- a) a vis maior esetek;
- b) a 22. § (8) bekezdése alapján megszűnő kötelezettségek;
- c) az 57. § (5) bekezdése alapján megszűnő kötelezettségek kivételével csak teljes kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület lehet.

(4) A teljes kérelem visszavonás, a teljes célprogram visszavonás, valamint a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület visszavonás iránti kérelmet – a támogatott ügyfél elhalálása esete kivételével – elektronikus úton kell benyújtani az MVH-hoz. A támogatott elhalálása esetén a teljes kérelem visszavonás, a teljes célprogram visszavonás, valamint a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület visszavonás iránti kérelmet postai úton, az MVH által rendszeresített formanyomtatványon lehet benyújtani a támogatásra jogosult székhelye vagy lakhelye szerinti illetékes megyei MVH kirendeltségére. A támogatási időszak folyamán – jogutódlás esete kivételével – a visszavonásra vonatkozó kérelem beadási határidők az alábbiak:

- a) a 2010/2011., azaz a második gazdálkodási év vonatkozásában: 2010. december 31.;
- b) a 2011/2012., azaz a harmadik gazdálkodási év vonatkozásában: 2011. december 31.;
- c) a 2012/2013., azaz a negyedik gazdálkodási év vonatkozásában: 2012. december 31.;
- d) a 2013/2014., azaz az ötödik gazdálkodási év vonatkozásában: 2013. december 31.

(5) A 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 1. pontjában szereplő környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetén a visszavonásra vonatkozó kérelmet az 5. gazdálkodási évet követően évente december 31-ig lehet benyújtani.

(6) A (4) és (5) bekezdéstől eltérően, bejelentett vis maior esemény bekövetkezésekor a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület visszavonása iránti kérelmet az adott gazdálkodási évre vonatkozóan az adott évre vonatkozó egységes kérelem benyújtási időszak végéig kell elektronikusan benyújtani az MVH-hoz.

(7) Ha a támogatásra jogosult az (1) bekezdés szerinti visszavonás iránti kérelmet a helyszíni ellenőrzésről történő értesítés napján, ennek hiányában a helyszíni ellenőrzés első napján, vagy ezt követően nyújtotta be, akkor a visszavonás iránti kérelem csak a következő gazdálkodási évre vonatkozóan fogadható el.

(8) Ha a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület visszavonása után maradó terület nem éri el a jogosultsági feltételként szereplő minimális területnagyságot, a fennmaradó terület a célprogramból kizárásra kerül és vis maior esetek kivételével a területre vonatkozóan igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(9) Az (1) bekezdésben meghatározott kérelem alapján az MVH a területazonosítási kérelemre hozott határozatot módosítja.

27. § (1) Ha a támogatásra jogosult a támogatási jogosultsággal érintett ültetvényét kivágja, a kivágás tényét a kivágás befejezésétől számított 10 napon belül az MVH honlapján közzétett nyomtatványon be kell jelentenie az MVH-nak.

(2) Ha a kivágás anélkül történt, hogy a támogatásra jogosult a kivágott, támogatási jogosultsággal érintett ültetvényét újra kivánná telepíteni, akkor az (1) bekezdés szerinti bejelentéssel egyidejűleg, a 26. § (1) bekezdésben meghatározott, a kivágott terület nagyságához igazodó visszavonási kérelmet kell benyújtania az MVH-nak.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott visszavonási kérelem benyújtásának elmaradását úgy kell tekinteni, hogy a kivágás az újratelepítés szándékával történt, és a támogatásra jogosult az újratelepítést a kivágás befejezésétől számított 12 hónapon belül elvégzi.

(4) A támogatásra jogosultnak az újratelepítés befejezését a megvalósulást követő 10 napon belül, az MVH honlapján közzétett nyomtatványon az újratelepített növényfaj megnevezésével együtt be kell jelentenie az MVH-nak.

(5) A támogatásra jogosult kizárólag a (4) bekezdésben meghatározott bejelentés megtétele után nyújthat be olyan kifizetési kérelmet, amelyben az újratelepített, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen lévő ültetvény alapján a támogatási összeg kifizetését igényli.

28. § (1) Amennyiben a helyszíni ellenőrzés vagy az adategyeztetés során megállapításra kerül, hogy a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület mérete csökkentésre szorul, az MVH hivatalból részleges kizárási eljárást indít.

(2) Részleges kizárás esetén az MVH meghatározza a kizárt földterületet, valamint a kizárás következtében lecsökkent földterületet beazonosító EOV koordinátákat legalább 3 méter pontossággal.

(3) Részleges kizárást kell alkalmazni abban az esetben is, ha az elháríthatatlan külső ok (*vis maior*) esetén alkalmazandó egyes szabályokról, valamint egyes agrár tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 44/2007. (VI. 8.) FVM rendeletben (a továbbiakban: 44/2007. (VI. 8.) FVM rendelet) foglalt *vis maior* esetek miatt a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részét érintően az 57. § (4) bekezdése szerinti területcsökkentésre kerül sor.

(4) A (3) bekezdés alapján induló területcsökkentéseknél a kizárás következtében lecsökkent földterületet legalább 3 méter pontossággal beazonosító EOV koordinátákat az ügyfélnek kell kimérnie és elektronikus úton benyújtania.

(5) A kimérés 29. § (5) bekezdésének *a*) és *b*) pontja alapján meghatározott költségét a (2) bekezdés szerinti esetben a támogatásra jogosult, a (3) bekezdés szerinti esetben az MVH viseli.

(6) A támogatásra jogosult részére a területkimérés (5) bekezdés szerinti költsége a (3) bekezdés szerinti esetben a részleges kizárást követő gazdálkodási évre vonatkozó kifizetéssel egyidejűleg kerül kifizetésre.

(7) Az (1)–(2) bekezdések alapján kizárt területre kifizetett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül, továbbá a kizárással érintett terület támogatási jogosultsága megszűnik. A jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetése az adott gazdálkodási év támogatási összegéből történő levonással is teljesíthető.

A kifizetések mértéke és meghatározásának előírásai

29. § (1) A támogatás a minimumkövetelményeken túlmutató, célprogramonkénti kötelezettségvállalásokból eredő többletköltségek és kieső jövedelem ellentételezésére szolgál.

(2) A célprogramok támogatási összegeinek évenkénti mértékét célprogramonként a II. fejezet, valamint a 2. számú melléklet tartalmazza.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a*) pontjának *aa)–ac)* alpontjaiban meghatározott célprogramok vonatkozásában a 12. számú melléklet szerinti kultúrtörténeti és genetikai szempontból kiemelkedő jelentőségű, veszélyeztetett ritka szántóföldi növényfajták, illetve a 13. számú melléklet szerinti zöldségfajták termesztése esetén az érintett mezőgazdasági parcellák vonatkozásában az adott évben a II. fejezet szerinti kiemelt támogatási összegre jogosult a támogatásra jogosult, amennyiben számára az NÉBIH igazolja, hogy az adott növényfajta a 12. vagy 13. számú melléklet szerinti növény.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott célprogramok esetén, amennyiben a támogatásra jogosult Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybe vételére jogosult, úgy az adott Natura 2000 gyepterületre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási támogatás összege a II. fejezet szerint csökkentésre kerül.

(5) A támogatásra jogosult részére az első éves kifizetéssel egyidejűleg kerül kifizetésre a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület EOV koordinátákkal történő beazonosításának költsége, amely:

- a) minden támogatásra jogosult esetében 20 eurónak megfelelő forintösszeg, továbbá
- b) a területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területek után hektáronként 2 eurónak megfelelő forintösszeg.

30. § (1) A 3. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontjában, illetve a 3. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában az átállási időszak:

- a) szántóföldi célprogramok esetében legfeljebb 2 egymást követő gazdálkodási év,
- b) ültetvény célprogramok esetében legfeljebb 3 egymást követő gazdálkodási év.

(2) Az átállási időszak kezdete Magyarországon elismert, a 834/2007/EK rendelet szerinti ökológiai ellenőrző és tanúsító szervezet (a továbbiakban: ökológiai ellenőrző szervezet) igazolása alapján kerül meghatározásra.

(3) Az átállási időszak meghosszabbítása nem lehetséges.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatással érintett földterületre vonatkozóan átállási időszak lerövidítése iránti kérelmet nyújtott be az illetékes ökológiai ellenőrző szervhez és azt az agrárpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) jóváhagyta, úgy az (1) bekezdésben szereplő célprogramok vonatkozásában a támogatási összegek az adott földterület ökológiai státuszváltozása kezdetének gazdálkodási évtől módosulnak.

(5) Amennyiben a (4) bekezdés szerinti kérelem a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egy részére vonatkozik, úgy a támogatási összegek számításánál a teljes kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területet ökológiai gazdálkodásra átállt területként kell figyelembe venni.

(6) A miniszter tájékoztatja az MVH-t

a) az átállási idő lerövidítése iránti kérelem jóváhagyásától számított 8 napon belül az engedély kedvezményezettjének azonosítására és a földterület azonosítására szolgáló adatokról, valamint az engedélyben foglalt földterület ökológiai státusza megváltozásának kezdő időpontjáról,

b) a támogatásra jogosult ökológiai ellenőrzési rendszerből történő kizárásáról.

A támogatási kérelem benyújtása

31. § (1) A támogatási kérelmeket elektronikus úton kell benyújtani 2009. június 1. és július 25. között.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határidő elmulasztása jogvesztő.

(3) A támogatási kérelem MVH általi elektronikus fogadásának tényét a központi elektronikus szolgáltató rendszerben a kérelmező tárhelyére történt feltöltés jelenti, beérkezésének időpontját pedig az ideiglenes tárhelyére kapott automatikus értesítés igazolja. Az automatikus értesítésnek legalább tartalmaznia kell:

- a) a kérelmező nevét;
- b) a kérelmező regisztrációs számát;
- c) a kérelmező bankszámlaszámát;
- d) a támogatási kérelem beérkezésének időpontját (év, hónap, nap, óra, perc);
- e) a beérkezett támogatási kérelem érkeztetési számát.

(4) A támogatási kérelem mellékleteit írott formában, postai úton kell benyújtani, az elektronikusan benyújtott kérelemmel azonos támogatási kérelem benyújtási időszakban a kérelmező lakhelye vagy székhelye szerint illetékes MVH kirendeltséghez.

(5) Az (1) bekezdés, a 39. § (1) bekezdés, valamint a 42. § (3) bekezdés vonatkozásában az elektronikus kérelembenyújtás technikai feltételeit az egyes mezőgazdasági és agrár-vidékfejlesztési támogatások igénybevétele esetén az elektronikus kérelembenyújtás alkalmazásáról szóló 80/2008. (IV. 4.) Korm. rendelet 2. § (1)–(5) bekezdései és 3. §-a szabályozzák.

(6) A támogatási kérelem az alábbi adatokat tartalmazza:

- a) ügyfél-azonosítási és kapcsolattartási információk;
- b) támogatási jogosultságra vonatkozó adatok;
- c) támogatás igényléséhez szükséges nyilatkozatok.

(7) Egy kérelmező egy támogatási kérelmet nyújthat be.

(8) Egy támogatási kérelmen belül több agrár-környezetgazdálkodási célprogram megvalósítására is igényelhető támogatás.

(9) A támogatási kérelem benyújtása során:

a) mellékelni kell a 3. számú melléklet szerinti, a támogatási kérelem pontosításához szükséges dokumentumokat, illetve ahol a rendelet lehetővé teszi, másolat esetén a kérelmező aláírásával hitelesített másolati példányt;

b) a 3. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja szerinti tanyás célprogram esetében mellékelni kell az 59. § (6) bekezdése szerinti dokumentumot;

c) a 3. § (1) bekezdés c) pont *ca)–cc)* alpontjaiban szereplő célprogramok esetében a kérelemben meg kell jelölni, hogy melyik ültetvénycsoportra és mekkora területnagyságra vonatkozik a kérelem a *11. számú melléklet* szerint;

d) a 3. § (1) bekezdés a) pont *ac)* alpontjában, illetve a 3. § (1) bekezdés c) pont *cb)* alpontjában szereplő célprogramok esetében a kérelemben meg kell jelölni, hogy a kérelmezett területnagyságon belül az első gazdálkodási év tekintetében mekkora az átállt és az átállás alatti területek nagysága;

e) 3. § (1) bekezdés d) pont *da)* alpontjaiban szereplő célprogram esetében a területileg illetékes körzeti földhivatal által kiadott harminc napnál nem régebbi földhasználati lap másolatot, amely szerint a terület nádas művelési ágba van bejegyezve.

(10) A támogatási kérelemben fizikai blokkonként kell feltüntetni az adott célprogramban igényelt terület nagyságát.

(11) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet [a továbbiakban: 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet] 13. § (2) bekezdésétől eltérően a támogatási kérelemhez nem kell mellékelni a blokkterképet.

(12) A támogatási kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidő leteltét követően az alábbi adatok tekintetében hiánypótlásra nincs lehetőség:

a) ügyfél-azonosítási információk;

b) támogatási jogosultságra vonatkozó adatok, különösen a fizikai blokkazonosító, célprogram azonosító vagy területméret adatok;

c) a támogatási kérelem pontozásához szükséges dokumentumok.

A támogatási kérelem elbírálása

32. § (1) A támogatási kérelmeket az MVH a jogosultsági feltételek vizsgálatát követően a Tv. 32. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti rangsor állításával bírálja el a *3. számú mellékletben* meghatározott pontrendszer alapján.

(2) A támogatási kérelmek országos rangsorának összeállítása a 3. § (1) bekezdés *a)–d)* pontjában meghatározott célprogramokon belül külön-külön történik.

(3) A támogatási kérelmek bírálata során a *3. számú melléklet* szerint többletpont kerül beszámításra azon földhasználók részére, akik az NVT AKG intézkedés első négy gazdálkodási évében kifizetési kérelmet nyújtottak be, amelyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek, és az e rendelet szerinti támogatási kérelmet az NVT AKG intézkedés megegyező célprogram csoportján belül nyújtják be.

(4) Amennyiben az NVT AKG intézkedés keretén belül kötelezettségátadásra vagy jogutódlásra került sor, úgy a *3. számú melléklet* szerint többletpont abban az esetben adható a kötelezettség átvevőjének vagy a jogutódnak, ha a kötelezettségátadást vagy jogutódlást követően a negyedik gazdálkodási évig minden évben nyújtott be kifizetési kérelmet, melyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek és az e rendelet szerinti támogatási kérelmet az NVT AKG intézkedés megegyező célprogram csoportján belül nyújtja be.

(5) A (3)–(4) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontja, *d)* pont *dc)* alpontja szerinti célprogramokra támogatási kérelmet benyújtó kérelmezők esetében a többletpont akkor kerül beszámításra, ha az NVT AKG intézkedés első négy gazdálkodási évében szántóföldi, illetve gyepgazdálkodási célprogram csoporton belül kifizetési kérelmet nyújtottak be, amelyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek.

(6) A (3)–(4) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 3. § (1) bekezdés *d)* pont *db)* alpontja szerinti célprogramra támogatási kérelmet benyújtó kérelmezők esetében a többletpont akkor kerül beszámításra, ha az NVT AKG intézkedés első négy gazdálkodási évében gyepgazdálkodási célprogram csoporton belül kifizetési kérelmet nyújtottak be, amelyekre helyt adó, illetve részben helyt adó határozattal rendelkeznek.

(7) Azok a kérelmezők, akik az NVT AKG intézkedés megfelelő célprogram csoportján belül teljes célprogram visszavonást kértek, vagy a célprogram keretében vállalt kötelezettséget teljes mértékben átruházták, vagy kizárásra kerültek az adott célprogramból, nem jogosultak a többletpontra.

33. § (1) A *4. számú melléklet* szerinti felsőfokú agrárvégzettség után járó többletpont természetes személyeknek és gazdasági társaságoknak kerül beszámításra. Ez utóbbi esetben a többletpont a társaság vezető tisztségviselőjének, alkalmazottjának vagy tagjának a hivatkozott melléklet szerinti felsőfokú agrárvégzettsége alapján adható. Családi gazdaságok esetében a felsőfokú agrárvégzettség után járó többletpont akkor kerül beszámításra, ha a családi gazdaság vezetője vagy a családi gazdaság tagja rendelkezik a szakirányú végzettséggel.

(2) A középfokú agrárvégzettségért járó többletpont a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 5/a. számú mellékletében meghatározott végzettséggel rendelkező természetes személyeknek és gazdasági társaságoknak adható. Ez utóbbi esetben a többletpont a társaság vezető tisztségviselőjének, alkalmazottjának vagy tagjának a hivatkozott melléklet szerinti középfokú agrárvégzettsége alapján adható. Családi gazdaságok esetében a középfokú agrárvégzettségért járó többletpont akkor kerül beszámításra, ha a családi gazdaság vezetője vagy a családi gazdaság tagja rendelkezik a szakirányú végzettséggel.

(3) Az (1) bekezdés szerinti többletpont beszámítása esetén a középfokú agrárvégzettségért többletpont nem adható.

(4) Szaktanácsadási szolgáltatói szerződéssel rendelkező kérelmezők esetében akkor adható többletpont, ha a kérelmező a szaktanácsadási szolgáltatói szerződést a támogatási kérelem benyújtásának évében kötötte

a) a Szaktanácsadói Névjegyzékről szóló 95/1999. (XI. 5.) FVM rendelet szerinti névjegyzékben szereplő szaktanácsadóval, vagy

b) a mező- és erdőgazdálkodási, valamint az élelmiszer-ipari tevékenységhez kapcsolódó szakértői működés engedélyezésével kapcsolatos eljárásról szóló 61/1994. (XI. 8.) FM rendelet szerinti szakértői engedéllyel rendelkező szakértővel, vagy

c) a közös agrárpolitika keretében tartozó egyes támogatási rendszerek működését segítő mezőgazdasági szaktanácsadási rendszerről szóló 73/2007. (VII. 27.) FVM rendelet alapján nyilvántartásba vett Területi Szaktanácsadási Központtal.

(5) A (4) bekezdés szerinti többletpont abban az esetben is adható, ha a kérelmező olyan szaktanácsadó, aki szerepel a (4) bekezdés valamely pontjában hivatkozott szaktanácsadói névjegyzékben, vagy rendelkezik szakértői engedéllyel.

(6) A fiatal gazdálkodónak járó többletpont az EMVA társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 3. § 30. pontja szerinti termelőnek adható.

(7) Azon felsőfokú agrárvégzettségek esetében, amelyek nem szerepelnek a 4. számú mellékletben, de az azoknak megfeleltethető középfokú végzettség szerepel a 23/2007. (IV.17.) FVM rendelet 5/a. számú mellékletében, a középfokú agrárvégzettségért járó többletpont kerül beszámításra.

34. § (1) A szántóföldi célprogram csoportok esetében az állatállományért járó többletpont abban az esetben adható, ha a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartások alapján a kérelmező legalább 0,2 állategység/hektár, a kérelmező tenyészetébe bejelentett állattal rendelkezik. Az állategység meghatározása során a hektárra vonatkozó adat a kérelmező által a szántóföldi és a gyepgazdálkodási célprogram csoportba bevinni kívánt földterület nagyságának összegzésével történik.

(2) A tenyésztőszervezeti tagságért járó többletpont beszámításához a kérelmezőnek az adott célprogram keretén belül legeltethető állatfaj tenyésztő szervezete által 2009. április 15. és július 25. között kiállított igazolást kell benyújtania.

(3) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták körének megállapításáról szóló 4/2007. (I. 18.) FVM–KvVM együttes rendelet 1–2. számú mellékletei szerinti őshonos állatállományért többletpont abban az esetben adható, ha a célprogram keretén belül legeltethető, a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban a kérelmező tenyészetébe bejelentett állatállomány állategységben számított legalább 20%-a megfelel ennek a feltételnek.

(4) A 834/2007/EK rendelet szerinti ökológiai gazdálkodás feltételeinek megfelelően tartott állatállományért többletpont abban az esetben adható, ha a célprogram keretén belül legeltethető, a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban a kérelmező tenyészetébe bejelentett állatállomány állategységben számított legalább 20%-ának megfelelő állatra vonatkozóan a kérelmező benyújtja az ökológiai ellenőrző szervezet által 2009. április 15. és július 25. között kiállított, az állatok darabszámát faj és korcsoportonkénti bontásban feltüntető igazolást.

(5) A 3. § (1) bekezdés *d)* pont *da)* alpontja szerinti célprogram esetében a nádra vonatkozó hosszú távú értékesítési szerződés meglétéért járó többletpont beszámításához a kérelmezőnek be kell nyújtani a legalább 2012. december 31-ig érvényes szerződés másolatát.

(6) Az (1), (3) és (4) bekezdés esetén a pontozás a támogatási kérelem benyújtási időszak utolsó napján a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban a kérelmező tenyészetébe bejelentett állatállományon alapul.

35. § (1) Egy adott célprogramba bevitt földterület arányáért járó többletpont az alapján kerül meghatározásra, hogy a teljes gazdaság célprogrammal azonos hasznosítási irányú területének mekkora része kerül bevonásra. Amennyiben az azonos hasznosítási irányú földterület több különböző célprogramba kerül bevonásra, a többletpont valamennyi célprogram esetében beszámításra kerül.

(2) A teljes gazdaság célprogrammal azonos hasznosítási irányú területe a 2009. évi, az egységes kérelemről szóló rendelet szerinti egységes kérelemben az adott hasznosítási irányra bejelentett terület.

(3) Amennyiben az egységes kérelemben adott hasznosítási irányra bejelentett terület kisebb, mint az adott célprogramba bevinni kívánt terület, úgy a maximális többletpont kerül beszámításra.

(4) A Natura 2000, nitrát-érzékenység, sérülékeny vízbázisú védőterület, kedvezőtlen adottságú terület, MTÉT zóna, VTT térszint területi szempontok szerinti többletpont az alapján adható, hogy a 45. § (2) bekezdés *a*) pontja szerinti ellenőrzés eredménye alapján az adott célprogramba bevitt földterület mekkora része esik a hivatkozott területi szempont szerinti kategóriába.

(5) Az (1) és (4) bekezdés szerinti esetben a többletpontot egy tizedesjegy pontossággal kell meghatározni.

36. § (1) A hátrányos helyzetű terület szerinti többletpont azon kérelmező számára adható, akinek a lakhelye vagy székhelye a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 3. § 14. pontja szerinti területen van.

(2) Amennyiben egy fizikai blokknak a célprogram szerint támogatható területére benyújtott támogatási kérelmekben szereplő igénylések által lefedett terület összesen nagyobb, mint a fizikai blokknak a célprogram szerint támogatható mérete, akkor túligénylés állapítható meg.

(3) Túligénylés esetén az MVH értesíti az érintett kérelmezőket és egyúttal felszólítja őket a kérelemben megadott adatok helyesbítésére.

(4) Az értesítésben meg kell jelölni a túligényléssel érintett területre támogatási kérelmet benyújtó kérelmezőket, és a kérelmében foglaltaknak megfelelően a túligényléssel érintett területre vonatkozó adatokat.

(5) A (3) bekezdés alapján a kérelmezők kötelesek az értesítésben meghatározott időtartamon belül írásos választ adni az MVH részére.

(6) Amennyiben a (4)–(5) bekezdésekben foglalt eljárást követően a túligénylés továbbra is fennáll, akkor a kérelmezett, túligényléssel érintett terület a túligénylés mértékéig a kérelmezett terület arányában kerül csökkentésre.

(7) Amennyiben valamelyik kérelmező nem nyújtja be az (5) bekezdés szerinti választ, úgy a (6) bekezdésben foglaltakat a választ be nem nyújtó kérelmezőkre kell alkalmazni. Ha az így megvalósított területcsökkentést követően a túligénylés továbbra is fennáll, akkor a csökkentés a kérelmezett terület arányában a többi kérelmező esetén is alkalmazásra kerül.

(8) Túligénylés esetén az MVH a tényállás tisztázására helyszíni szemlét rendelhet el.

A forráskeret meghatározására és elosztására vonatkozó szabályok

37. § (1) A rendelkezésre álló forráskeret és a támogatandó terület célprogram csoportonként az 5. számú melléklet A.) pontja szerinti százalékos arány alapján kerül meghatározásra, figyelemmel az 5. számú melléklet B.) pontja szerinti horizontális és zonális célprogramokra jutó forrásokra és területmegoszlásra is. Az IH a célprogram csoportonként meghatározott forráskeret módosításáról dönthet.

(2) A támogatási kérelmek közötti rangsor megállapítása célprogramonként történik.

(3) A célprogram csoportonként rendelkezésre álló forráskeret nem teljes kihasználása esetén a fennmaradó forrás célprogram csoportok közötti átcsoportosításának módját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c*) pontjának *cg*) alpontja alapján közleményben teszi közzé.

(4) Az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c*) pontjának *ce*) alpontja alapján közleményben teszi közzé célprogramonként azt a minimális pontszámot, amelytől támogatás nyújtható.

(5) Az MVH az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó, a támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban a támogatásra jogosult vonatkozásában meghatározza a fizikai blokkonként és célprogramonként előzetesen jóváhagyott területek méretét.

38. § (1) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*)–*ac*) alpontjaiban meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása az egyéb szántóföldi növények után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(2) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ad*) alpontjának 1. és 4. pontjai szerinti célprogramok esetében a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása a vegyes szántóföldi növénytermesztés után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ad*) alpontjának 2. és 3. pontjaiban, valamint *ae*) alpontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása a célprogramba bevinni kívánt terület után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása célprogramonként átlagos hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

(5) A (4) bekezdés szerinti célprogramonkénti átlagos hektáronkénti támogatási összeg:

a) extenzív gyepgazdálkodási célprogram esetében 97 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) ökológiai gyepgazdálkodási célprogram esetében 105 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) gyepgazdálkodási természetvédelmi zonális célprogramok:

1. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram esetében 143 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg,

2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram esetében 128 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

d) szántóföldi gazdálkodás gyepgazdálkodással alakításának célprogramjai:

1. környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében 271 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg,

2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében 290 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A 3. § (1) bekezdés c)–d) pontjában meghatározott célprogramok vonatkozásában a jogosultsági feltételeknek megfelelő támogatási kérelmek közötti rangsor felállításához szükséges forrásigény meghatározása a célprogramba bevinni kívánt terület után járó hektáronkénti támogatási összeg alapján történik.

A területazonosítási kérelem benyújtása

39. § (1) A kérelmezőnek – a támogatási kérelemre hozott jogerős elutasító határozattal vagy jogerős, eljárást megszüntető végzéssel rendelkező kérelmező kivételével – az első kifizetési kérelmet megelőzően, elektronikus úton területazonosítási kérelmet kell benyújtania az MVH részére. A 2011. évben csak az a kérelmező nyújthat be területazonosítási kérelmet, aki a 2010. évben azt nem nyújtotta be, vagy akinek területazonosítási kérelme elutasításra került vagy azt visszavonta. A területazonosítási kérelemben meg kell jelölni:

a) a jogerős, előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó, támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkező előzetesen támogatásra jogosultnak a támogatási határozattal előzetesen jóváhagyott területeket magába foglaló kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy területek legalább 3 méter pontossággal megadott EOV koordinátáit,

b) a nem jogerős támogatási határozattal rendelkező kérelmezőnek legfeljebb a támogatási kérelmében fizikai blokkonként igényelt nagyságú területre vonatkozóan a terület vagy területek legalább 3 méter pontossággal megadott EOV koordinátáit.

(2) A területazonosítási kérelemben az EOV koordináták megadása akkor is kötelező, ha a támogatási kérelemnek helyt adó, vagy részben helyt adó határozattal előzetesen jóváhagyott terület egybeesik a fizikai blokk támogatható területével.

(3) Az MVH felszólíthatja a területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfelet a területmérési jegyzőkönyv másolati példányának benyújtására. Ebben az esetben a területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfél és a mérést végző által aláírt eredeti jegyzőkönyv másolati példányát az értesítésben meghatározott időtartamon belül kell benyújtani az MVH-hoz.

(4) A 3. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontjában és a 3. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontjában, valamint a 3. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontjában meghatározott célprogramok esetében az (1) bekezdés szerinti kérelem részeként írott formában az MVH kirendeltséghez be kell nyújtani az ökológiai ellenőrző szervezet által kiállított igazolást arról, hogy

a) az (1) bekezdés a) pontja alapján benyújtott területazonosítási kérelem esetén az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban szereplő területek, vagy

b) az (1) bekezdés b) pontja alapján benyújtott területazonosítási kérelem esetén a támogatási kérelmében igényelt területek

ökológiai gazdálkodásra történő átállási időpontja naptári nap szerint mikor kezdődött, mekkora ezen területek nagysága, valamint, hogy a szerződéskötésre 2009. szeptember 1-jéig sor került-e.

(5) A támogatásra jogosultnak rendelkeznie kell a mérések pontosságát alátámasztó, a területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfél és a mérést végző által aláírt mérési jegyzőkönyv eredeti példányával.

(6) A támogatási kérelem és a területazonosítási kérelem nem foglalja magában a kifizetési kérelmet.

(7) A véglegesen jóváhagyott területeket tartalmazó területazonosítási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területek képezik a támogatási időszakban a kötelezettségvállalás tárgyát fizikai blokkonként és célprogramonként.

(8) A 3. § (1) bekezdés a) pont ad) alpont 1. és 4. pontjában szereplő célprogramok esetében a területazonosítási kérelemben nyilatkozni kell arról, hogy a kérelmező az évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztését vagy a egyes szántóföldi növénytermesztést választja-e a célprogramban.

(9) A 3. § (1) bekezdés b) pont bd) alpontjának 2. pontja szerint természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében a kérelemben meg kell jelölni, hogy a kérelmező a második gazdasági évtől kezdődően a 69. § vagy a 70. § szerinti célprogramok előírásait kívánja-e betartani.

(10) A területazonosítási kérelem benyújtása során a kérelmező köteles nyilatkozni a 19. § (4) bekezdés b) pontja szerinti adatokról.

(11) A 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 13. § (2) bekezdésétől eltérően a területazonosítási kérelemhez nem kell mellékelni a blokkterképet.

40. § (1) A területazonosítási kérelemben adott célprogramra bejelentett területméret fizikai blokkonként nem haladhatja meg

a) a 39. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfelek esetében az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területméretet, vagy

b) a 39. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfelek esetében a támogatási kérelmében fizikai blokkonként igényelt területméretet.

(2) Ha az (1) bekezdésben foglaltak ellenére a területazonosítási kérelemben adott célprogramra bejelentett területméret fizikai blokkonként nagyobb, mint

a) a 39. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfelek esetében az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területméret, vagy

b) 39. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfelek esetében a támogatási kérelmében fizikai blokkonként igényelt területméret,

a két területnagyság közötti különbözethez jelentkező kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület részei nem jogosultak támogatásra.

(3) Ha a területazonosítási kérelemben adott célprogramra bejelentett területméret fizikai blokkonként kisebb, mint

a) a 39. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfelek esetében az előzetesen jóváhagyott területeket tartalmazó támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozatban jóváhagyott területméret, vagy

b) 39. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfelek esetében a támogatási kérelmében fizikai blokkonként igényelt területméret,

a 39. § (7) bekezdése szerinti határozatban a területazonosítási kérelemben bejelentett területméret kerül elfogadásra.

(4) Ha a területazonosítási kérelemben adott célprogram vonatkozásában bejelentett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek között átfedés van, az MVH értesíti a területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfeleket és egyúttal felszólítja őket a kérelemben megadott adatok helyesbítésére.

(5) Az értesítésben meg kell jelölni az átfedő kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területekre területazonosítási kérelmet benyújtó támogatásra jogosultakat, és a kérelemben foglaltaknak megfelelően a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területekre vonatkozó adatokat.

(6) A (4) bekezdés alapján a területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfelek kötelesek az értesítésben meghatározott időtartamon belül elektronikus úton megadni a helyesbített adatokat az MVH részére. A helyesbítést a korábban megadott EOV koordináták között kell megtenni.

(7) Ha a (4) bekezdés alapján megállapított átfedés a (6) bekezdésben foglalt helyesbítéseket követően továbbra is fennáll, az érintett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területek átfedő részei jogosulatlan területnek minősülnek.

(8) Ha valamelyik területazonosítási kérelmet benyújtó ügyfél nem nyújtja be a (6) bekezdés szerinti határidőn belül a helyesbített adatokat, úgy az átfedő terület az általa kérelmezett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában jogosulatlan területnek minősül.

(9) Átfedés esetén az MVH a tényállás tisztázására helyszíni szemlét rendelhet el.

A területek beazonosítása

41. § (1) A 39. § (1) bekezdés szerinti földterületek beazonosításának alapjául szolgáló sarokpontok közül legalább egyet a terepen a támogatási időszak teljes időtartama alatt jól láthatóan meg kell jelölni. A sarokpont megjelölését tájba illeszkedő módon, természetes anyag felhasználásával kell elvégezni.

(2) Szántóföldi célprogram csoportok esetében a szántóföldi zöldségnövénnyel és egyéb szántóföldi növényvel borított egybefüggő területeket a táblaforgó beszámításával, egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(3) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ad)* alpontjának 1. és 4. pontjaiban meghatározott célprogramok esetében az évelő szálás pillangós takarmánynövénnyel és a vegyes szántóföldi növényvel borított területeket külön kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti gyepgazdálkodási célprogram csoportok esetében a kaszálót és a legelőt egy kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni. A területen lévő fák,

facsoportok abban az esetben szolgálhatnak a támogatás alapjául, ha az azok alatti gyepterületet legeltetéssel vagy kaszálással hasznosítják. Az állatok által használt állandó terelő, illetve felhajtó utak nem számíthatók bele a támogatható területbe.

(5) A 3. § (1) bekezdés *a)* pont *ac)* alpontja és *c)* pont *cb)* alpontja szerinti ökológiai gazdálkodási célprogramok esetében a különböző ökológiai státuszú területeket külön kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(6) A 3. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti ültetvényekre vonatkozó célprogram csoport esetében a *11. számú melléklet* szerinti ültetvénycsoportokat külön kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területként kell kimérni.

(7) A 3. § (1) bekezdés *d)* pont *da)* alpontja szerinti nádgazdálkodás célprogram esetén a földhasználati nyilvántartás alapján nádas művelési ágú, legalább 80%-ban kétéves náddal borított területet kell kimérni.

(8) A földterület beazonosításának útmutatóját szántó, gyeper és ültetvény célprogram csoportok esetében a *14. számú melléklet* tartalmazza.

(9) A földterület beazonosítása a kérelmező saját felelősségére a 37. § (5) bekezdése szerinti határozat jogerőre emelkedését megelőzően is elvégezhető.

Kifizetési kérelem benyújtása

42. § (1) Kifizetési kérelmet az nyújthat be, aki a 39. § (1) bekezdése alapján területazonosítási kérelmet nyújtott be.

(2) A kifizetési kérelmet a támogatott területekre kell benyújtani. Amennyiben a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre vonatkozóan az igényelt vagy az ellenőrzéseket követően megállapított terület kisebb, mint a támogatott terület, akkor a kifizetés a támogatásra jogosultság mértéke és a támogatott terület arányában kerül teljesítésre.

(3) A kifizetési kérelmet 2010-től évente az egységes kérelemről szóló rendelet szerinti egységes kérelem részeként május 15-ig kell elektronikusan benyújtani.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjában, valamint a 3. § (1) bekezdés *d)* pont *dc)* alpontjában meghatározott célprogramok esetén a gyeptelepítésekhez, a vizes élőhely kialakításához nyújtott támogatás abban az esetben állapítható meg, ha az adott földterület gyeper, legelő vagy rét művelési ágba történő átvezetését a támogatásra jogosult az ingatlanügyi hatóságnak a földterület elhelyezkedése szerint illetékes szervénél kezdeményezi, és

a) a gyeptelepítés, a vizes élőhely megvalósítását követő első kifizetési kérelemhez mellékeli a művelési ág változásának átvezetésére irányuló kérelem földhivatalhoz történő benyújtásáról kiállított igazolás másolatát, amely igazolja, hogy a művelési ág változását a földhivatalhoz bejelentették vagy

b) a gyeptelepítés, a vizes élőhely megvalósítását követő első kifizetési kérelemhez mellékeli a művelési ág változásának átvezetéséről rendelkező, az ingatlanügyi hatóság által hozott határozatot vagy – a határozatnak a kifizetési kérelem benyújtására nyitva álló időszak lezárulását követő közlése esetén a közléstől számított 8 napon belül – annak másolati példányát az MVH-hoz benyújtja.

(5) A 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjában meghatározott célprogramok esetén a gyeptelepítésekhez nyújtott támogatás abban az esetben állapítható meg, ha a támogatásra jogosult a második gazdálkodási évre vonatkozó kifizetési kérelemhez mellékeli a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 4. számú mellékletének 4–21. pontjára vonatkozóan elkészített gyeptelepítési terv másolatát.

(6) Az (5) bekezdéstől eltérően a támogatás a gyeptelepítési terv másolatának beküldése nélkül is megállapítható

a) a 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjának 1. pontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében akkor, ha a támogatásra jogosult az adott földterületre a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bc)* alpontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítési célprogram vonatkozásában, vagy a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet szerinti agrár-erdészeti intézkedés vonatkozásában helyt adó, vagy részben helyt adó határozattal rendelkezik;

b) a 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjának 2. pontja szerinti természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram esetében akkor, ha a támogatásra jogosult az adott földterületre a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 3. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontja szerinti természetvédelmi célú gyeptelepítési célprogram vonatkozásában helyt adó, vagy részben helyt adó határozattal rendelkezik.

(7) Az egyes célprogramokban támogatásra jogosult a 9. számú mellékletben felsorolt növényfajok és növényfajták hasznosítási kódját az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés *c)* pontjának *cf)* alpontja alapján minden évben április 1-jéig közleményben teszi közzé.

43. § (1) A kifizetési kérelemben feltüntetett adatok módosítására a kérelmezőnek a 42. § (3) bekezdés szerinti határidő lejárta után legfeljebb 25 nap áll rendelkezésére.

(2) A kifizetési kérelem pontosítására a gazdálkodási év végéig, illetve helyszíni ellenőrzés esetén az erről szóló értesítésig elektronikus úton van lehetőség.

(3) A kifizetési kérelemben szereplő nem megfelelő fizikai blokkazonosító, célprogram azonosító, hasznosítási kód vagy területméret adatok nem képezik hiánypótlás tárgyát.

(4) A 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 13. § (2) bekezdésétől eltérően a kifizetési kérelemhez nem kell mellékelni a blokkterképet.

(5)

(6) A kifizetési kérelemhez ritka növényfajták termesztése esetén mellékelni kell a ritka növényfajtaról a 29. § (3) bekezdésében foglaltak alapján kiállított dokumentumot.

A támogatás folyósítása

44. § (1) Az adott évi támogatási részlet a jogcímre vonatkozó adminisztratív ellenőrzések, a keresztellenőrzések és a helyszíni ellenőrzések lefolytatása után egy részletben kerül kifizetésre.

(2) Az MVH a kifizetési kérelem adatait a MePAR rendelet szerinti adatbázis adataival összeveti, és túligénylés esetén az érintett földhasználókat a túligénylés tisztázására szólítja fel.

(3) Adott területre vonatkozóan ugyanazon kérelmező jogosult az egységes kérelemről szóló rendelet szerinti egységes kérelem keretén belül igényelhető területalapú, így az agrár-környezetgazdálkodási, a kedvezőtlen adottságú területek, valamint a Natura 2000 támogatások igénybevételére. Az MVH a kifizetési kérelem adatait a fenti területalapú támogatások adatbázisával összeveti, és ha ugyanazon terület vonatkozásában a kérelmezők személye nem azonos, úgy a támogatásra jogosultat egyszeri alkalommal a jogszerű földhasználat tisztázására szólítja fel.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b*) pont *bd*) alpontjának 1. pontja szerinti környezetvédelmi célú gyeptelepítés támogatás kifizetésének feltétele, hogy a támogatásra jogosult az adott földterületre:

a) a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet szerinti agrár-erdészeti intézkedés vonatkozásában helyt adó vagy részben helyt adó határozattal rendelkezzen, vagy

b) a gyeptelepítést a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 10. §-ában foglaltaknak megfelelően hajtsa végre.

(5) A 3. § (1) bekezdés *b*) pont *bd*) alpontjának 2. pontja szerinti természetvédelmi célú gyeptelepítés támogatás kifizetésének feltétele, hogy a támogatásra jogosult a gyeptelepítést a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 11. §-ában foglaltaknak megfelelően hajtsa végre.

(6) Amennyiben a támogatásra jogosult a (4)–(5) bekezdés szerinti gyeptelepítést nem valósítja meg a 33/2008. (III. 27.) FVM rendeletben vagy a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendeletben meghatározott határidőn belül, illetve az adott intézkedésre vonatkozóan nem nyújt be kifizetési kérelmet, úgy a 3. § (1) bekezdés *b*) pont *bd*) alpontjának 1., illetve 2. pontja szerinti támogatás igénybevételére vonatkozó támogatási jogosultsága megszűnik.

(7) Amennyiben a támogatásra jogosult az adott gazdálkodási évben nem nyújt be kifizetési kérelmet, úgy arra a gazdálkodási évre vonatkozóan nem részesül kifizetésben, a vállalt kötelezettségei azonban adott gazdálkodási évben is fennállnak.

(8) A (7) bekezdésben foglalt esetben az MVH helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálhatja a kötelezettségek betartását.

Ellenőrzés

45. § (1) Az évente történő ellenőrzéseket

a) a jogosultsági feltételek és az agrár-környezetgazdálkodási kötelezettségvállalások teljesítésének vonatkozásában az MVH végzi, amelybe külön megállapodás alapján állami szerveket bevon;

b) a 11. § (4) bekezdésben foglalt követelmények teljesítésének vonatkozásában az arra hatáskörrel rendelkező hatóság végzi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés a támogatási, illetve a kifizetési kérelemre vonatkozóan a külön jogszabályokban meghatározottak szerint:

a) adminisztratív ellenőrzést,

b) keresztellenőrzést,

c) helyszíni ellenőrzést

foglal magába.

(3) A 23–25. § szerinti kötelezettségátadás esetén az MVH a kötelezettség átvevőjének személyében bekövetkező változásról tájékoztatja az (1) bekezdés szerint az ellenőrzésekbe bevont illetékes állami szerveket.

(4) A 3. § (1) bekezdésének *aad*) alpontjában, *b*) pont *bc*) alpontjában és *bd*) alpontjának 2. pontjában, valamint a *d*) pont *db*–*dc*) alpontjaiban meghatározott célprogramok esetében az MVH a Tv. 18. § (3) bekezdés *g*) pontja alapján az illetékes állami természetvédelmi szervnek a vele kötött együttműködési megállapodás szerint tesz jelentést.

(5) A 61. § (5) bekezdés *e*) pont *ee*) alpontja, 62. § (4) bekezdés *j*) pont *jd*) alpontja, 63. § (4) bekezdés *j*) pont *jd*) alpontja, 64. § (5) bekezdés *e*) pont *eg*) alpontja, 64. § (6) bekezdés *f*) pont *fe*) alpontja, 69. § (4) bekezdés *a*) pont *aj*) alpontja, 69. § (4) bekezdés *b*) pont *bj*) alpontja, 70. § (4) bekezdés *a*) pont *ai*) alpontja, *b*) pont *bi*) alpontja, 72. § (4) bekezdés *e*) pontja, 77. § (4) bekezdés *h*) pontja, 78. § (4) bekezdés *i*) pontja alapján bejelentett adatokról az illetékes állami természetvédelmi szerv az együttműködési megállapodás szerint értesíti az MVH-t.

(6) A 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ac*) alpontjában, *b*) pont *bb*) alpontjában, valamint *c*) pont *cb*) alpontjában meghatározott célprogramok esetében az MVH a (2) bekezdés szerinti ellenőrzések elvégzése érdekében az illetékes ökológiai ellenőrző szervezettől tájékoztatást kérhet.

(7) Az illetékes ökológiai ellenőrző szervezet évente, az adott gazdálkodási év május 15-ig az MVH részére tájékoztatást nyújt arról, hogy a 3. § (1) bekezdés *a*) pont *ac*) alpontjában, a 3. § (1) bekezdés *b*) pont *bb*) alpontjában és a 3. § (1) bekezdés *c*) pont *cb*) alpontjában meghatározott célprogramokban támogatott ügyfelek kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területei az ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepelnek vagy azok ökológiai státusza a gazdálkodási év folyamán megszüntetésre vagy visszaminősítésre került.

(8) A 13. § (2) bekezdés *d*) pontja szerinti laboratóriumok az MVH részére a rendelkezésükre álló adatok alapján, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényben foglaltak figyelembevételével 2014. október 15-ig adatot szolgáltatnak a kötelezően előírt talajvizsgálatok elvégzéséről.

(9) A 14. § (3) bekezdés szerinti laboratóriumok az MVH részére a rendelkezésükre álló adatok alapján, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényben foglaltak figyelembevételével 2014. október 15-ig adatot szolgáltatnak a kötelezően előírt levélanalízis elvégzéséről.

46. § (1) Az MVH a helyszíni ellenőrzés során a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 25/A. § (1) bekezdése szerinti földhasználati nyilvántartás, vagy a vagyonkezelő által az 5. § (3) bekezdés *b*) pontja szerinti nyilatkozat alapján ellenőrzi a jogszerű földhasználatot.

(2)

(3) Az 5. § (2) bekezdés szerinti esetben a földhasználónak az ellenőrzés során igazolnia kell, hogy jogosult a földterület használatára. Ha a földhasználó egyben a terület tulajdonosa, akkor rendelkezésre kell állnia a tulajdoni lap másolatának.

(4) Az 5. § (3) bekezdés szerinti esetben a földhasználónak az ellenőrzés során igazolnia kell, hogy rendelkezik a vagyonkezelő által kiállított nyilatkozattal.

47. § (1) Az egyes agrár-környezetgazdálkodási célprogramokra vonatkozó előírások lehetséges ellenőrzési szempontjait a 23. számú melléklet tartalmazza.

(2) A földhasználónak a helyszíni ellenőrzés során lehetővé kell tennie a támogatás feltételeinek teljes körű ellenőrzését, valamint rendelkezésre kell állnia a gazdálkodási napló, a tápanyag-gazdálkodási terv, valamint a földhasználati terv adott gazdálkodási évre és a támogatási időszak korábbi éveire vonatkozó példányainak, a gazdálkodási napló elektronikus vezetése esetén kinyomtatott példányának, valamint az azokban szereplő anyagok felhasználására vonatkozó adatok alátámasztására szolgáló számláknak és bizonylatoknak.

(3) Amennyiben a helyszíni ellenőrzés során a 3. § (1) bekezdés *c*) pont *ca*–*cb*) alpontjaiban meghatározott célprogramoknál kétség merül fel a szőlőültetvények termőképességét illetően, a támogatásra jogosultnak a helyszíni ellenőrzést követő 30 napon belül be kell nyújtania az MVH-hoz a szőlőterület elhelyezkedése szerint illetékes hegybíró által kiadott szőlő ültetvénykataszteri kivonatot, mely igazolja, hogy a szőlőültetvény használat alapján nem tartozik a felhagyott kategóriába.

(4) A 3. § (1) bekezdés *b*) pontjában, valamint *d*) pontjának *db*–*dc*) alpontjai szerinti célprogramok előírásai esetében meghatározott legeltetési sűrűség számításakor a ténylegesen a területen legeltetett állatok állategységben meghatározott értékét kell elosztani a legeltetett terület nagyságával.

48. § (1) Az intézkedés keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés esetén alkalmazandó jogkövetkezmények mértéke:

- a) S0: figyelmeztető levél;
- b) S1: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 3%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- c) S2: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 15%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- d) S3: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 30%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- e) S4: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 60%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- f) S5: a támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre;
- g) S6: a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül, és a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni;
- h) S7: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 3%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- i) S8: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 15%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- j) S9: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 30%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- k) S10: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 60%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;
- l) S11: a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre;
- m) S12: a támogatásra jogosult a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül, és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni;
- n) S13: a támogatásra jogosult az intézkedésből az adott gazdálkodási évre kizárásra kerül;
- o) S14: a támogatásra jogosult az intézkedésből a támogatási időszak lejáratáig kizárásra kerül, és a támogatási kérelemre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(2) Amennyiben egy adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy a célprogram vonatkozásában több kötelezettségszegés is megállapításra kerül, úgy a magasabb százalékos arányú szankciót kell alkalmazni.

(3) Amennyiben egy adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt a célprogramon belül több kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre is kötelezettségszegés kerül megállapításra, minden egyes területre vonatkozó szankciót alkalmazni kell.

(4) Amennyiben egy adott célprogram keretében vállalt kötelezettségeknek való meg nem felelés miatt a célprogramra és azon belüli kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre is kötelezettségszegés kerül megállapításra, úgy mindkét szankciót érvényesíteni kell.

(5) A szankciók sorrendjére vonatkozóan a vidékfejlesztési támogatási intézkedésekre vonatkozó ellenőrzési eljárások, valamint a kölcsönös megfeleltetés végrehajtása tekintetében az 1698/2005/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2006. december 7-i 1975/2006/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: 1975/2006/EK rendelet) 24. cikkében foglaltakat kell alkalmazni.

(6) A 4. § (2)–(4) bekezdései vonatkozásában a II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, a támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételeknek történő meg nem felelés esetén a támogatásra jogosult a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül, és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(7) A 4. § (5) bekezdése vonatkozásában a II. fejezetben a célprogramonként meghatározott, adott gazdálkodási évi kifizetési jogosultsági feltételeknek történő meg nem felelés esetén a támogatásra jogosult részére a célprogram egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

(8) A II. fejezetben a célprogramonként meghatározott előírások a 45. § (2) bekezdés c) pontja szerinti ellenőrzésre kiválasztott támogatásra jogosultaknál ellenőrizendő követelmények, amelyekkel kapcsolatos meg nem felelés eseteit és a jogkövetkezményeket a *23. számú melléklet* tartalmazza.

Területeltérésre vonatkozó jogkövetkezmények

49. § (1) A támogatás alapjául szolgáló terület méretének meghatározásánál, illetve az igényelt, valamint az ellenőrzés alapján megállapított valós terület méretéből adódó eltérések esetén az 1975/2006/EK rendelet 16. cikkében foglaltakat kell alkalmazni.

(2) Amennyiben a 45. § (2) bekezdés c) pontja szerinti helyszíni ellenőrzés során meghatározott területnagyság nagyobb a kifizetési kérelemben igényelt területnagyságnál, úgy a kifizetési kérelemben igényelt területre vonatkozó támogatási összeg kerül kifizetésre.

(3) Az (1) bekezdés szerinti, a területeltérés miatti jogkövetkezmények abban az esetben is alkalmazandók, ha a 45. § (2) bekezdés a)–c) pontja szerinti ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a kifizetési kérelemben igényelt területnagyság meghaladja a II. fejezetben a célprogramonként maximálisan meghatározott támogatható terület méretét, illetve a táblaméretet.

(4) Ügyfél által felmért kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület és a helyszíni ellenőrzésen mért kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület eltérése esetén – a 3 méteres mérési toleranciát figyelembe véve – a két területnagyság közötti különbözethez jelentkező kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület részei nem jogosultak támogatásra, az adott terület a támogatási időszak lejártáig kizárásra kerül, és a területre vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

Minimumkövetelményekre vonatkozó jogkövetkezmények

50. § (1) Ha a kölcsönös megfeleltetés alkalmazása érdekében a támogatásra jogosult gazdaságának bármely részében a 73/2009/EK rendelet II. és III. mellékletében előírt kötelező követelmények be nem tartását állapították meg, abban az esetben az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet 51. cikkében foglaltakat kell alkalmazni.

(2) A 16. és 17. számú mellékekben meghatározott tápanyag-gazdálkodási, illetve növényvédelmi minimumkövetelményeknek való meg nem felelés esetén az 1975/2006/EK rendelet 23. cikkében, valamint a külön jogszabályban foglaltakat kell alkalmazni.

Általános kötelezettségeknek való meg nem felelés jogkövetkezményei

51. § (1)

(2)

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult a 46. § (3) bekezdés vagy a 46. § (4) bekezdés szerinti esetben nem tudja igazolni a jogszerű földhasználatot, az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület a célprogramból a támogatási időszak lejártáig kizárásra kerül, és az adott területre kifizetett támogatási összeget a jogosulatlan igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(4) Amennyiben a támogatásra jogosult nem tesz eleget a terület helyszíni beazonosítását szolgáló, 41. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének, és

a) ez nem akadályozza az ellenőrzést, az objektív mérés végrehajtható, részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az adott gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 5%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre;

b) ez akadályozza az ellenőrzést, az objektív mérés nem végrehajtható, részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az adott gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 15%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre.

(5) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatási időszak alatt agrár-környezetgazdálkodási képzésen:

a) az első képzési időszakban nem vesz részt, nem jogosult a második gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára;

b) a második képzési időszakban nem vesz részt, nem jogosult az ötödik gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára.

(6) Amennyiben a kötelezettségvállaló személyében változás történik a támogatási időszak alatt, és így a kötelezettség átvevőjének már csak egy képzési időszak áll rendelkezésére, azon a képzésen kötelezően részt kell vennie, amelynek elmulasztása esetén nem jogosult az ötödik gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára.

(7) Amennyiben a 25. § (1) bekezdése szerinti kötelezettség-átadásra vonatkozó kérelem bírálata során megállapítást nyer, hogy a kötelezettség átadója a 12. § (2) bekezdésében meghatározott első képzési időszak

folyamán a kötelező képzésen nem vett részt, a második gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 30%-ára nem jogosult.

(8) A (4)–(7) bekezdésben foglalt esetekben, amennyiben a támogatásra jogosult részére már kifizetésre került a támogatási összeg, annak jogosulatlanul igénybe vett részét vissza kell fizetnie.

52. § (1) Amennyiben a 16. § (5) bekezdésében foglaltak ellenére a helyszíni ellenőrzés során a ritka növényfajtát tartalmazó tábla nem különböztethető meg a nem ritka növényfajtaival borított táblától, úgy a támogatásra jogosult az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egészére vonatkozóan a csökkentett összegre jogosult.

(2) Amennyiben a támogatásra jogosult nem tesz eleget a 18. § (1) bekezdésében foglalt, a gazdálkodási napló vezetésére vonatkozó kötelezettségének, a támogatásra jogosult az intézkedésből az adott gazdálkodási évre kizárásra kerül.

(3) Ha a támogatásra jogosult nem tesz eleget a 15. § (5) bekezdésben előírt, a tápanyag-gazdálkodási terv 20. számú mellékletben foglalt adattartalmának benyújtására vonatkozó kötelezettségének, úgy a célprogramra az előző gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 15%-ára nem jogosult.

(4) Ha a támogatásra jogosult nem tesz eleget a 18. § (7) bekezdésében előírt, a gazdálkodási napló meghatározott adatainak benyújtására vonatkozó kötelezettségének, úgy az intézkedésre az előző gazdálkodási évre jutó támogatási összeg 15%-ára nem jogosult.

(5) A (3) és (4) bekezdésben foglalt esetekben, amennyiben a támogatásra jogosult részére már kifizetésre került a támogatási összeg, annak jogosulatlanul igénybe vett részét vissza kell fizetnie.

(6) Amennyiben a földhasználó a 19. § (6) bekezdése szerinti, a hatásindikátor monitorozó rendszer keretén belüli adatszolgáltatási kötelezettségének nem tesz eleget, vagy azt késedelmesen, hibásan, valótlan adattartalommal, hiányosan, vagy nem az előírt módon teljesíti, a Tv. 71. §-a alapján mulasztási bírsággal sújtható.

(7) Amennyiben a támogatásra jogosult a támogatási időszak alatt egynél több alkalommal nem nyújt be kifizetési kérelmet, vagy a kifizetési kérelme egynél több alkalommal teljes mértékben elutasításra kerül, a támogatásra jogosult az intézkedésből a támogatási időszak lejáratáig kizárásra kerül és a támogatási kérelemre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(8) Amennyiben a (7) bekezdésben foglaltak egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy célprogram vonatkozásában állnak fenn, a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy a célprogram vonatkozásában az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és a célprogramra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(9) Az általános kötelezettségeknek való meg nem felelés jogkövetkezményei összeadódnak.

A célprogramra vonatkozó meg nem felelés jogkövetkezményei

53. § (1) Ha ugyanazon kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen legalább három gazdálkodási évben vis maior körülmény miatt nem történik meg a célprogram előírásainak megfelelő hasznosítás, akkor az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület a támogatásból, a területre addig felvett támogatási összeg visszafizetésének kötelezettsége nélkül, a célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül.

(1a) Az (1) bekezdésben meghatározott következmény megállapításához nem vehető figyelembe a 2009/2010. gazdálkodási évben árvíz, vagy belvíz miatt bejelentett és elfogadott vis maior eset.

(1b) Haláleset miatti vis maior bejelentéskor, ha a jogutód az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a kötelezettségeket megszakítás nélkül teljesíti, az a célprogram előírásai szerinti hasznosításnak minősül.

(2) A támogatott területre vonatkozó előírások teljesítését a 23. számú mellékletben szereplő táblázat alapján kell értékelni. A táblázat tartalmazza, hogy:

- a) melyek az ellenőrzés alapjául szolgáló előírások;
- b) az előírások ellenőrzésének lehetséges módjait;
- c) az előírás tábla, kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vagy célprogram szinten ellenőrizendő;
- d) az előírás minden évben vagy a támogatási időszak meghatározott évében vagy éveiben ellenőrizendő;
- e) az előírásoknak való meg nem felelés eseteit;
- f) az egyes előírások nem teljesítése esetén milyen jogkövetkezmény kerül alkalmazásra.

(3)–(5)

(6) A 3. § (1) bekezdés c) pont ca)–cc) alpontjában meghatározott célprogramok esetén a támogatásra jogosult az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból a támogatási

időszak lejáratáig kizárásra kerül és a támogatási kérelemre vonatkozóan már igénybe vett teljes támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni, ha

a) a 27. § (5) bekezdésben foglaltak ellenére a támogatásra jogosult az újratelepítésre nem került ültetvény területére kifizetési kérelmet nyújt be;

b) nem tesz eleget

ba) a 27. § (1) bekezdésében előírtak szerinti, az ültetvény kivágására vonatkozó, vagy

bb) a 27. § (4) bekezdésében előírtak szerinti, az ültetvény újratelepítésére vonatkozó

bejelentési kötelezettségének;

c) a támogatásra jogosult a 27. § (3) bekezdésében meghatározott 12 hónapon belül nem végzi el az ültetvény újratelepítését;

d) az ültetvény kivágását követően nem a teljes kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület kerül újratelepítésre a kivágás befejezésétől számított 12 hónapon belül, vagy

e) az ültetvény részben kerül kivágásra.

(7) Ha a támogatásra jogosult a 3. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott szántóföldi célprogram csoporton belül támogatott területét a 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet szerinti agrár-erdészeti intézkedésbe bevonja, de nem tesz eleget a 22. § (6) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt bejelentési kötelezettségének, akkora támogatásra jogosult részére a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó támogatási összeg 15%-kal csökkentett összege kerül kifizetésre.

(8) Ha a 45. § (2) bekezdése szerinti ellenőrzések során megállapítást nyer, hogy a támogatásra jogosult nem felel meg a 10. § (1) bekezdésében, a 71. § (4) bekezdés a) pontjában, vagy a 72. § (4) bekezdés a) pontjában foglaltaknak, akkor a célprogramból a támogatási időszak lejáratáig kizárásra kerül, és az adott területre kifizetett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

54. § (1) Amennyiben a 43. § (1) bekezdése alapján meghatározott határidőn túl, de az adott gazdálkodási éven belül történik meg a kifizetési kérelem módosítására vonatkozó kérelem benyújtása, úgy a kifizetési összeget növelő módosítással érintett táblák után a földhasználó az adott gazdálkodási évben nem jogosult a támogatásra. A gazdálkodási év végét követően benyújtott módosítás az érintett táblák adott gazdálkodási évben a támogatásból történő kizárását eredményezi. Amennyiben a támogatásra jogosult részére a támogatási összeg kifizetésre került, úgy annak jogosulatlanul igénybe vett részét vissza kell fizetnie.

(2) Amennyiben a 28. § (1) bekezdése szerinti részleges kizárási eljárás következtében egy adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület esetében nem teljesül a 8. § (3) bekezdése szerinti feltétel, úgy a támogatásra jogosult a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és az arra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(3) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti célprogramok esetében a 45. § (2) bekezdése szerinti, a kifizetési kérelemre vonatkozó ellenőrzések során megállapításra kerül, hogy az igényelt tábla meghaladja a II. fejezetben meghatározott, maximálisan támogatható táblaméretet, a támogatásra jogosult részére az adott tábla vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

(4)

(5) Ha az illetékes ökológiai ellenőrző szervezet 45. § (7) bekezdésében foglalt tájékoztatása szerint a 3. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontjában, a 3. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontjában és a 3. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontjában meghatározott célprogramokban támogatott ügyfelek kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területei nem fedik le az adott célprogramba bevitt teljes területet az ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában, a támogatásra jogosult az ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában nem szereplő területet tartalmazó kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában a célprogramból az adott célprogram támogatási időszakának lejáratáig kizárásra kerül és az arra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(6) Amennyiben a 3. § (1) bekezdés a) pontjának ac) alpontjában és a b) pontjának bb) alpontjában, valamint c) pontjának cb) alpontjában meghatározott célprogramok esetében a 45. § (2) bekezdése szerinti, a kifizetési kérelemre vonatkozó ellenőrzések során megállapításra kerül, hogy a támogatásra jogosult párhuzamos gazdálkodásban azonos vagy nehezen megkülönböztethető fajtákat természet, amelyre nem rendelkezik az ökológiai termelés, a címkézés és az ellenőrzés tekintetében az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló 834/2007/EK rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló 2008. szeptember 5-i 889/2008/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: 889/2008/EK rendelet) 40. cikke alapján kiadott engedéllyel, a támogatásra jogosult részére az érintett kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület vonatkozásában az adott gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

55. § (1) Amennyiben a támogatásra jogosult a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet által előírt kölcsönös

megfeleltetés, moduláció, valamint integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2004. április 21-i 796/2004/EK bizottsági rendelet 68. cikkére hivatkozik az MVH eljárása során, abban az esetben az ezzel összefüggő bizonyítási kötelezettség őt terheli.

(2) Amennyiben egy tábla ökológiai gazdálkodásra történő átállási időszaka újrakezdődik, abban az esetben az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület a célprogram támogatási időszakának lejáratáig a célprogramból kizárásra kerül és az arra vonatkozóan már igénybe vett támogatási összeget a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetni.

(3) Amennyiben a támogatásra jogosult a 41. § (2) és (4) bekezdése vonatkozásában évente eltérő támogatási összegre jogosult és a már igénybe vett teljes támogatási összeg egy részét a 28. § (1) bekezdés szerinti területcsökkenés miatt a jogosulatlanul igénybe vett támogatásra vonatkozó szabályok szerint vissza kell fizetnie, úgy az egyes gazdálkodási éveket érintően visszafizetendő összeg az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területre évenként kifizetett támogatási összeg és a kizárt terület aránya alapján kerül meghatározásra.

(4) Ha az adminisztratív vagy a helyszíni ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a támogatásra jogosult nem rendelkezik a 29. § (3) bekezdés szerinti igazolással, úgy a támogatásra jogosult részére az adott tábla vonatkozásában az egy gazdálkodási évre járó teljes támogatási összeg nem kerül kifizetésre.

(5) Amennyiben a támogatásra jogosult a 16. § (7) bekezdés szerinti határidőn belül nem tesz eleget a bejelentési kötelezettségének, akkor a mulasztással érintett előírás nem teljesítettnek minősül.

(6) Amennyiben a 16. § (4) bekezdésében foglalt zöldugarra vonatkozó előírásoknak való meg nem felelés kerül megállapításra, úgy a vetésszerkezet tekintetében a zöldugarra vonatkozó pont nem teljesítettnek minősül.

(7) Nem kerül alkalmazásra jogkövetkezmény, amennyiben a támogatásra jogosult teljesíti a 69. § (4) bekezdés b) pontjának bl) alpontjában foglaltakat, de ezzel a terület méretéből adódóan túllépi a 69. § (4) bekezdés b) pontjának bd) alpontjában foglalt előírás szerinti maximális kaszálatlanul hagyandó területnagyságot.

56. § (1) Nem kerül alkalmazásra szankció, amennyiben a növényvédő szer használatra vonatkozóan az egyes célprogramok esetében meghatározott szabályok megszegésére zárlati károsító elleni védekezés céljából a megyei növény és talajvédelmi igazgatóságok szakmai javaslata alapján az NÉBIH engedélyező hatóságának az engedélye szerint a 17. § (3) bekezdésében foglaltak miatt elrendelt kötelezettség alapján került sor.

(2) Az (1) bekezdés vonatkozásában az ökológiai célprogramban részt vevő támogatásra jogosult gazdaságának ökológiai ellenőrző szervezet által ökológiai átállási területté való visszaminősítése nem eredményezi a támogatásból való kizárást.

(3) Az (1) bekezdés szerinti okot bizonyító igazolást a támogatásra jogosult köteles a védekezés elvégzését követően haladéktalanul benyújtani az MVH-hoz.

(4) Amennyiben a 26. § (1) bekezdés a)–c) pontjai szerinti visszavonás miatt területcsökkentésre kerül sor, a 29. § (5) bekezdésének b) pontja szerinti területkimérésre vonatkozó összeget a csökkentett terület arányában kötelező visszafizetni.

Vis maiorra vonatkozó szabályok

57. § (1) Az elháríthatatlan külső okokra (vis maiorra) vonatkozó szabályokat a 44/2007. (VI. 8.) FVM rendelet és a 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet állapítja meg.

(2) Vis maior esemény fennállása a kötelezettségek

a) adott gazdálkodási évre vonatkozó, vagy

b) a támogatási időszak fennmaradó részére vonatkozó teljesítése alól mentesíti a támogatásra jogosultat.

(3) A (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a támogatásra jogosult részére a vis maiorral érintett földterületre az adott gazdálkodási évben járó támogatási összeg teljes összege kifizetésre kerül.

(4) Amennyiben a (2) bekezdés b) pontja szerinti esemény valamely kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület egészét vagy annak egy részét érinti, úgy az MVH a 28. § (3) bekezdése szerinti eljárás keretében kizárja az adott területet a támogatott területek közül, azonban a támogatásra jogosultat a területre már igénybe vett támogatás vonatkozásában visszafizetési kötelezettség nem terheli.

(5) A 44/2007. (VI. 8.) FVM rendeleten túl a támogatásra jogosult szempontjából nem minősül jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak, amennyiben:

a) az osztatlan közös tulajdon megszüntetése után a részarány földkiadás során keletkezett osztatlan közös tulajdon megszüntetésének részletes szabályairól szóló 63/2005. (IV. 8.) Korm. rendelet 3. § (4) bekezdésében, valamint 5. §-ában meghatározott ok miatt az ingatlan-nyilvántartás szerinti területnagyság nem egyezik az addig művelt földterület méretével vagy elhelyezkedésével;

b) a jogosult terület vonatkozásában az NFA, a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zrt. vagy a Nemzeti Park Igazgatóság a földhasználóval kötött haszonbérleti szerződést írásban felmondja;

c) a jogosult területen a Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése (a továbbiakban: VTT) program keretében árvízi tározó működtetésére került sor;

d) a támogatásra jogosultat a természetvédelmi hatóság kötelezi a célprogramban rögzített földhasználati előírások szerinti gazdálkodási tevékenység megváltoztatására;

e) a támogatásra jogosult és az NFA vagy a vagyongekezelő között, az NFA által a jogosult területre vonatkozóan kiírt haszonbérleti pályázati felhívásban meghatározott határidőn belül benyújtott pályázat alapján nem jön létre földhasználatot megalapozó jogviszony;

f) a támogatásra jogosult nem felel meg az NFA által kiírt haszonbérleti pályázat feltételeinek,

g) a kötelezettség átvéve a 25. § (1) bekezdésben a kötelezettségátadásra vonatkozó kérelem benyújtására meghatározott határidőnek azért nem tesz eleget, mert

ga) 2011. december 31-ig az adott területre az NFA, vagy a Nemzeti Park Igazgatóság a haszonbérleti pályázati felhívást nem tette közzé vagy a kiírt haszonbérleti pályázati felhívásra benyújtott pályázatot nem bírálta el, és a kötelezettség átvéve – a gb) pontban foglalt kivételtől eltekintve – a szerződés megkötésétől számított 30 napon belül benyújtja a kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet;

gb) az adott területre az NFA által kiírt haszonbérleti pályázati felhívásra benyújtott pályázatának eredményét 2012. január 15-e és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott egyes agrártámogatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 44/2012. (V. 3.) VM rendelet [a továbbiakban: 44/2012. (V. 3.) VM rendelet] hatálybalépése között kapja kézhez, és a kötelezettségátadásra vonatkozó kérelmet a 44/2012. (V. 3.) VM rendelet hatálybalépésétől számított 30 napon belül nyújtja be.

(6) Az (5) bekezdés a) és b) pontjai szerinti események esetében a (2) bekezdés b) pontjában, míg az (5) bekezdés c), illetve d) pontjai szerinti események esetében a (2) bekezdés a) pontjában foglaltakat kell alkalmazni.

(7) A (2) és az (5) bekezdésben foglalt esetekben a támogatásra jogosultnak az ügyben eljáró más szerv által kiadott irat másolatát a közlést követő 15 napon belül meg kell küldenie az MVH-nak.

II. Fejezet

AZ EGYES TÁMOGATÁSOK IGÉNYBEVÉTELÉNEK RÉSZLETES SZABÁLYAI

1. Cím

SZÁNTÓFÖLDI AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Integrált szántóföldi növénytermesztési célprogram

58. § (1) A támogatás célja a növényvédő szerek és trágyák szakszerű használatának elősegítése, és ezzel a környezeti terhelés csökkentése, a talaj állapotának védelme és javítása, a talaj-növény rendszer tápanyag-egyensúlyának helyreállítása, az élelmiszerbiztonság javítása, illetve a biológiai sokféleség fenntartásához való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltétel, hogy a legkisebb támogatható terület 1 ha.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetközeli zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, és a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) a célprogram 5 éve alatt egyszeres középmeleg (35–60 cm) lazítás alkalmazása;

- e) a vetésváltás szabályainak betartása;
  - f) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül – fővetésű növények tekintetében – az őszi búza, szemeskukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 60%, a pillangós növények részaránya legalább 10% lehet;
  - g) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;
  - h) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szer hatóanyagok alkalmazhatók;
  - i) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.
- (5) A támogatás mértéke:
- a) szántóföldi zöldségnövények esetében a célprogramba bevitt terület után 171 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - b) egyéb szántóföldi növények esetében a célprogramba bevitt terület után 155 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - c) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldségnövények esetében a célprogramba bevitt terület után 231 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
  - d) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növények esetében a célprogramba bevitt terület után 220 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Tanyás gazdálkodás célprogram

59. § (1) A támogatás célja a hagyományos, alacsony ráfordítású gazdálkodási rendszerek megőrzése, a kultúrtörténeti tájkép megőrzése, és a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a műtrágyázásból eredő környezeti terhelés csökkentése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b) a legnagyobb támogatható terület mérete legfeljebb 50 ha;
- c) legalább a gazdaság mezőgazdasági hasznosítású területének 30%-át be kell vinni a célprogramba;
- d) a tanyával megegyező településen helyezkedik el a kérelem alapját képező terület.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b) egy tábla nagysága egyéb szántóföldi növények esetén legfeljebb 2 ha, szántóföldi zöldségnövény termesztése esetén 0,5 ha lehet;
- c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetű zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

- a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;
- b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;
- c) évente földhasználati tervet kell készíteni és végrehajtani;
- d) mozaikos, kisparcellás növénytermesztés folytatása;
- e) a célprogram 5 éve alatt egyszer közép mély (35–60 cm) lazítás alkalmazása;
- f) a vetésváltás szabályainak betartása;
- g) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül – fővetésű növények tekintetében – az őszi búza, szemeskukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 50%, a pillangós növények részaránya legalább 10% lehet;
- h) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;
- i) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazhatók;
- j) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.

(5) A támogatás mértéke:

a) szántóföldi zöldségnövények esetén a célprogramba bevitt terület után 196 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) egyéb szántóföldi növény esetén a célprogramba bevitt terület után 184 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldségnövények esetén a célprogramba bevitt terület után 261 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

d) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növény esetén a célprogramba bevitt terület után 258 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A támogatási kérelemhez mellékelni kell a tulajdoni lap harminc napnál nem régebbi hiteles másolatát arról, hogy a célprogramba bevinni kívánt területhez tartozó lakott terület az ingatlan-nyilvántartásban a 2. § 60. pontjában meghatározottak szerint van bejegyezve, és a tulajdoni lapon szereplő ingatlan részben vagy egészben a kérelmező tulajdonában vagy hasznélvezetében van.

Ökológiai szántóföldi növénytermesztési célprogram

60. § (1) A támogatás célja a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás, a növényvédők szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, a tápanyagmérleg-egyensúlyának helyreállítása, valamint az élelmiszerbiztonság segítése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a célprogramba bevinni kívánt szántóterület valamely ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára termesztendő zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint;

(4) A célprogram előírásai:

a) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;

b) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

c) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

d) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

e) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmeley (35–60 cm) lazítás alkalmazása;

f) a vetésváltás szabályainak betartása;

g) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül – fővetésű növények tekintetében – az őszi búza, szemeskukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 50%, a pillangós növények részaránya legalább 10% lehet;

h) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;

i) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.

(5) A támogatás mértéke szántóföldi művelés esetében:

a) szántóföldi zöldségnövények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 359 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) szántóföldi zöldségnövények esetében az átállási időszak után, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 203 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) egyéb szántóföldi növények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 212 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

d) egyéb szántóföldi növények esetében az átállási időszak utáni, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 161 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

e) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldségnövények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 485 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

f) a 13. számú melléklet szerinti ritka szántóföldi zöldségművelvények esetében az átállási időszak után, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 274 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

g) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növények esetében az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után 301 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

h) a 12. számú melléklet szerinti egyéb ritka szántóföldi növények esetében az átállási időszak utáni, már átállt időszakban a célprogramba bevitt terület után 217 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A területazonosítási kérelemhez mellékelni kell a 39. § (4) bekezdés szerinti igazolást.

(7)

(8) A támogatásra jogosult legfeljebb két egymást követő gazdálkodási évben vehet igénybe átállási időszakra vonatkozó támogatást az alábbiak szerint:

a) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évében kezdte meg az átállást, úgy az átállási támogatásra két alkalommal jogosult;

b) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évét megelőző évben kezdte meg az átállást, úgy egy alkalommal jogosult átállási támogatásra.

Szántóföldi természetvédelmi zónális célprogramok

1. Szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

61. § (1) A támogatás célja a regionális, ökológiai szempontú, fenntartható mezőgazdasági földhasználat, a természetvédelmi, illetve környezetvédelmi szempontok érvényesülésének elősegítése, valamint olyan gazdálkodási módok elterjesztése, amelyek segítik megőrizni a tájegységek természeti értékeit. A célprogram kiemelt célja a tűzok, ugartyúk, a szalakóta, parlagi sas, kerecsensólyom, hamvas rétihéja és egyéb, szántóföldi élőhelyhez kötődő védett madárfajok élőhelyeinek megfelelő kezelése, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetközeli zöldségművelvényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram általános előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;

e) melioráció és öntözés nem végezhető;

f) rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;

g) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;

h) március 1. és július 31. között a munkavégzés kizárólag napkeltétől napnyugtáig megengedett;

i) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A földhasználó értesítésétől számított 5 napon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a j) pont figyelembevételével folytatható;

j) a talált fészkek körül 0,5–1 hektáros védőterületet kell kialakítani a természetvédelmi szerv javaslata alapján.

(5) További előírások évelő szálas pillangós takarmánynövények termesztése esetén:

a) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen évelő szálas pillangós takarmánynövényeket (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke) kell termesztetni;

b) tápanyag-utánpótlás tilos, kizárólag telepítéskor és felülvetéskor megengedett, amelynek során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértékét;

c) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása engedélyezett;

d) a lucerna felülvetése 5 év alatt egy alkalommal végezhető augusztus–szeptember hónapban;

e) évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:

ea) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően;

eb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;

ec) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező;

ed) évelő szálás pillangós takarmánynövények teljes területének állami természetvédelmi szerv által kijelölt legalább 50%-án az első növedék június 15. után vágható le, a teljes terület másik legfeljebb 50%-án az első növedék április 25-ig, a második növedék június 30. után vágható le, azzal, hogy az első növedék levágása során a Dunavölgyi-sík, a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében az első kaszálás legkorábbi időpontja június 30.;

ee) a tárgyévben július 31-e előtt végzett kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

(6) További előírások vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén:

a) a vetésváltás szabályainak betartása;

b) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;

c) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértékét;

d) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% szálás pillangós takarmánynövény (szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldgubar, legalább 10% őszi repce, legfeljebb 20% egyéb kultúra;

e) a tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni;

f) repce esetén a teljes repceterületnek az illetékes állami természetvédelmi szerv által kijelölt legalább 5, de legfeljebb 10%-án a madarak téli táplálékának biztosítása céljából a hóeltakarítás kötelező;

g) kalászos gabonák betakarítása esetén minimum 25 cm magas tarlót kell hagyni;

h) a vetésszerkezetben szereplő szálás pillangós takarmánynövény betakarítása esetén is alkalmazni kell ugyanezen célprogramnak az évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítására vonatkozó előírásait.

(7) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

a) évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén 310 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén 303 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram

62. § (1) A támogatás célja a vonulásuk során az ország egyes jellemző tájait érintő, jelentős lúd-, réce- és daruállományok számára megfelelő őszi-téli táplálkozóhely biztosítása, az általános madárvédelmi szántóföldi előírások mellett a speciális vetésszerkezet és a betakarítás korlátozásával a táplálékbázis megteremtése, az apróvad fajok életfeltételeinek javítása, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évikifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetű zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

- a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;
- b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;
- c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;
- d) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;
- e) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;
- f) melioráció és öntözés nem végezhető;
- g) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;
- h) rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;
- i) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;
- j) szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:
- ja) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni a tábla közepén;
- jb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;
- jc) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező;
- jd) a tárgyévben július 31-e előtt végzett kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;
- je) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A földhasználó értesítésétől számított 5 napon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható;
- k) a vetésváltás szabályainak betartása;
- l) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szemeskukorica, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldgubor, legfeljebb 10% egyéb kultúra;
- m) a szemeskukorica egy vagy több táblán elhelyezkedő teljes területének legalább 10%-án betakarítás előtt az érett állapotban lévő, lábon álló kukoricát szárzúzóval le kell zúzni, és a területet műveletlenül kell hagyni legalább február 28-ig.
- (5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 173 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

3. Szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

63. § (1) A támogatás célja a vadon élő madarakra, apróvadra káros hatások csökkentése a növényvédő szerek korlátozott alkalmazásával, növényvédőszer-mentes táblaszegélyek kialakításával, megfelelő betakarítási és növényápolási technológiák alkalmazásával, kevesebb műtrágya felhasználásával. A célprogram további fontos célja a különböző ragadozó madarak, illetve a fogoly és fűrj életfeltételeinek biztosítása, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;
- c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetből zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

- a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;
- b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

- c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;
  - d) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértéket;
  - e) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;
  - f) melioráció és öntözés nem végezhető;
  - g) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;
  - h) rácsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;
  - i) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;
  - j) szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:
  - ja) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően,
  - jb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni,
  - jc) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,
  - jd) a tárgyévben július 31-e előtt végzett kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját,
  - je) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A földhasználó értesítésétől számított 5 napon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható;
  - k) a vetésváltás szabályainak betartása;
  - l) a táblán egy gazdálkodási évben egyszer szabad gyomirtó szert használni;
  - m) a tábla szélein legalább 3 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni;
  - n) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugár, legfeljebb 25% egyéb kultúra;
  - o) a célprogram 5 éve alatt legfeljebb egyszer végezhető közép- vagy mélylazítás.
- (5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 220 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

4. Szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

64. § (1) A támogatás célja a regionális, ökológiai szempontú, fenntartható mezőgazdasági földhasználat, a természetvédelmi, illetve környezetvédelmi szempontok érvényesülésének elősegítése, valamint olyan gazdálkodási módok elterjesztése, amelyek segítik megőrizni a tájegységek természeti értékeit. A célprogram kiemelt célja a kék vércse, a szalakóta, parlagi sas, kerecsensólyom és egyéb, szántóföldi élőhelyhez kötődő védett madárfajok élőhelyeinek megfelelő kezelése, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;
- c) a támogatás minden szántóföldi növény- és zöldségfélére, valamint ültetvény módjára természetből zöldségnövényekre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram általános előírásai:

- a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;
- b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;
- c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;
- d) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;

e) melioráció és öntözés nem végezhető;
f) rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;
g) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;
h) március 1. és július 31. között a munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig megengedett;
i) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A földhasználó értesítésétől számított 5 napon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható.

(5) További előírások évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén:

a) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen évelő szálás pillangós takarmánynövényeket (évelő szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke) kell termesztetni;

b) tápanyag-utánpótlás tilos, kizárólag telepítéskor és felülvetéskor megengedett, amelynek során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértékét;

c) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása lehetséges;

d) a lucerna felülvetése 5 év alatt egy alkalommal végezhető augusztus–szeptember hónapban;

e) évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:

ea) minden kaszáláskor táblánként legalább 5%, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően,

eb) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni,

ec) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,

ed) a célprogramba bevitt táblákon a kaszálást táblánként eltérő napon kell elvégezni,

ee) évelő szálás pillangós takarmánynövények teljes területének lekaszálását az első kaszálás esetében május 20-ig, a második kaszálás esetében június 30-ig be kell fejezni,

ef) 3 hektárnál nagyobb tábla esetében minden kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% kaszálásának befejezését követően a másik 50% kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni,

eg) tárgyévben július 31-e előtt végzett kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni a területileg illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.

(6) További előírások vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén:

a) a vetésváltás szabályainak betartása;

b) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszer-hatóanyagok alkalmazása;

c) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/gazdálkodási év mértékét;

d) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legfeljebb 30% kalászos gabona, legalább 20% szálás pillangós takarmánynövény (szálás pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugár, legfeljebb 20% egyéb kultúra;

e) a tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédő szer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni;

f) zöldugár szárazítása, kaszálása esetén:

fa) a célprogramba bevitt területeken a szárazítást, kaszálást táblánként eltérő napokon kell elvégezni,

fb) 3 hektárnál nagyobb tábla esetében minden szárazításánál, kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárazításának, kaszálásának befejezése után a másik 50% szárazítását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni,

fc) madárbarát kaszálási, szárazítási módszert kell alkalmazni,

fd) szárazításnál, kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező,

fe) tárgyévben július 31-e előtt végzett szárazítás, kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni a területileg illetékes állami természetvédelmi szervnek a szárazítás, kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

g) a vetésszerkezetben szereplő szálás pillangós takarmánynövény betakarítása esetén is alkalmazni kell a célprogramnak az évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítására vonatkozó előírásait.

(7) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

a) évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén 267 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén 233 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Erózió elleni célprogramok

1. Vízeroszió elleni célprogram

65. § (1) A támogatás célja a víz által okozott talajeroszió (a továbbiakban: vízeroszió) csökkentése, a talajminőség fenntartása, valamint a vízeroszióval okozott vízszennyezés megelőzése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek 12%-nál nagyobb lejtésszögű, az 7. § (2) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt, jogosult területen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növényre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35–60 cm) lazítás alkalmazása;

e) a vetésváltás szabályainak betartása;

f) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezetben belül a főnövény vonatkozásában szemeskukorica, csemegekukorica és a napraforgó együttes részaránya legfeljebb 20% lehet;

g) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása, amely másodvetésben is történhet;

h) tavaszi vetésű növények esetén téli, illetve tavaszi talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, amelyeket tavasszal a talaj művelhetővé válását követően, de legfeljebb a vetést megelőzően két héttel kell aláforgatni;

i) lejtő irányára merőleges művelés alkalmazása.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 211 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Szélerózió elleni célprogram

66. § (1) A támogatás célja a széleróziót befolyásoló egyes tényezők talajpusztulás csökkenés irányába ható módosítása, a talajminőség romlásának, a növényzet károsodásának, valamint a porszennyezés élő környezetre gyakorolt káros hatásainak csökkentése érdekében.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek szélerózió által érintett, a 8. § (2) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt, jogosult széleróziós mintaterületen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) egy tábla nagysága legfeljebb 75 ha;

c) a támogatás minden szántóföldi növényre igényelhető a rizs, az energiafű, az energetikai céllal telepített kínai nád, valamint a fás szárú energetikai célú ültetvény kivételével, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása;

d) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35–60 cm) lazítás alkalmazása;

e) a vetésváltás szabályainak betartása;

f) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező a fővetésű növények tekintetében: az őszi vetésű vagy évelő növények aránya legalább 60% és a tavaszi vetésű növények aránya legfeljebb 40% lehet, valamint az alábbi növények összesített részaránya el kell, hogy érje a 20%-ot: köles, pohánka, cirkok, szudáni fű, mohar, rostkender, baltacim, bükkönyök, somkóró, homoki bab, lucerna, facélia, tarka koronafürt, csillagfürt;

g) őszi vetésű növények betakarítását követően – amennyiben a következő főnövény tavaszi vetésű – zöldtrágya növény termesztése, amelyeket tavasszal a talaj művelhetővé válását követően, de legfeljebb a vetést megelőzően két héttel kell a talajba keverni;

h) csak egyszer lehet a célprogram 5 éve alatt forgatóanyag talajművelést alkalmazni.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 213 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Cím

GYEPGAZDÁLKODÁSI AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Extenzív gyepgazdálkodás célprogram

67. § (1) A támogatás célja a gyepterületekhez kötődő növényfajok és társulások, illetve állatfajok életfeltételeinek megőrzése, fenntartása, az extenzív gyepgazdálkodás által biztosított kedvező környezeti hatások fenntartása, valamint a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltétel, hogy a legkisebb támogatható terület 1 ha.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék, juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) legeltetés esetén:

aa) a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

ab) a gyepek túllegeltetése tilos;

ac) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés tilos;

ad) a célprogram harmadik gazdálkodási évének végétől legalább 0,3 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

ae) pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni;

af) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett;

ag) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, amely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül a területről le kell hordani;

b) kaszálás esetén:

ba) a gyept legalább kétszeri kaszálással kell hasznosítani, amelybe az őszi tisztító kaszálás is beleszámítható;

bb) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szervestrágyázás és öntözés tilos;

bc) a kaszálást követően a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül a területről le kell hordani;

bd) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után azon támogatásra jogosult esetén, aki Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybe vételére

a) nem jogosult:

aa) legeltetés esetén 108 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) kaszálás esetén 71 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) jogosult:

ba) legeltetés esetén 77 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) kaszálás esetén 40 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Ökológiai gyepgazdálkodási célprogram

68. § (1) A támogatás célja a gyepterületekhez kötődő növényfajok és társulások, illetve állatfajok életfeltételeinek megőrzése, fenntartása, az extenzív gyepgazdálkodás által biztosított kedvező környezeti hatások fenntartása, valamint a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a célprogramba bevinni kívánt gyepterület valamely ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;

b) legeltetés esetén:

ba) a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

bb) gyepék túllegeltetése tilos;

bc) felületés, öntözés tilos;

bd) pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni;

be) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett;

bf) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, amely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül a területről le kell hordani;

c) kaszálás esetén:

ca) a gyepet legalább kétszeri kaszálással kell hasznosítani, amelybe az őszi tisztító kaszálás is beleszámítható;

cb) felületés, szervestrágyázás és öntözés tilos;

cc) a kaszálást követően a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül a területről le kell hordani;

cd) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után azon támogatásra jogosult esetén, aki Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére

a) nem jogosult:

aa) legeltetés esetén 116 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) kaszálás esetén 79 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) jogosult:

ba) legeltetés esetén 85 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) kaszálás esetén 48 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A területazonosítási kérelemhez mellékelni kell a 39. § (4) bekezdés szerinti igazolást.

(7)

Gyepgazdálkodási természetvédelmi zonális célprogramok

1. Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

69. § (1) A támogatás célja a környezetbarát gazdálkodás módszereinek alkalmazása, amely fenntartja az MTÉT egységek magas természetes élőhelyeit és értékeit, valamint a tűzok, ugartyúk, szalakóta, parlagi sas,

kerecsensólyom, kék vércse, hamvas rétihéja madárfajok állományainak védelme, élőhelyeinek fenntartása és kialakítása. A célprogram további célja a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti MePAR-ban lehatárolt, jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A program előírásai:

a) legeltetés esetén:

aa) a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

ab) a gyepek túllegettetése tilos;

ac) pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni;

ad) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés, valamint a legelő állatok által elhullajtott trágyától eltekintve egyéb szerves trágyázás tilos;

ae) fogasolás, gypszellőztetés tilos;

af) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett, úgy hogy a célprogram kaszálásra vonatkozó előírásait maradéktalanul be kell tartani;

ag) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

ah) villanypásztor csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetesen kiadott, a célprogram 5 évre vonatkozó írásos véleménye alapján alkalmazható;

ai) a célprogramba bevitt teljes gyepterület legfeljebb 50%-án tüzok költőhelyet kell kijelölni az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján, ahol csak május 31. után folytatható legeltetés;

aj) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

ak) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező;

b) kaszálás esetén:

ba) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves trágyázás és öntözés tilos;

bb) fogasolás, gypszellőztetés tilos;

bc) szénabetakarításnál a levágott növényi részeket 1 hónapon belül le kell hordani a gyepterületről;

bd) minden kaszáláskor táblánként legalább 10%, de legfeljebb 15% kaszalatlan területet kell hagyni, kaszálásonként eltérő területen;

be) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;

bf) kaszálásnál vadriasztó lánc használata szükséges;

bg) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

bh) széna betakarításakor a munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig megengedett;

bi) az első kaszálás június 15. után kezdhető meg azzal, hogy a Dunavölgyi-sík a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében a kaszálás legkorábbi időpontja június 30.;

bj) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

bk) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. A földhasználó értesítésétől számított 5 napon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a bl) pont figyelembevételével folytatható;

bl) a talált fészkek körül 0,5–1 hektáros védőterületet kell kialakítani a természetvédelmi szerv javaslata alapján;

bm) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után azon támogatásra jogosult esetén, aki Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére

a) nem jogosult:

aa) legeltetés esetén 155 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) kaszálás esetén 116 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) jogosult:

ba) legeltetés esetén 117 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) kaszálás esetén 78 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

2. Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

70. § (1) A támogatás célja a nedves rétek fokozottan védett, földön fészkelő madárfajainak (haris, hamvas rétihéja, réti fülesbagoly) fészkelő- és táplálkozó helyének fenntartása e rétek megőrzésével és kíméletes hasznosításával, továbbá egyéb védett fajok élőhelyeinek biztosítása, mint például rákosi vipera, különböző kosbor fajok, kockás lilium, szibériai nőszirm, kígyógyökerű keserűfű, vérfű-hangyaboglárlka, nyári tőzike, réti iszalag, kornistárnics. A célprogram céljai közé tartozik a védőzónák kialakítása a térség sérülékeny természeti területei körül, valamint a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti MePAR-ban lehatárolt, jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt gyepterületre vonatkozóan legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) legeltetés esetén:

aa) a legeltetett területen legalább 0,2 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

ab) a gyepek túllegeltetése tilos;

ac) pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni,

ad) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés, valamint a legelő állatok által elhullajtott trágyától eltekintve egyéb szerves trágyázás tilos;

ae) fogasolás, gypszellőztetés tilos;

af) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett, úgy hogy a célprogram kaszálásra vonatkozó előírásait maradéktalanul be kell tartani;

ag) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

ah) villanypásztor csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetesen kiadott, a célprogram 5 évére vonatkozó írásos véleménye alapján alkalmazható;

ai) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

aj) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. A földhasználó értesítésétől számított 5 napon belül a természetvédelmi szerv köteles a földhasználót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható;

ak) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező;

b) kaszálás esetén:

ba) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves trágyázás és öntözés tilos;

bb) fogasolás, gypszellőztetés tilos;

bc) szénabetakarításnál a levágott növényi részeket 1 hónapon belül le kell hordani a gyepterületről;

bd) minden kaszáláskor táblánként legalább 10%, de legfeljebb 15% kaszálatlan területet kell hagyni, kaszálásonként eltérő területen;

be) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;

bf) kaszálásnál vadriasztó lánc használata szükséges;

bg) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;

bh) az első kaszálás a célprogramba bevitt teljes gyepterület kijelölt legfeljebb 50%-án július 31. után kezdhető el – kivéve az Órség-vendvidék, valamint a Hanság MTÉT-t, ahol a kaszálás a célprogramba bevitt teljes gyepterület 50%-án június 1. előtt, a másik 50%-án július 15. után – az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján;

bi) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

bk) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után azon támogatásra jogosult esetén, aki Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére

a) nem jogosult:

aa) legeltetés esetén 139 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

ab) kaszálás esetén 116 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) jogosult:

ba) legeltetés esetén 101 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

bb) kaszálás esetén 78 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Szántóföldi gazdálkodás gyepgazdálkodássá alakításának célprogramjai

Környezetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

71. § (1) A támogatás célja a mezőgazdasági eredetű vízszennyezés kockázatának megszüntetése, valamint a szerkezetváltás elősegítése és fenntartása az erózióknak kitett területeken. Emellett a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés kockázatának csökkentése az árvíz sújtotta területeken és az ártéri tájgazdálkodás és tájhasználat váltás megteremtése a VTT által érintett céletterületeken. A biológiai sokféleség fokozása érdekében új füves élőhelyek létrehozása, a növényvédő szerek használatából és a műtrágyázásból eredő környezeti terhelés csökkentése, valamint a sérülékeny vízbázisok kiemelt védelme.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a célprogram az alábbi területeken vehető igénybe:

ba) sérülékeny vízbázisok védőterületén;

bb) 12%-nál nagyobb lejtés szögű, a 7. § (2) bekezdése alapján MePAR-ban lehatárolt, jogosult szántóterületeken;

bc) azon VTT által érintett területeken, amelyek területén megépült árvízi tározóra alapuló tájgazdálkodás valósul meg;

bd) árvíz sújtotta területeken;

be) Kedvezőtlen Adottságú Területeken fekvő, MePAR-ban lehatárolt, jogosult szántóterületeken.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan a célprogram második gazdálkodási évétől legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék; juh, kecske;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai a célprogram első évében:

a) földhasználat és művelési ág váltás;

b) a létrehozott gyepterületen vegyszeres gyomirtás évente egy alkalommal engedélyezett;

c) kizárólag kaszálás megengedett egy alkalommal.

(5) A célprogram előírásai a célprogram második évétől:

a) a gyepterület ápolása évente legalább kétszeri kaszálással, illetve legeltetéssel;

b) a kaszálás minden év május 1. után engedélyezett;

c) legeltetni csak pásztoroló vagy szakaszoló legeltetéssel lehet;

d) műtrágya, szerves trágya és növényvédő szerek alkalmazása tilos;

e) a legeltetett területen legalább 0,1 állategység/ha legeltetési sűrűség alkalmazása;

f) a gyepek túllegeltetése tilos;

g) a célprogram harmadik gazdálkodási évének végétől legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

h) a gyepterület felülvetése a célprogram tíz éve alatt egy alkalommal megengedett.

(6) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

a) az első gazdálkodási évben 238 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

- b) a második gazdálkodási évtől kezdődően azon támogatásra jogosult esetén, aki Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére
- bb) nem jogosult, 279 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- bc) jogosult, 241 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Természetvédelmi célú gyepterület célprogram

72. § (1) A támogatás célja a magas biodiverzitású gyepterületek kiterjedésének növelése, a mezőgazdasági biológiai sokféleség fenntartása, növelése. A természetkímélő gyephasznosítási technológia lehetővé teszi a környező természetes és természetközeli gyepterületek karakterfajainak betelepülését az átalakítandó szántóra, és ezzel rövid időn belül a természeteshez hasonló gyepársulás jöhet létre.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;
- b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területnek szántó hasznosítási irányú és a 8. § (1) bekezdésére tekintettel a 6. számú melléklet szerinti MePAR-ban lehatárolt, jogosult MTÉT egységen kell elhelyezkednie.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

- a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;
- b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan a célprogram második gazdálkodási évétől legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;
- c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, lófélék, juh;
- d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai a célprogram első évében:

- a) földhasználat és művelési ág váltás;
- b) a létrehozott gyepterületen vegyszeres gyomirtás egy alkalommal engedélyezett;
- c) csak kaszálás megengedett egy alkalommal, a legeltetés nem;
- d) kaszálás csak június 15-e után lehetséges;
- e) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.

(5) A célprogram második évétől a terület jellegétől, valamint az adott zónában választható célprogramtól függően a 69. § vagy 70. § szerinti célprogramok előírásait kell betartani.

(6) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után

- a) az első gazdálkodási évben 238 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- b) a második gazdálkodási évtől kezdődően azon támogatásra jogosult esetén, aki Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére
- bb) nem jogosult, 305 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- bc) jogosult, 267 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

3. Cím

ÜLTETVÉNYEKRE VONATKOZÓ AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Integrált gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram

73. § (1) A támogatás célja a mezőgazdasági termelés során nem szakszerűen felhasznált kemikáliából eredő kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése, a talaj állapotának védelme és javítása, az élelmiszerbiztonság segítése, valamint a biodiverzitás fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

- a) a legkisebb támogatható terület 0,5 ha;
- b) az integrált szőlő- és gyümölcstermesztési támogatásra jogosult minden gyümölcs faj és szőlő, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint, kivéve faiskola, csemetekert;
- c) a támogatás nem termő és termőre fordult ültetvényre igényelhető;

d) kizárólag homogén ültetvény támogatható.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területének nagysága legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

b) a 19. számú melléklet szerinti levélanalízis elvégzése évente;

c) a talaj és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

d) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt az ültetvényben nem juttatható ki;

e) a 17. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédőszerhatóanyagok alkalmazása;

f) szexferomon csapdák alkalmazása 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának és a várható kártétel megállapítása érdekében. 2 hektárnál kisebb terület esetén a kihelyezendő csapdák száma 1 db;

g) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni;

h) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként legalább 6 db madárodút kell elhelyezni a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 2. melléklete szerinti leírásnak megfelelően;

i) a fa-, illetve tőkehiány a 10%-ot nem haladhatja meg.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után a 11. számú mellékletben meghatározott ültetvénycsoportok szerint, kivéve a vegyes gyümölcsösöket:

a) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 704 euró/hektár;

b) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 518 euró/hektár;

c) bogyós ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 341 euró/hektár;

d) szőlő ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 486 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Ökológiai gyümölcs- és szőlőtermesztés célprogram

74. § (1) A támogatás célja a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás, a természetes önszabályozó folyamatok erősítése, kultúrtörténeti és genetikai szempontból fontos, veszélyeztetett fajták megőrzése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, valamint az élelmiszerbiztonság segítése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 0,5 ha;

b) az ökológiai szőlő- és gyümölcsstermesztési támogatásra jogosult minden gyümölcsfaj homogén vagy vegyes állományban és szőlő, a 9. számú mellékletben meghatározottak szerint, kivéve faiskola, csemetekert;

c) a támogatás nem termő és termőre fordult ültetvényre igényelhető;

d) a célprogramba bevinni kívánt ültetvényterület valamely ökológiai ellenőrző szervezet nyilvántartásában szerepel.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területe legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;

b) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási, majd a célprogram utolsó évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat végeztetése;

c) a 19. számú melléklet szerinti levélanalízis elvégzése évente;

d) a talaj- és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

e) szexferomon csapdák alkalmazása 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának és a várható kártétel megállapítása érdekében. 2 hektárnál kisebb terület esetén a kihelyezendő csapdák száma 1 db;

f) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni;

g) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként legalább 6 db madárodút kell elhelyezni a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 2. számú melléklete szerinti leírásnak megfelelően;

h) az ültetvényben hektáronként legalább 1 m² területen a ragadozó ízeltlábúak számára megfelelő búvóhelyet, szaporodó helyet kell létesíteni, azt évente gondozni és 5 éven át fenntartani;

i) a fa-, illetve tőkehiány a 15%-ot nem haladhatja meg.

(5) A támogatás mértéke:

a) az átállási időszakban a célprogramba bevitt terület után a *11. számú mellékletben* meghatározott ültetvénycsoportok szerint:

- aa) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 900 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- ab) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 859 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- ac) bogyós ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 757 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- ad) szőlő ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 827 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- ae) vegyes ültetvénycsoport esetén 859 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

b) átállás után, már átállt időszakban, a célprogramba bevitt területek után a *11. számú mellékletben* meghatározott ültetvénycsoportok szerint:

- ba) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 722 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- bb) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 557 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- bc) bogyós ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 365 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- bd) szőlő ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 525 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;
- be) vegyes ültetvénycsoport esetén 557 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A területazonosítási kérelemhez mellékelni kell a 39. § (4) bekezdés szerinti igazolást.

(7)

(8) A támogatásra jogosult kizárólag a 834/2007/EK rendelet alapján átállásra bejelentett terület vonatkozásában jogosult átállási támogatásra, az alábbiak szerint:

a) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évében kezdte meg az átállást, úgy az átállási támogatásra három alkalommal jogosult;

b) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évet megelőző évben kezdte meg az átállást, úgy kettő alkalommal jogosult átállási támogatásra;

c) amennyiben a támogatási kérelem benyújtásának naptári évét megelőző második évben kezdte meg az átállást, úgy egy alkalommal jogosult átállási támogatásra.

Hagyományos gyümölcsstermesztés célprogram

75. § (1) A támogatás célja a szórványgyümölcsös, mint hagyományos, tájképileg is jelentős gazdálkodási forma fenntartása, az alacsony növényvédőszer-használatból és tápanyag-gazdálkodásból származó környezeti előnyök fenntartása, valamint a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez való hozzájárulás.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 0,5 ha;

b) jogosult gyümölcs fajok: alma, körte, birs, naspolya, szilva, cseresznye, meggy, kajszi, őszibarack, dió, mogyoró, mandula, szelídgesztenye homogén vagy vegyes állományban a *9. számú mellékletben* meghatározottak szerint, kivéve faiskola, csemetekert.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területe legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási időszak kezdetét megelőző gazdálkodási évben vagy az első gazdálkodási évben, majd a célprogram utolsó gazdálkodási, majd a célprogram utolsó évében akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése;

b) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása;

c) a fák tápanyagpótlása során kizárólag szerves trágya és komposzt használható;

d) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt az ültetvényben nem juttatható ki;

e) ha az ültetvény talaját gyeppel borítja, évente legeltetéssel, illetve kizárólag június 15. után kaszálással hasznosítható a gyeppel a feltétellel, hogy a levágott növényeket el kell távolítani;

f) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként legalább 3 db madárodút kell elhelyezni a 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 2. számú melléklete szerinti leírásnak megfelelően;

g) növényvédelmi beavatkozásokra környezetkímélő besorolású növényvédő szer hatóanyagok használhatók;

h) a gyümölcsfák esetében a koronaalakító metszést követően csak ritkító metszés végezhető – az őszibarack kivételével –, amelynek célja a fajtára jellemző természetes koronaforma megtartása;

i) gondoskodni kell a kiöregedett, kipusztult fák pótlásáról;

j) a célprogramba bevont területen a gyümölcsfák sűrűsége 30–150 db/ha, kivéve a dióültetvényeket, ahol 30–80 db/ha, amelybe a területen elhelyezkedő szőlőtőkét nem kell beszámítani

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után a *11. számú mellékletben* meghatározott ültetvénycsoportok szerint

a) almatermésű ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 600 euró/hektár;

b) csonthéjas és héjas ültetvénycsoportba tartozó fajok esetén 355 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg;

c) vegyes ültetvénycsoport esetén 478 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

4. Cím

VIZES ÉLŐHELYEKHEZ KAPCSOLÓDÓ AGRÁR-KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI CÉLPROGRAM CSOPORT

Vizes élőhelyek létrehozása célprogramok

Nádgazdálkodási célprogram

76. § (1) A támogatás célja a náddal borított vizes élőhelyek megőrzése és fejlesztése, élő-, táplálkozó- és költőhely biztosítása rovarok, kételtűek és madarak számára, valamint a környezeti terhelés csökkentése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb náddal fedett támogatható terület 1 ha;

b) kizárólag a földhasználati nyilvántartás alapján nádas művelési ágú földterület támogatható.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltétele, hogy egy tábla területe legalább 0,3 hektár.

(4) A célprogram előírásai:

a) a területen nádgazdálkodást kell végezni;

b) a nád aratása, és egyéb tevékenység végzése (különösen: szállítás, kihúzás) kizárólag december 1. és február 15. között engedélyezett, a nád rizómájának megsértése nélkül;

c) az aratás során legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni;

d) a nádas legalább 60%-át, legfeljebb 80%-át kell évente learatni, valamint 20%-ot két évente változó helyen kell aratatlanul hagyni.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 61 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

(6) A támogatási kérelemhez mellékelni kell a területileg illetékes körzeti földhivatal által kiadott harminc napnál nem régebbi földhasználati lap másolatot, amely szerint a terület nádas művelési ágba van bejelentve.

A természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombékok, sásos területek gondozása célprogram

77. § (1) A támogatás célja a vizes élőhelyek megőrzése és fejlesztése, élő-, táplálkozó- és költőhely biztosítása rovarok, kételtűek és madarak számára, valamint a környezeti terhelés csökkentése.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 1 ha;

b) a 8. § (4) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt, a 8. számú melléklet szerinti VTT mintaterületek mélyártéri gyepterületei, amelyek területén megépült árvízi tározóra alapuló tájgazdálkodás valósul meg.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, juh, lófélék;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) a területen a lecsapolás és a vízelvezetés nem megengedett a VTT területek árvízvédelmi elárasztását követő vízelvezetés kivételével;

b) trágyázás, növényvédő szerek használata nem megengedett;

c) a célprogramba bevitt területet kaszálással vagy legeltetéssel kell hasznosítani, legalább 0,1 állategység/ha legeltetési sűrűség mellett azzal, hogy a túllegetetés tilos;

d) a célprogram harmadik gazdálkodási évének végétől legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

e) kaszálni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett, madárbarát kaszálási módszerekkel lehet;

f) kaszáláskor legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni;

g) vadriasztó lánc használata kötelező;

h) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

i) zsombékosok kaszálása tilos.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 115 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése célprogram

78. § (1) A támogatás célja a szántóföldi és gyepművelésre alkalmatlan területek kivonása, ezáltal a vizes élőhelyek területének növelése és fejlesztése, a környezeti terhelés csökkentése, valamint ártéri tájgazdálkodás és tájhasználat váltás megteremtése a VTT által érintett célterületeken.

(2) Támogatási időszak teljes időtartama alatti jogosultsági feltételek:

a) a legkisebb támogatható terület 0,3 ha;

b) a 8. § (4) bekezdése alapján a MePAR-ban lehatárolt a 8. számú melléklet szerinti VTT mintaterületek mélyártéri szántóterületei, amelyek területén megépült árvízi tározóra alapuló tájgazdálkodás valósul meg.

(3) Adott gazdálkodási évi kifizetés jogosultsági feltételei:

a) egy tábla területe legalább 0,3 hektár;

b) a célprogramba bevitt területre vonatkozóan legalább 0,1 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

c) legeltethető állatfajok: szarvasmarhafélék, juh, lófélék;

d) a 10. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásokban az állatállomány tartójaként a regisztrációs szám alapján a támogatást igénylőnek kell szerepelnie.

(4) A célprogram előírásai:

a) a területen biztosítani kell a megjelenő víz minél hosszabb ideig történő megmaradását;

b) a területen a lecsapolás és a vízvezetés nem megengedett a VTT területek árvízvédelmi elárasztását követő vízvezetés kivételével;

c) trágyázás, növényvédő szerek használata nem lehetséges;

d) a célprogramba bevitt területet kaszálással vagy legeltetéssel kell hasznosítani, legalább 0,1 állategység/ha legeltetési sűrűség mellett azzal, hogy a gyeptúllegeltetése tilos;

e) a célprogram harmadik gazdálkodási évének végétől legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;

f) kaszálni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett, madárbarát kaszálási módszerekkel lehet;

g) kaszálás során legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni;

h) vadriasztó lánc használata kötelező;

i) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;

j) zsombékosok kaszálása tilos.

(5) A támogatás mértéke a célprogramba bevitt terület után 195 euró/ha-nak megfelelő forintösszeg.

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

79. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) A 17. számú melléklet A.) pontja 2011. január 1-jén hatályát veszti.

80. § (1) A 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet 2. § (1) bekezdése a következő *q)–r)* pontokkal egészül ki:

[E rendelet hatálya az alábbi jogcímek alapján igénybe vehető támogatásokra terjed ki:]

„*q)* az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet alapján igénybe vehető támogatás;

r) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az agrár-erdészeti rendszerek mezőgazdasági földterületeken történő első létrehozásához nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 46/2009. (IV. 16.) FVM rendelet alapján igénybe vehető támogatás.”

(2) A 36/2009. (IV. 3.) FVM rendelet 2. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az egységes kérelem az (1) bekezdés *a)–i)* pontjaiban felsorolt jogcímek esetében a támogatásra irányuló kérelmet, az (1) bekezdés *j)–r)* pontjaiban felsorolt jogcímek esetében a kifizetési kérelmet foglalja magába.”

80. § E rendeletnek az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet, valamint más, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatásokról szóló miniszteri rendeletek módosításáról szóló 31/2010. (III. 30.) FVM rendelettel módosított rendelkezéseit a 2009. évben benyújtott támogatási kérelmek alapján indult eljárásokban kell alkalmazni.

80/A. § E rendeletnek az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti célra használt géppark fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 144/2008. (XI. 7.) FVM rendelet módosításáról szóló 69/2010. (V. 13.) FVM rendelettel módosított rendelkezéseit a 2009. évben benyújtott támogatási kérelmek alapján indult eljárásokban kell alkalmazni.

81. § (1) A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv alapján a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap Garancia Részlege társfinanszírozásában megvalósuló agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet [a továbbiakban: 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet] 2. §-a a következő *b)* ponttal egészül ki:

[E rendelet alkalmazásában:]

„*b)* *kérelmező*: támogatási kérelmet benyújtó földhasználó/állattartó;”

(2) A 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet 11. § (1) bekezdése a következő *a)* ponttal egészül ki:

[A támogatási időszak alatt]

„*a)* egy adott célprogramba bevitt teljes földterület mérete csökkenthető azzal, hogy a területcsökkentést az MVH által rendszeresített formanyomtatványon, minden esetben be kell jelenteni az MVH-nak. A támogatási határozatban feltüntetett területek csökkentésére irányuló kérelmet legkésőbb az adott gazdálkodási évre vonatkozó egységes kérelem beadási határidejéig lehet benyújtani, amely egyidejűleg a támogatási határozat módosítását vonja maga után,”

(3) A 150/2004. (X. 12.) FVM rendelet 11. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A támogatási időszak alatt a támogatási kérelmet jóváhagyó határozatban szereplő állatállomány nagysága csökkenthető. Az állatállomány csökkentést – ide nem értve a természetes állománycsere időszakát – minden esetben be kell jelenteni az MVH-nak. A támogatási határozatban feltüntetett állatállomány csökkentésére irányuló kérelmet legkésőbb az adott gazdálkodási évre vonatkozó egységes kérelem beadási határidejéig lehet benyújtani, amely egyidejűleg a támogatási határozat módosítását vonja maga után.”

81. § E rendeletnek az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet módosításáról szóló 35/2010. (XI. 30.) VM rendelettel [a továbbiakban: 35/2010. (XI. 30.) VM rendelet] megállapított 18. § (7) bekezdését, 34. § (6) bekezdését, 45. § (8) és (9) bekezdését, 47. § (4) bekezdését, 49. § (4) bekezdését, 53. § (1) bekezdését, 54. § (1) bekezdését, 57. § (4) bekezdését, 59. § (5) bekezdését, 66. § (4) bekezdés *g)* pontját, 75. § (4) bekezdését, 9. és 10. számú mellékletét, valamint a 23. számú mellékletének 119. *a)* és 258. pontjait a 35/2010. (XI. 30.) VM rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

81/A. § E rendeletnek az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről szóló 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet módosításáról szóló 92/2011. (X. 5.) VM rendelettel (a továbbiakban 92/2011. (X. 5.) VM rendelet) megállapított 5. § (3) és (6) bekezdését, 7. § (9) bekezdését, valamint 42. § (2) bekezdését a 92/2011. (X. 5.) VM rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

81/B. § E rendeletnek az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott egyes agrártámogatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 44/2012. (V. 3.) VM rendelettel [a továbbiakban: 44/2012. (V. 3.) VM rendelet] megállapított 5. § (3) bekezdés *a)* pontját, 45. § (7) bekezdését, 54. § (5) bekezdését és 57. § (5) bekezdés *e)*, *f)* és *g)* pontját a 44/2012. (V. 3.) VM rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

81/C. § E rendeletnek az egyes agrártámogatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 139/2012. (XII. 22.) VM rendelettel [a továbbiakban: 139/2012. (XII. 22.) VM rendelet] megállapított 27. §-át, 42. § (2) bekezdését, 53. § (6) bekezdését, 53. § (8) bekezdését a 139/2012. (XII. 22.) VM rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

82. § (1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem termelő mezőgazdasági beruházásokhoz nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet [a továbbiakban: 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet] 2. §-ának 7. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazásában:]

„7. összefüggő terület: egy földhasználó adott évben az egységes kérelemben bejelentett területalapú támogatásba bevont egy fizikai blokkon belüli szomszédos tábláinak összefüggő területe;”

(2) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 3. § (3) bekezdésben a „parcellához” szövegrész helyébe az „összefüggő területhez” szövegrész lép.

(3) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 6. § (3) bekezdés *c)* és *d)* pontjában, 7. § (3) bekezdés *g)* pont *ga)* alpontjában, 8. § (2) bekezdés *a)* pontjában, valamint a 12. § (2) bekezdés *e)* pontjában a „parcella” szövegrész helyébe az „összefüggő terület” szövegrész lép.

(4) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 16. § (1) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Támogatási kérelem 2009-ben és azt követően évente június 1. és június 30. között nyújtható be elektronikus úton. A támogatási kérelem mellékleteit írott formában, postai úton kell benyújtani, az elektronikus benyújtott kérelemmel azonos támogatási kérelem benyújtási időszakban az ügyfél lakhelye/székhelye szerint illetékes Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (a továbbiakban: MVH) kirendeltségéhez.”

(5) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 17. § (3) bekezdésben a „parcellák” szövegrész helyébe az „összefüggő területek” szövegrész lép.

(6) A 33/2008. (III. 27.) FVM rendelet 18. § (4) bekezdés *b)* pontjában a „parcellának” szövegrész helyébe az „összefüggő területnek” szövegrész lép.

83. § Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nem élelmiszeripari célú kiskapacitású, növényi alapú nyersszesz, nyersolaj előállító üzemek létesítéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 44/2009. (IV. 11.) FVM rendelet 5. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Egy kérelem benyújtásával igénybe vehető támogatás:

a) legmagasabb összege 735 000 eurónak megfelelő forintösszeg, ha az ügyfél a támogatást mezőgazdasági termelő ügyfélként, illetve TCs ügyfélként igényli;

b) legkisebb összege 60 000 eurónak megfelelő forintösszeg, legmagasabb összege 1 000 000 eurónak megfelelő forintösszeg, ha az ügyfél a támogatást feldolgozó ügyfélként igényli.”

84. § Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az állattartó telepek korszerűsítéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 27/2007. (IV. 17.) FVM rendelet 10. § (6) bekezdése hatályát veszti azzal, hogy e rendelkezést a 2007. április 23-tól benyújtott támogatási kérelmek esetében is alkalmazni kell.

85. § (1) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételének általános szabályairól szóló 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban Vhr.) 8. §-ának *a)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[8. § Kifizetési kérelmet az az ügyfél nyújthat be, aki]

„*a)* az adott jogcím vonatkozásában rendelkezik az MVH által kibocsátott támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó határozattal, és”

(2) A Vhr. 16. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Kifizetési kérelmet az az ügyfél nyújthat be, aki az adott jogcím vonatkozásában rendelkezik az MVH által kibocsátott támogatási kérelemnek helyt adó vagy részben helyt adó jogerős támogatási határozattal.”

Európai Unió jogának való megfelelés

86. § Ez a rendelet az 1698/2005/EK rendelet 36. cikk *a)* pont iv. alpontjának és 39. cikk (1)–(4) bekezdéseinek végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

1. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok rendszere

	szármű célprogramok	gyep célprogramok	ültetvény célprogramok	vízvesztés célprogramok	
ZÖRÉNY	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">természetvédelmi célú gazdálkodás hék vérsze</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">természetvédelmi célú gazdálkodás tűzok</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">természetvédelmi célú gazdálkodás vadlúd / dan</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">természetvédelmi célú gazdálkodás madár / apróvad</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">szelvény elleni védekezés</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">vízvesztés elleni védekezés</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">természetvédelmi célú gyeptelepítés</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">természetvédelmi célú gazdálkodás tűzok</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">természetvédelmi célú gazdálkodás élőhely</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">környezetvédelmi célú gyeptelepítés</div>		<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">ökológiai gyümölcs és szőlő termesztés</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">hagyományos gyümölcs-termesztés</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">integrált gyümölcs és szőlő termesztés</div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">vízes élőhelyek felújítása</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">vízes élőhelyek gondozása</div>
		<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">ökológiai gyepgazdálkodás</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">extenzív gyepgazdálkodás</div>		<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">vadgazdálkodás</div>	
horvátországi	<div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">ökológiai gazdálkodás</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">tanyás gazdálkodás</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">integrált gazdálkodás</div>				

2. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

A támogatási összegek mértéke célprogramonként

A.) Szántóföldi agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:

Támogatási rendszer	célprogram azonosító	Célprogram megnevezése	Támogatás mértéke euró/ha-nak megfelelő forintösszeg		
horizontális	AA	Integrált szántóföldi növénytermesztés	Egyéb szántóföldi növény	155	
			Egyéb szántóföldi növény - ritka növény	220	
			Szántóföldi zöldség	171	
			Szántóföldi zöldség - ritka növény	231	
	AB	Tanyás gazdálkodás célprogram	Egyéb szántóföldi növény	184	
			Egyéb szántóföldi növény - ritka növény	258	
			Szántóföldi zöldség	196	
			Szántóföldi zöldség - ritka növény	261	
	AC	Ökológiai szántóföldi növénytermesztés	Átállás alatti	Egyéb szántóföldi növény	212
				Egyéb szántóföldi növény - ritka növény	301
				Szántóföldi zöldség	359
				Szántóföldi zöldség - ritka növény	485
			Átállt	Egyéb szántóföldi növény	161
Egyéb szántóföldi növény - ritka növény				217	
Szántóföldi zöldség				203	
Szántóföldi zöldség - ritka növény				274	
zonális	AD	Természetvédelmi célprogramok			
	AD-1a	Tűzok élőhelyfejlesztési előírásokkal	évelő szálas pillangós takarmánynövény termesztése	310	
	AD-1b		vegyes szántóföldi növénytermesztés	303	
	AD-2	Vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal			173
	AD-3	Madár- és apróvad élőhelyfejlesztési előírásokkal			220
	AD-4a	Kék vércse élőhelyfejlesztési előírásokkal	évelő szálas pillangós takarmánynövény termesztése	267	
	AD-4b		vegyes szántóföldi növénytermesztés	233	
	AE	Erózió elleni célprogramok			
	AE-1	Vízérozó elleni			211
	AE-2	Szélerózió elleni			213

B) Gyepgazdálkodási agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

	A	B	C	D	E	F
1.	Támogatási rendszer	Célprogram azonosító	Célprogram megnevezése	Támogatás mértéke euró/ha-nak megfelelő forintösszeg		
2.	horizontális	BA	Extenzív gyepgazdálkodás	Nincs Natura 2000 jogosultság	Legeltetés	108
3.					Kaszálás	71
4.				Natura 2000 Jogosultság esetén	Legeltetés	77
5.					Kaszálás	40

6.		BB	Ökológiai gyepgazdálkodás	Nincs Natura 2000 jogosultság	Legeltetés	116
7.					Kaszálás	79
8.				Natura 2000 Jogosultság esetén	Legeltetés	85
9.					Kaszálás	48
10.	zonális	BC-1	Gyepgazdálkodás tűzok élőhelyfejlesztési előírásokkal	Nincs Natura 2000 jogosultság	Legeltetés	155
11.					Kaszálás	116
12.				Natura 2000 Jogosultság esetén	Legeltetés	117
13.					Kaszálás	78
14.		BC-2	Élőhelyfejlesztési előírásokkal	Nincs Natura 2000 jogosultság	Legeltetés	139
15.					Kaszálás	116
16.				Natura 2000 Jogosultság esetén	Legeltetés	101
17.					Kaszálás	78
18.		BD-1	Környezetvédelmi célú gyeptelepítés	1. gazdálkodási évben		238
19.				2. gazdálkodási évtől	Nincs Natura 2000 jogosultság	279
20.					Natura 2000 jogosultság esetén	241
21.		BD-2	Természetvédelmi célú gyeptelepítés	1. gazdálkodási évben		238
22.				2. gazdálkodási évtől	Nincs Natura 2000 jogosultság	305
23.					Natura 2000 jogosultság esetén	267

C) Ültetvényekre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport:

Támogatási rendszer	célprogram azonosító	Célprogram megnevezése	Támogatás mértéke euró/ha-nak megfelelő forintösszeg			
horizontális	CA	Integrált gyümölcs- és szőlőtermesztés	Almatermésűek		704	
			Bogyós		341	
			Csonthéjas és héjas		518	
			Szőlő		486	
	CB	Ökológiai gyümölcs- és szőlőtermesztés	Átállás alatti	Almatermésűek		900
				Csonthéjas és héjas		859
				Bogyós		757
				Szőlő		827
			Vegyes		859	
			Átállt	Almatermésűek		722
				Csonthéjas és héjas		557
				Bogyós		365
Szőlő		525				
Vegyes		557				

	CC	Hagyományos gyümölcsstermesztés	Almatermésűek	600
			Csonthéjas és héjas	355
			Vegyes	478

D) Vizes élőhely földhasználathoz kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Támogatási rendszer	célprogram azonosító	Célprogram megnevezése	Támogatás mértéke euró/han-nak megfelelő forintösszeg
horizontális	DA	Nádgazdálkodás	61
zonális	DB	A természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombékok, sásos területek gondozása	115
	DC	Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése	195

3. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

A támogatási kérelmek részletes pontozási szempontrendszere

I. Szántóföldi agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Pontozási szempontok szántóföldi célprogramok esetén	Értékelés/ellenőrzés módja	Célprogramok						
		Integrált szántóföldi növénytermesztés	Tanyás gazdálkodás	Ökológiai szántóföldi növénytermesztés	Természetvédelmi célú szántóföldi növénytermesztés (tűzok, vadlúd-darú, madár és apróvad illetve kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal)	Vizerózió elleni	Szélérozó elleni	
Területi szempontok								
1	Natura 2000*	MePAR fedvény	6	6	10	12	6	6
2	Nitrát-érzékeny*	MePAR fedvény	10	8	8	6	12	12
3	Sérülékeny vízbázisú védőterület*	MePAR fedvény	6	6	6	6	10	10
4	Kedvezőtlen Adottságú Terület*	MePAR fedvény	10	10	6	6	10	10
5	MTÉT zónarendszer - max adható*	MePAR fedvény	0	0	0	10	0	0
		A zóna	0	0	0	10	0	0
		B zóna	0	0	0	6	0	0
		C zóna	0	0	0	4	0	0
6	VTT térszintek - max adható*	MePAR fedvény	8	10	10	0	0	0
		ármentes szint	8	10	10	0	0	0
		alacsony és magas árter	0	0	0	0	0	0
		mélyárter	0	0	0	0	0	0
7	Hátrányos helyzetű terület (a kérelmező lakhelye/székelye)	311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet, 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet szerint	6	6	6	6	6	6
Egyéb szempontok								
8	Korábbi NVT AKG résztvevő (szántóföldi célprogramban)	MVH adatbázis	9	9	9	9	9	9
9	Szaktanácsadóval kötött szerződés	szerződés másolata	5	5	5	5	5	5
10	Agrár végzettség	Oklevél másolata	8	8	8	8	8	8
		Agrár felsőfokú végzettség Bizonyítvány másolata	4	4	4	4	4	4
		Agrár középfokú végzettség Családi gazdaság nyilvántartásba vételéről szóló határozat másolata**						
11	Fiatalközvetítő	határozat alapján	5	5	5	5	5	5
12	Elismert termelői csoport, vagy zöldség-gyümölcs termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság***	Igazolás	9	9	9	9	9	9
13	Állattállománnyal rendelkezik	ENAR nyilvántartás	12	10	10	10	12	12
14	A célprogramban teljes szántóterülete*	2009. évi egységes kérelem						
		kevesebb mint 25%	2	0	0	2	2	2

25%, vagy annál több, de kevesebb mint 50%	3	0	2	4	4	4
50%, vagy annál több, de kevesebb mint 75%	4	4	4	6	6	6
75%, vagy annál több	6	8	8	8	8	8
összesen:	100	100	100	100	100	100

*Adminisztratív ellenőrzés után vizsgálva

** A családi gazdaságok létrehozásáról, nyilvántartásba vételéről, működtetéséről, valamint kiemelt támogatásukról szóló 326/2001. (XII. 30.) Korm. Rendelet 4. § (3) bekezdés szerinti határozat másolata

*** csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt nem álló termelői csoport, illetve termelő szervezet

II. Gyepgazdálkodási agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Pontozási szempontok gyepgazdálkodási célprogramok esetén	Értékelés/ellenőrzés módja	Célprogramok					
		Extenzív gyepgazdálkodás	Ökológiai gyepgazdálkodás	Természetvédelmi célú gyepgazdálkodási célprogramok (tűzok, illetve élőhelyvédelem előírásokkal)	Környezetvédelmi célú gyeptelepítés	Természetvédelmi célú gyeptelepítés	
Területi szempontok							
1	Natura 2000*	MePAR fedvény	12	12	12	8	12
2	Nitrát-érzékeny*	MePAR fedvény	6	6	6	10	6
3	Sérülékeny vízbázisú védőterület*	MePAR fedvény	3	3	3	8	6
4	Kedvezőtlen adottságú terület*	MePAR fedvény	10	8	10	10	10
5	MTÉT zónarendszer - max adható*	MePAR fedvény	0	0	10	0	10
		A zóna	0	0	10	0	10
		B zóna	0	0	6	0	6
		C zóna	0	0	4	0	4
6	VTT térszintek - max adható*	MePAR fedvény	10	10	0	11	3
		ármentes szint	5	5	0	4	3
		alacsony és magas ártér	10	10	0	8	3
		mélyártér	5	5	0	11	3
7	Hátrányos helyzetű terület (a kérelmező lakhelye/székelye)	311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet, 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet szerint	6	6	6	6	6
Gazdálkodási szempontok							
8	Korábbi NVT AKG résztvevő (gyepgazdálkodási célprogramban, vagy gyeptelepítés esetén szántóföldi célprogramban)	MVH adatbázis	9	9	9	9	9
9	Szaktanácsadóval kötött szerződés	szerződés másolata	5	5	5	5	5
10	Agrár végzettség	Oklevél másolata Bizonyítvány másolata Családi gazdaság nyilvántartásba vételéről szóló határozat másolata**	6	6	6	6	6
	Agrár középfokú végzettség						
11	Fiatal gazdálkodó	Határozat alapján	5	5	5	5	5
12	Elismert termelői csoport***, vagy tenyésztőszervezeti tagság	Igazolás	8	6	8	8	8
13	Védett őshonos állattal rendelkezik	ENAR nyilvántartás	8	8	8	10	10
14	Ökológiai gazdálkodásból származó állattal rendelkezik	Ökológiai ellenőrző szervezet igazolása másolata	4	8	4	4	4
15	A célprogramban teljes gyepterülete*	2009.évi egységes kérelem	2	0	2	0	0
			4	2	4	0	0
			6	4	6	0	0
			8	8	8	0	0
összesen:			100	100	100	100	100

* Adminisztratív ellenőrzés után vizsgálva

** A családi gazdaságok létrehozásáról, nyilvántartásba vételéről, működtetéséről, valamint kiemelt támogatásokról szóló 326/2001. (XII. 30.) Korm. Rendelet 4. § (3) bekezdés szerinti határozat másolata

*** csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt nem álló termelői csoport

III. Ültetvényekre vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Pontozási szempontok ültetvényekre vonatkozó célprogramok esetén		Értékelés/ellenőrzés módja	Célprogramok		
			Integrált gyümölcs és szőlőtermesztés	Ökológiai gyümölcs és szőlőtermesztés	Hagyományos gyümölcstermesztés
Területi szempontok					
1	Natura 2000*	MePAR fedvény	6	8	12
2	Nitrát-érzékeny*	MePAR fedvény	10	9	9
3	Sérülékeny vízbázisú védőterület*	MePAR fedvény	6	6	2
4	Kedvezőtlen adottságú terület*	MePAR fedvény	5	5	5
5	VTT térszintek - max adható* ármentes szint alacsony és magas ártér mélyártér	MePAR fedvény	5	8	8
			5	8	8
			2	4	4
			0	0	0
6	Hátrányos helyzetű terület (a kérelmező lakhelye/székhelye)	311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet, 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet szerint	6	6	6
Gazdálkodási szempontok					
7	Korábbi NVT AKG résztvevő (ültetvényes célprogramban)	MVH adatbázis	9	9	9
8	Szaktanácsadóval kötött szerződés	Szerződés másolata	5	5	5
9	Agrár végzettség	Oklevél másolata	10	10	10
		Agrár felsőfokú végzettség Bizonyítvány másolata	5	5	5
		Agrár középfokú végzettség Családi gazdaság nyilvántartásba vételéről szóló határozat másolata**			
10	Fiatal gazdálkodó	Határozat alapján	6	6	6
11	Zöldség-gyümölcs termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság***	Igazolás	12	10	10
12	Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Terméktanács/Észak-Keletmagyarországi Alma és Egyéb Gyümölcs Szövetség - Szakmaközi Szervezet/Hegyközségi tagság	Igazolás****	12	10	10
13	A célprogramban teljes ültetvényterülete* kevesebb mint 25% 25%, vagy annál több, de kevesebb mint 50% 50%, vagy annál több, de kevesebb mint 75% 75%, vagy annál több	2009. évi egységes kérelem	2	0	0
			4	2	2
			6	4	4
			8	8	8
			Összesen:		100

*Adminisztratív ellenőrzés után vizsgálva

** A családi gazdaságok létrehozásáról, nyilvántartásba vételéről, működtetéséről, valamint kiemelt támogatásukról szóló 326/2001. (XII. 30.) Korm. Rendelet 4. § (3) bekezdés szerinti határozat másolata

*** csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt nem álló termelői csoport, illetve termelő szervezet

**** hegyközségi tagság esetén az illetékes hegybíró által kiállított igazolás

IV. Vizes élőhely földhasználathoz kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodási célprogram csoport

Pontozási szempontok vizes élőhelyekhez kapcsolódó célprogramok esetén		Értékelés/ellenőrzés módja	Célprogramok						
			Nádgazdálkodás	Természetes vizes élőhelyek mocsarak, zsombékok, sásos területek gondozása	Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése				
Területi szempontok									
1	Natura 2000*	MePAR fedvény	10	10	10				
2	Nitrát-érzékeny*	MePAR fedvény	10	10	10				
3	Sérülékeny vízbázisú védőterület*	MePAR fedvény	5	5	5				
4	Kedvezően adottságú terület*	MePAR fedvény	6	8	8				
5	MTÉT zónarendszer - max adható*	MePAR fedvény	10	10	10				
			A zóna	10	10				
			B zóna	5	5				
	C zóna	5	5	5					
6	VTT térszintek - max adható*	MePAR fedvény	10	10	10				
			ármentes szint	0	0				
			alacsony és magas ártér	5	0				
			mélyártér	10	10				
7	Hátrányos helyzetű terület (a kérelmező lakhelye/székhelye)	311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet, 240/2006. (XI.30.) Korm. rendelet szerint	6	6	6				
Gazdálkodási szempontok									
8	Korábbi NVT AKG résztvevő (vizes élőhely célprogramban)	MVH adatbázis	9	9	9				
9	Szaktanácsadóval kötött szerződés	Szerződés másolata	5	5	5				
10	Agrár végzettség	Oklevél másolata	6	6	6				
						Agrár felsőfokú végzettség	Bizonyítvány másolata	3	3
						Agrár középfokú végzettség			
	Családi gazdaság nyilvántartásba vételéről szóló határozat másolata**								
11	Fiatalközvetítő	Határozat alapján	5	5	5				
12	Állattalállománnyal rendelkezik	ENAR nyilvántartás	0	6	6				
13	Védett őshonos állattal rendelkezik	ENAR nyilvántartás	0	5	5				
14	Tenyésztőszervezeti tagság	Igazolás	0	5	5				
15	Hosszú távú értékesítési szerződés megléte	Szerződés másolata	10	0	0				
16	A célprogramban teljes nádas területe*	2009. évi egységes kérelem	2	0	0				
						kevesebb mint 25%			
						25%, vagy annál több, de kevesebb mint 50%			
						50%, vagy annál több, de kevesebb mint 75%			
	75%, vagy annál több	8	0	0					
összesen:			100	100	100				

* Adminisztratív ellenőrzés után vizsgálva

** A családi gazdaságok létrehozásáról, nyilvántartásba vételéről, működtetéséről, valamint kiemelt támogatásokról szóló 326/2001. (XII. 30.) Korm. Rendelet 4. § (3) bekezdés szerinti határozat másolata

4. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

A támogatási kérelem pontozása során elfogadható felsőfokú agrár végzettségekről

Felsőfokú agrárgazdasági végzettséget adó szakok a felsőoktatási alap- és mesterképzésről, valamint a szakindítás eljárási rendjéről szóló 289/2005. (XII. 22.) Korm. rendelet alapján:

Képzési terület	Korábbi főiskolai (F) és egyetemi (E) szakok	Többciklusú felsőoktatási képzési rendszer szerinti	
		Alapszak	Mesterszak
Agrár	tájépítészeti, -védelmi és –fejlesztési E	tájrendező és kertépítő mérnöki	tájépítész mérnök
	kertészmérnöki F, E, szőlész-borász F	kertészmérnöki	kertészmérnöki
			szőlészeti és borászati mérnöki
			dísznövény és zöldfelület-tudományi mérnöki

	környezetgazdálkodási agrármérnöki F, E	környezetgazdálkodási agrármérnöki	környezetgazdálkodási agrármérnöki
	természetvédelmi mérnöki F	természetvédelmi mérnöki	természetvédelmi mérnöki
	állattenyésztő mérnöki F	állattenyésztő mérnöki	állattenyésztő mérnöki
	mezőgazdasági mérnöki F agrármérnöki E	mezőgazdasági mérnöki	takarmányozási-takarmánybiztonsági mérnöki
	növénytermesztési mérnöki F növényorvosi E agrár-kémikus agrármérnöki E	növénytermesztő mérnöki	növényorvosi növénytermesztő mérnöki
	agrármenedzser F gazdasági mérnöki F vidékfejlesztési agrármérnöki F tájgazdálkodási, vállalkozó menedzser F gazdasági agrármérnöki E vidékfejlesztési agrármérnöki E területfejlesztési mérnök E	gazdasági, vidékfejlesztési és informatikus agrármérnöki	gazdasági agrármérnöki vidékfejlesztési agrármérnöki
	mezőgazdasági gépészmérnöki F, E	mezőgazdasági és élelmiszer-ipari gépészmérnöki	mezőgazdasági és élelmiszer-ipari gépészmérnöki
	meliorációs mérnök F	földmérő és földrendező mérnöki	birtokrendező mérnöki

5. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

A célprogram-csoportonként rendelkezésre álló forráskeret és területi megoszlása

A)

	Szántóföldi növénytermesztési célprogram csoport	Gyepgazdálkodási célprogram csoport	Ültetvénykezelési célprogram csoport	Vizes élőhely kezelési célprogram csoport
Terület megoszlása	58%	34%	7%	1%
Forrás megoszlása	56%	21,5%	22%	0,5%

B)

	Horizontális célprogramok a 2. számú melléklet szerint	Zonális célprogramok a 2. számú melléklet szerint
Terület megoszlása	78%	22%
Forrás megoszlása	75%	25%

6. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Természetvédelmi zonális célprogramok támogatására jogosult Magas Természeti Értékű Terület egységek és a jogosult természetvédelmi zonális célprogramok

Jogosult MTÉT-k megnevezése	Zónák		Jogosult természetvédelmi zonális célprogramok
1.) Baranya megye fás legelői	A		1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
2.) Békés-Csanádi hát	A	A/1	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		A/2	1. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	3.) Bihari-sík	A	A/1
A/2			1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

	B	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
	C	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 5. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 6. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
4.) Bodroghöz	A	1. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
	B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
	C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
5.) Borsodi Mezőség	A	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
	B	B/1	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 5. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 6. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		B/2	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	

6.) Bükkalja	A		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
7.) Dévaványa és környéke	A	A/1	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		A/2	1. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	8.) Dunavölgyi-sík	A	
B		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
C		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 5. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 6. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	
9.) Észak-Cserehát	A		1. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

	C		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
10.) Gerje-Perje sík	A	A/1	1. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		A/2	1. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram
	B		1. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram
11.) Hanság	A		1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
12.) Hevesi-sík	A	A/1	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		A/2	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
13.) Homokhátság	A		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

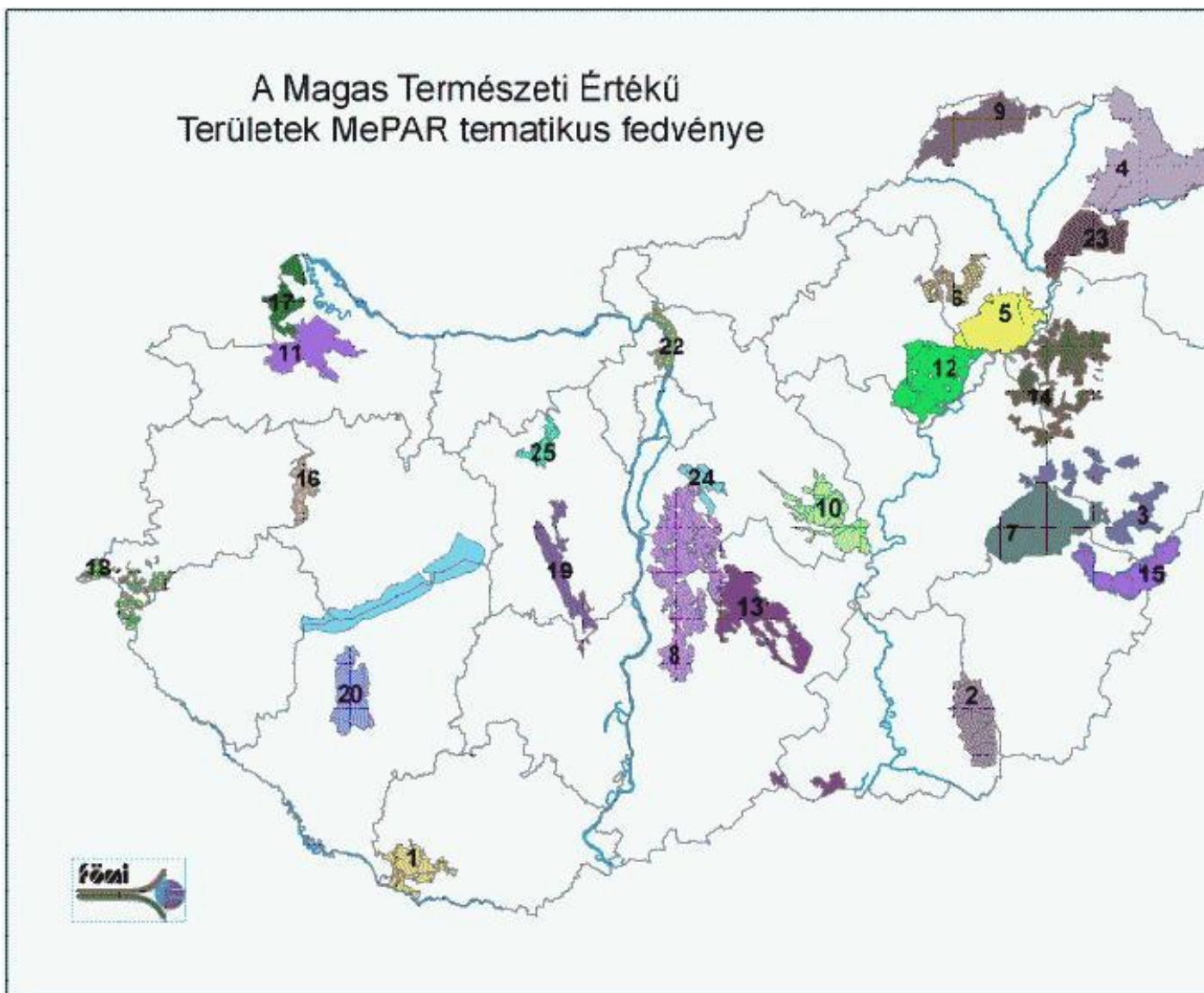

	C		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
14.) Hortobágy	A		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 5. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 6. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	C/1	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 5. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 6. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
		C/2	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 5. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
15.) Kis-Sárrét	A		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B		1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C		1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram; 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
16.) Marcal-medence	A		1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

	B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
17.) Mosoni-sík	A	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram
	B	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram
18.) Órség-Vendvidék	A	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
19.) Sárvíz-völgye	A	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
20.) Somogy	A	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	B	1. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 2. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

	B	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram
	C	1. szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram 2. szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 3. gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram 4. természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram

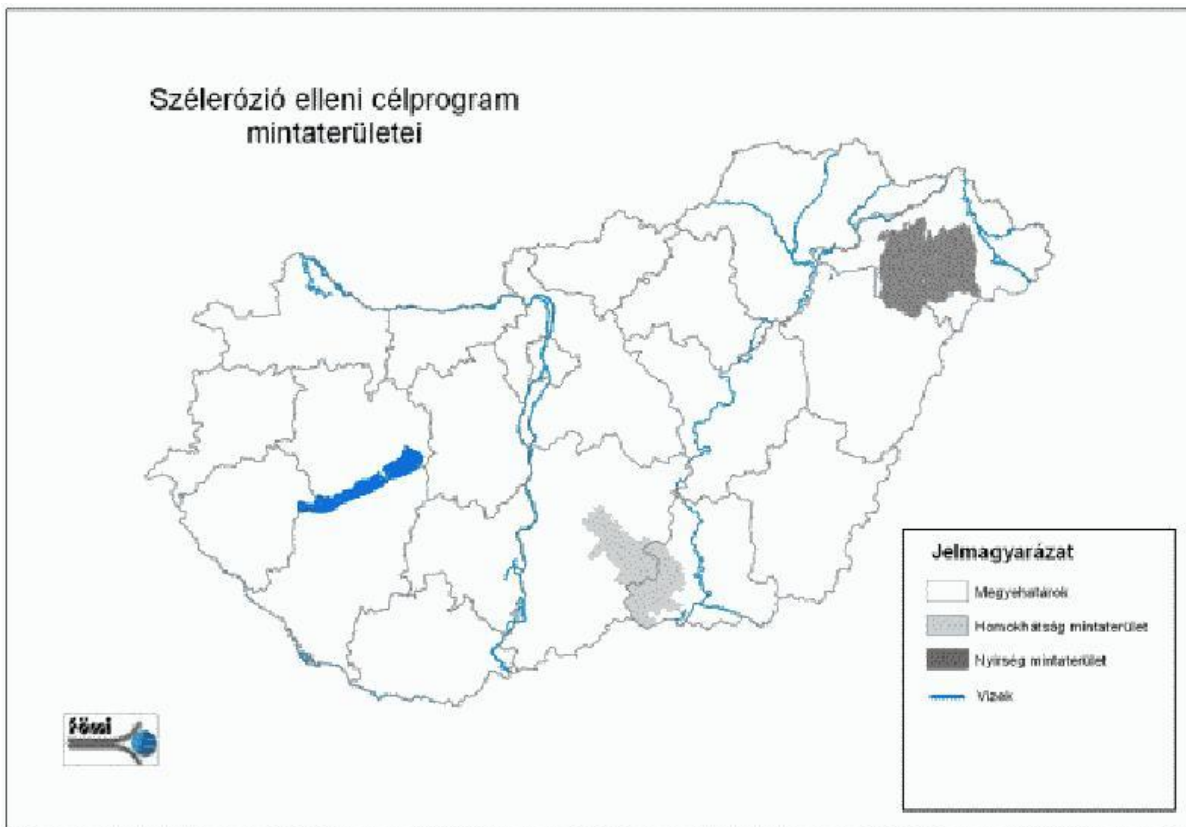

A szélerózió elleni célprogram mintaterületei

A két mintaterület kialakításában szereplő települések listája:

1.) Homokhátság mintaterület: Ásotthalom, Balástya, Bócsa, Bordány, Bugac, Bugacpusztaháza, Csengele, Csólyospálos, Domaszék, Forráskút, Harkakötöny, Jászszentlászló, Kaskantyú, Kiskunmajsa, Kistelek, Kömpöc, Mórahalom, Móricgát, Orgovány, Öttömös, Páhi, Pirtó, Pusztamérges, Ruzsa, Szank, Szatymaz, Tázlár, Üllés, Zákányszék, Zsana, Zsombó

2.) Nyírségi mintaterület: Apagy, Baktalórántháza, Balkány, Berkesz, Besenyőd, Biri, Bököny, Buj, Demecser, Érpatak, Fábiánháza, Gégény, Geszteréd, Gyulaháza, Hajdúdorog, Hajdúhadház, Hodász, Ibrány, Ilk, Járm, Kállósemjén, Kálmánháza, Kántorjánosi, Kék, Kemece, Kisléta, Kisvarsány, Kótaj, Laskod, Levelek, Magy, Máriapócs, Mátészalka, Nagycserkesz, Nagydobos, Nagyhalász, Nagykovács, Napkor, Nyírbátor, Nyírbogát, Nyírbogdány, Nyírcsászári, Nyírderzs, Nyíregyháza, Nyírgelse, Nyírgyulaj, Nyíribrony, Nyírkákó, Nyírkarász, Nyírkáta, Nyírkércs, Nyírmada, Nyírmeggyes, Nyírparasznya, Nyírpazony, Nyírtass, Nyírtelek, Nyírtét, Nyírtura, Nyírvasvári, Ófehértó, Ópályi, Ór, Papos, Petneháza, Pócspetri, Pusztadobos, Ramocsaháza, Rohod, Sényő, Szakoly, Székely, Téglás, Terem, Tiszarád, Újfehértó, Vaja, Vásárosnamény, Vasmegyer

A fenti két mintaterületbe nem minden ezekhez a településekhez tartozó MePAR fizikai blokk szerepel csak azok, amelyek a Magyarország szélerózió veszélyeztetettségi térképe alapján „erősen” vagy „nagyon erősen veszélyeztetett” területeire esnek.

A MePAR fizikai blokklistát az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján közleményben adja ki.

Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztésében érintett mintaterületek

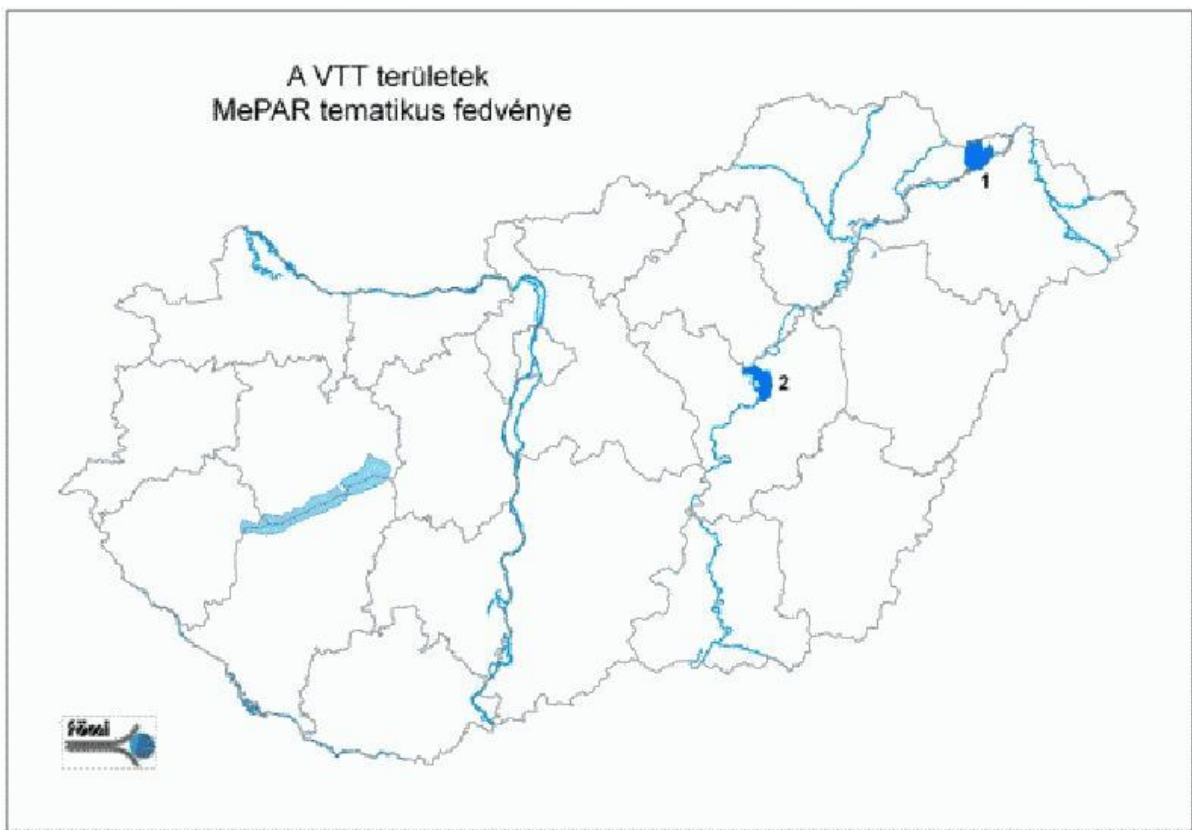
1.) Cigándi tározó: Cigánd, Nagyrozvagy, Pácín, Ricse települések

- fizikai blokkok átlagos magassága szerint mélyártér 95 méter alatt
- fizikai blokkok átlagos magassága szerint alacsony és magas ártér 95-97 méter között
- fizikai blokkok átlagos magassága szerint ármentes terület 97 méter fölött

2.) Tiszaroffi tározó: Tiszaroff, Tiszagyenda, Tiszabő települések

- fizikai blokkok átlagos magassága szerint mélyártér 85,8 méter alatt
- fizikai blokkok átlagos magassága szerint alacsony és magas ártér 85,8 - 87,75 méter között
- fizikai blokkok átlagos magassága szerint ármentes terület 87,75 méter fölött

A MePAR fizikai blokklistát az IH a Tv. 14. § (1) bekezdés c) pontjának cg) alpontja alapján közleményben adja ki.

Termeszthető növények és hasznosítások listája célprogramonként

	A	B	C
1	Jogszabályi hivatkozás 3. § (1)	Célprogram	Termeszthető növények
2	a) aa) ab) ac)	Integrált szántóföldi Tanyás gazdálkodás Ökológiai szántóföldi	Alexandriai here; Alexandriai here (vetőmag célra); Angol perje (vetőmag célra); Angyalgyökér; Ánizs; Anyarozs; Árpa; Articsóka; Bazsalikom; Bíborhere; Bíborhere (vetőmag célra); Bimbóskel; Borsikafű; Borsós kukoricacsalamádé; Borsós napraforgó-csalamádé; Brokkoli; Burgonya; Búza és kétsoros és egyéb búza; Cékla; Cérnatippan (vetőmag célra); Cikóriagyökér; Citromfű; Csemegekukorica; Csenkeszperje (vetőmag célra); Csicsriborsó; Csicsóka; Csomós ebír (vetőmag célra); Cukkini; Cukorborsó; Cukorcirok; Cukorrépa; Dinnye; Disznóbab; Dohány-Burley; Dohány- Virginia; Durumbúza; Ebtippan (vetőmag célra); Édes csillagfűt (mag); Édeskömény; Endívia; Évelő rozs; Fehér here (vetőmag célra); Fehér tippan (vetőmag célra); Fehérhere; Fehérvirágú somkóró; Fejes káposzta; Fejessaláta; Feketegyökér; Fénymag; Fokhagyma; Fonák lóhere (vetőmag célra); Földieper (szamóca); Földimogyoró; Francia perje (vetőmag célra); Futóbab; Fűszerpaprika; Füves lucerna és füves here; Galambbegysaláta; Gomborkamag; Görög széna; Gumós komócsin (vetőmag célra); Gyűszűvirág; Hibrid perje (vetőmag célra); Hibrid kukorica; Hibrid napraforgó; Homoki bab; Izsóp; Jázmin; Juhcsenkesz (vetőmag célra); Kamilla; Kapor; Káposztarepce; Karalábé; Karfiol; Kelkáposzta; Kender (vetőmag célra); Kerti kakukkfű; Keszthelyi keverék (rozs és káposztarepce); Kínai kel; Komlós lucerna; Komlós lucerna (vetőmag célra); Konyhakömény; Korcs v. svédhere (vetőmag célra); Korcsere; Koriander; Koronás baltavirág (vetőmag célra); Köles; Körömvirág; Kukorica; Legány-féle keverék (pannon- vagy szöszösbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keverék); Lencse; Lestyán; Levendula; Ligeti perje (vetőmag célra); Lilahagyma; Lóbab; Lódi lóhere (vetőmag célra); Lucerna; Lucerna (vetőmag célra); Macskagyökérfű; Majoranna; Mák; Máriatövis; Menta; Metélőhagyma; Meténg; Mezei borsó; Mezei csibehúr; Mézontófű; Mocsári perje (vetőmag célra); Mohar; Murokrépa; Mustármag; Nádkéjú csenkesz (vetőmag célra); Napraforgómag; Napraforgós kukoricacsalamádé; Négermag; Nyúlszapuka; Olajlenmag; Olajretek; Olajtökmag; Olasz perje (vetőmag célra); Óriás tippan (vetőmag célra); Őszi búzas pannon bükköny; Paprika; Paradicsom; Pasztinák; Pattogatni való kukorica; Perzsahere; Petrezselyem; Pohánka; Póréhagyma; Rebarbara; Réparepce; Retek; Réti csenkesz (vetőmag célra); Réti komócsin (vetőmag célra); Réti perje (vetőmag célra); Ricinusmag; Rost célra termesztett kender; Rostlen (vetőmag célra); Rozmaring; Rózsa; Rózsa szöszösbükköny; Sáfrány; Sáfránymag; Sárgarépa; Sárkerp lucerna; Seprűcirok; Silőcirok; Silőkukorica; Somkóró; Sóska; Sovány perje (vetőmag célra); Spanyol Articsóka; Spárga; Spenót; Szárazbab; Szárazborsó; Szarvaskerep; Szegletes lednek; Szemescirok; Szeradella; Szezám; Szójabab; Szójas silőkukorica; Szöszös bükköny (vetőmag célra); Szöszös ökörfarkkóró; Szudáni cirokfű; Takarmánybaltacim; Takarmánybaltacim (vetőmag célra); Takarmányborsó; Takarmánybükköny; Takarmányfüvek; Takarmánykáposzta; Takarmánylucerna (vetőmag célra); Takarmánymályva; Takarmányrépa; Takarmányretek; Tarka koronafűt; Tarkavirágú lucerna; Tárkony; Tarlórépa; Tárnyics; Tavasz búza; Tifon; Tojásgyümölcs; Torma; Tök; Tritikále; Uborka; Újzélandi spenót; Útifű; Vadrepcemag; Vegyes zöldség (konyhakert); Vörös csenkesz (vetőmag célra); Vöröshere (vetőmag célra); Vöröshagyma; Vöröshere; Zab; Zabos borsó; Zabos bükköny; Zeller; Zöldbab; Zöldborsó; Zsázsa
3	a) ad) 1.	Szántóföldi növénytermesztés túzok élőhely-fejlesztési előírásokkal (vegyes szántóföldi	Alexandriai here; Alexandriai here (vetőmag célra); Angol perje (vetőmag célra); Angyalgyökér; Anyarozs; Árpa; Articsóka; Bazsalikom; Bíborhere; Bíborhere (vetőmag célra); Bimbóskel; Borsikafű; Borsós kukoricacsalamádé; Borsós napraforgó-csalamádé; Brokkoli; Burgonya; Búza és kétszeres és egyéb búza;

	a) ad) 2.	növénytermesztés esetén Szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal	Cékla; Cérnatippan (vetőmag célra); Cikóriagyökér; Citromfű; Csemegekukorica; Csenkeszperje (vetőmag célra); Csicseriborsó; Csicsóka; Csomós ebír (vetőmag célra); Cukkini; Cukorborsó; Cukorcirok;
	a) ad) 3.	Szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal	Cukorrépa; Dinnye; Disznóbab; Dohány- Burley; Dohány- Virginia; Durumbúza; Ebtippan (vetőmag célra); Édes csillagfűrt (mag); Édeskömény; Endívia; Évelő rozs; Fehér here (vetőmag célra); Fehér tippan (vetőmag célra);
	a) ad) 4.	Szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal (vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén)	Fehérhere; Fehérvirágú somkóró; Fejes káposzta; Fejessaláta; Feketegyökér; Fénymag; Fokhagyma; Fonák lóhere (vetőmag célra); Földieper (szamóca); Földimogyoró; Francia perje (vetőmag célra); Futóbab; Fűszerpaprika; Füves lucerna és füves here; Galambbegysaláta; Gomborkamag; Görög széna; Gumós komócsin (vetőmag célra); Gyűszűvirág; Hibrid perje (vetőmag célra); Homoki bab; Izsóp; Jázmin; Juhcsenkesz (vetőmag célra); Kamilla; Kapor; Káposztarepce; Karalábé; Karfiol; Kelkáposzta; Kender (vetőmag célra); Kerti kakukkfű; Keszthelyi keverék (rozs és káposztarepce); Kínai kel; Komlós lucerna; Komlós lucerna (vetőmag célra); Konyhakömény; Korcs v. svédhere (vetőmag célra); Korcshere; Koronás baltavirág (vetőmag célra); Köles; Körömvirág; Kukorica; Legány-féle keverék (pannon- vagy szöszösbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keverék); Lencse; Lestyán; Levendula; Ligeti perje (vetőmag célra); Lilahagyma; Lóbab; Lódi lóhere (vetőmag célra); Lucerna; Lucerna (vetőmag célra); Macskagyökérfű; Majoranna; Mák; Menta; Metélőhagyma; Meténg; Mezei borsó; Mezei csibehúr; Mézontófű; Mocsári perje (vetőmag célra); Mohar; Murokrépa; Mustármag; Nádképű csenkesz (vetőmag célra); Napraforgómag; Napraforgós kukoricacsalamádé; Négermag; Nyúlzapuka; Olajlenmag; Olajretek; Olajtökmag; Olasz perje (vetőmag célra); Óriás tippan (vetőmag célra); Őszi búzás pannon bükköny; Paprika; Paradicsom; Pasztinák; Pattogatni való kukorica; Perzsa here; Petrezselyem; Pohánka; Póréhagyma; Rebarbara; Réparepce; Retek; Réti csenkesz (vetőmag célra); Réti komócsin (vetőmag célra); Réti perje (vetőmag célra); Ricinusmag; Rost célra termesztett kender; Rostlen (vetőmag célra); Rozmaring; Rozs; Rozsos szöszösbükköny; Sáfrány; Sáfránymag; Sárgarépa; Sárkerek lucerna; Seprűcirok; Silócirok; Silókukorica; Somkóró; Sóska; Sovány perje (vetőmag célra); Spanyol Articsóka; Spárga; Spenót; Szárazbab; Szárazborsó; Szarvaskerep; Szegletes lednek; Szemescirok; Szeradella; Szezám; Szójabab; Szójás silókukorica; Szöszös bükköny (vetőmag célra); Szöszös ökörfarkkóró; Szudáni cirokfű; Takarmánybaltacim; Takarmánybaltacim (vetőmag célra); Takarmányborsó; Takarmánybükköny; Takarmányfüvek; Takarmánykáposzta; Takarmánylucerna (vetőmag célra); Takarmánymályva; Takarmányrépa; Takarmányretek; Tarka koronafűrt; Tarkavirágú lucerna; Tárkony; Tarlórépa; Tárnic; Tavasz búa; Tifon; Tojásgyümölcs; Torma; Tök; Tritikále; Uborka; Újzélendi spenót; Útifű; Vadrepce; Vörös csenkesz (vetőmag célra); Vöröshere (vetőmag célra); Vöröshagyma; Vöröshere; Zab; Zabus borsó; Zabus bükköny; Zeller; Zöldbab; Zöldborsó; Zsázsa; Zöldugar
4	a) ad) 1.	Szántóföldi növénytermesztés tűzok	Alexandriai here; Bíborhere; Bükköny-félék; Csicseriborsó; Fehér here; Fehérvirágú somkóró; Görögszéna;
	a) ad) 4.	élőhely-fejlesztési előírásokkal (évelő szálas pillangós takarmánynövények termesztése esetén) Szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal (évelő szálas	Komlós lucerna; Korcshere; Lucerna; Mezei borsó; Nyúlzapuka; Perzsa here; Sárkerek lucerna; Somkóró; Szarvaskerep; Szárazborsó; Szeradella; Takarmánybaltacim; Takarmányborsó; Tarka koronafűrt; Tarkavirágú lucerna; Vöröshere vagy ezen növények keveréke, füves keveréke

		pillangós takarmánynövények termesztése esetén)	
5	a) ae) 1.	Vízérózió	Alexandriai here; Alexandriai here (vetőmag célra); Angol perje (vetőmag célra); Angyalgyökér; Anyarozs; Árpa; Bazsalikom; Bíborhere; Bíborhere (vetőmag célra); Borsikafű; Borsós kukoricacsalamádé; Borsós napraforgó-csalamádé; Búza és kétszeres és egyéb búza; Cérnatippán (vetőmag célra); Cikóriagyökér; Citromfű; Cukorcirok; Csemege kukorica; Csenkeszperje (vetőmag célra); Csicseriborsó; Csomós ebír (vetőmag célra); Csillagfűrt; Disznóbab; Durumbúza; Ebtippán (vetőmag célra); Édes csillagfűrt (mag); Évelő rozs; Fehér here (vetőmag célra); Fehér tippán (vetőmag célra); Fehérhere; Fehérvirágú somkóró; Fénymag; Fonák lóhere (vetőmag célra); Francia perje (vetőmag célra); Füves lucerna és füves here; Gomborkamag; Görög széna; Gumós komócsin (vetőmag célra); Gyűszűvirág; Hibrid perje (vetőmag célra); Homoki bab; Izsóp; Jázmin; Juhcsenkesz (vetőmag célra); Kamilla; Kapor; Káposztarepce; Kender (vetőmag célra); Kerti kakukkfű; Keszthelyi keverék (rozs és káposztarepce); Komlós lucerna; Komlós lucerna (vetőmag célra); Korcs v. svédhere (vetőmag célra); Korcshere; Koronás baltavirág (vetőmag célra); Köles; Körömvirág; Kukorica; Legány-féle keverék (pannon- vagy szöszösbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keverék); Lencse; Lestyán; Levendula; Ligeti perje (vetőmag célra); Lóbab; Lódi lóhere (vetőmag célra); Lucerna; Lucerna (vetőmag célra); Macskagyökérfű; Majoranna; Menta; Meténg; Mezei borsó; Mezei csibehúr; Mézontófű; Mocsári perje (vetőmag célra); Mohar; Murokrépa; Mustármag; Nádképű csenkesz (vetőmag célra); Napraforgómag; Napraforgós kukoricacsalamádé; Négermag; Nyúlzapuka; Olajlenmag; Olajretek; Olasz perje (vetőmag célra); Óriás tippán (vetőmag célra); Őszi búzas pannon bükköny; Pattogatni való kukorica; Perzsahere; Pohánka; Réparepce; Réti csenkesz (vetőmag célra); Réti komócsin (vetőmag célra); Réti perje (vetőmag célra); Rost célra termesztett kender; Rostlen (vetőmag célra); Rozmaring; Rózsa; Rozsos szöszösbükköny; Sáfrány; Sáfránymag; Sárkerep lucerna; Seprűcirok; Silócirok; Silókukorica; Somkóró; Sovány perje (vetőmag célra); Szárazborsó; Szarvaskerep; Szegletes lednek; Szemescirok; Szeradella; Szezám; Szójabab; Szójás silókukorica; Szöszös bükköny (vetőmag célra); Szöszös ökörfarkkóró; Szudáni cirokfű; Takarmánybaltacím; Takarmánybaltacím (vetőmag célra); Takarmányborsó; Takarmánybükköny; Takarmányfüvek; Takarmánykáposzta; Takarmánylucerna (vetőmag célra); Takarmánymályva; Takarmányretek; Tarka koronafűrt; Tarkavirágú lucerna; Tárkony; Tárnics; Tavaszi búza; Tifon; Tritikále; Újzélandi spenót; Úfű; Vadrepce; Vörös csenkesz (vetőmag célra); Vöröshere (vetőmag célra); Vöröshere; Zab; Zabos borsó; Zabos bükköny; Zöldborsó; Zsázsa
6	a) ae) 2.	Szélerózió	Alexandriai here; Alexandriai here (vetőmag célra); Angol perje (vetőmag célra); Angyalgyökér; Anyarozs; Árpa; Bazsalikom; Bíborhere; Bíborhere (vetőmag célra); Borsikafű; Borsós kukoricacsalamádé; Borsós napraforgó-csalamádé; Burgonya; Búza és kétszeres és egyéb búza; Cérnatippán (vetőmag célra); Cikóriagyökér; Citromfű; Cukorcirok; Cukorrépa; Csemege kukorica; Csenkeszperje (vetőmag célra); Csicseriborsó; Csicsóka; Csomós ebír (vetőmag célra); Csillagfűrt; Disznóbab; Dohány-Burley; Dohány-Virginia; Durumbúza; Ebtippán (vetőmag célra); Édes csillagfűrt (mag); Évelő rozs; Fehér here (vetőmag célra); Fehér tippán (vetőmag célra); Fehérhere; Fehérvirágú somkóró; Fénymag; Fonák lóhere (vetőmag célra); Francia perje (vetőmag célra); Füves lucerna és füves here; Gomborkamag; Görög széna; Gumós komócsin (vetőmag célra); Gyűszűvirág; Hibrid perje (vetőmag célra); Homoki bab; Izsóp; Jázmin; Juhcsenkesz (vetőmag célra); Kamilla; Kapor; Káposztarepce; Kender (vetőmag célra); Kerti kakukkfű; Keszthelyi keverék (rozs és káposztarepce); Komlós lucerna; Komlós lucerna (vetőmag célra); Korcs v. svédhere (vetőmag célra); Korcshere; Koronás baltavirág (vetőmag célra); Köles; Körömvirág; Kukorica; Legány-féle keverék (pannon- vagy szöszösbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keverék); Lencse; Lestyán; Levendula; Ligeti perje (vetőmag célra); Lóbab; Lódi lóhere (vetőmag célra); Lucerna; Lucerna (vetőmag célra); Macskagyökérfű; Majoranna; Menta; Meténg; Mezei borsó; Mezei csibehúr; Mézontófű; Mocsári perje (vetőmag célra); Mohar; Murokrépa; Mustármag; Nádképű csenkesz (vetőmag célra); Napraforgómag; Napraforgós kukoricacsalamádé; Négermag; Nyúlzapuka; Olajlenmag; Olajretek; Olasz perje

			(vetőmag célra); Óriás tippán (vetőmag célra); Őszi búzás pannon bükköny; Pattogatni való kukorica; Perzsahere; Pohánka; Réparepce; Réti csenkesz (vetőmag célra); Réti komócsin (vetőmag célra); Réti perje (vetőmag célra); Rost célra termesztett kender; Rostlen (vetőmag célra); Rozmaring; Rozs; Rozsos szőszösbükköny; Sáfrány; Sáfránymag; Sárkerep lucerna; Seprűcirok; Silőcirok; Silőkukorica; Somkóró; Sovány perje (vetőmag célra); Szárazborsó; Szarvaskerep; Szegletes lednek; Szemescirok; Szeradella; Szezám-mag; Szójabab; Szójás silőkukorica; Szőszös bükköny (vetőmag célra); Szőszös ökörfarkkóró; Szudáni cirokfű; Takarmánybaltacim; Takarmánybaltacim (vetőmag célra); Takarmányborsó; Takarmánybükköny; Takarmányfüvek; Takarmánykáposzta; Takarmánylucerna (vetőmag célra); Takarmánymályva; Takarmányrépa; Takarmányretek; Tarka koronafürt; Tarkavirágú lucerna; Tárkony; Tárnic; Tavaszi búza; Tifon; Tritikále; Újzélendi spenót; Úfifű; Vadrepce-mag; Vörös csenkesz (vetőmag célra); Vöröshere (vetőmag célra); Vöröshere; Zab; Zabus borsó; Zabus bükköny; Zöldborsó; Zsázsa
7	b) ba) bb) bc) 1. bc) 2.	Extenzív gyepgazdálkodás Ökológiai gyepgazdálkodás Gyepgazdálkodás túzok élőhely- fejlesztési előírásokkal Gyepgazdálkodás élőhely- fejlesztési előírásokkal	Állandó legelő (kaszált); Állandó legelő (legeltetett); Egyéb gyep (kaszált); Egyéb gyep (legeltetett); Fásított rét-legelő
8	d) db)	Természetes vizes élőhelyek gondozása	Állandó legelő (kaszált); Állandó legelő (legeltetett); Egyéb gyep (kaszált); Egyéb gyep (legeltetett)
9	b) bd) 1. bd) 2.	Környezetvédelmi célú földhasználat váltás Természetvédelmi célú gyeptelepítés	Egyéb gyep (kaszált); Egyéb gyep (legeltetett); Fásított rét-legelő
10	d) dc)	Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése	Egyéb gyep (kaszált); Egyéb gyep (legeltetett)
11	c) ca)	Integrált gyümölcs és szőlőtermesztés	Alma; Birs; Cseresznye; Dió; Egyéb ribiszke; Homoktövis; Josta; Kajszi-barack; Körte; Málna; Mandula; Meggy; Mogyoró; Naspolya; Őszibarack; Piros ribiszke; Piszke; Szeder; Szelídgesztenye; Szilva; Szőlőültetvények; Termesztett bodza
12	c) cb)	Ökológiai gyümölcs és szőlőtermesztés	Alma; Birs; Cseresznye; Dió; Egyéb ribiszke; Homoktövis; Josta; Kajszi-barack; Körte; Málna; Mandula; Meggy; Mogyoró; Naspolya; Őszibarack; Piros ribiszke; Piszke; Szeder; Szelídgesztenye; Szilva; Szőlőültetvények; Termesztett bodza; Vegyes gyümölcsös
13	c) cc)	Hagyományos gyümölcs-termesztés	Alma; Birs; Cseresznye; Dió; Kajszi; Körte; Mandula; Meggy; Mogyoró; Naspolya; Őszibarack; Szilva; Szelídgesztenye; Vegyes gyümölcsös
14	d) da)	Nádgazdálkodás	Nád

10. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

A szántóföldi célprogramokban zöldségnövényként támogatható növények köre

	A	B	C	D
1	Articsóka	Fokhagyma	Paradicsom	Torma
2	Bimbóskel	Földieper (szamóca)	Pasztinák	Tök
3	Brokkoli	Futóbab	Petrezselyem	Tojásgyümölcs
4	Cékla	Fűszerpaprika	Póréhagyma	Uborka
5	Cukkini	Galambbegysaláta	Rebarbara	Újzélandi spenót
6	Cukorborsó	Karalábé	Retek	Vöröshagyma
7	Csemege kukorica	Karfiol	Sárgarépa	Zeller
8	Dinnye	Kelkáposzta	Sóska	Zöldbab
9	Endívia	Kínai kel	Spanyol Articsóka	Zöldborsó
10	Fejessaláta	Lilahagyma	Spárga	Zsázsa
11	Fejeskáposzta	Metélőhagyma	Spenót	
12	Feketegyökér	Paprika	Szárzabab	

11. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

A támogatásra jogosult ültetvények köre, valamint a támogatási összegek megállapításához az egyes ültetvény fajok ültetvénycsoportonkénti besorolása

„Almatermésűek”	„Csonthéjas és héjas”	„Bogyós”	„Szőlő”	„Vegyes”
Alma	Cseresznye	Fekete Ribiszke	Szőlőültetvények	Vegyes gyümölcsös
Birs	Dió	Homoktövis		
Körte	Kajsziarack	Josta(Rikó)		
Naspolya	Mandula	Málna		
	Meggy	Piszke/egres		
	Mogyoró	Ribiszke		
	Őszibarack	Szeder		
	Szelídgesztenye	Termesztett bodza		
	Szilva			

12. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Kultúrtörténeti és genetikai szempontból kiemelkedő jelentőségű, veszélyeztetett ritka szántóföldi növényfajták listája

Faj	Fajta	Nemzetközi hivatkozás	Termesztett terület (ha)	Elterjedés
Búza (<i>Triticum aestivum</i> L. subsp. <i>aestivum</i> var. <i>erythrosperrum</i>)	Tiszavidéki	FAO WIEWS (World Information and Early Warning System)	<1 ha	géntartalék
	Mezőségi	FAO Treaty (International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture)	<1 ha	géntartalék
	Bánkúti 1201	ECP/GR (European Cooperative Programme for Genetic Resources Networks)	5-10 ha	Alföld
Alakor (<i>Triticum monoccocum</i> L.)		ECCDB (ECP/GR European Central Crop Data Basis)	<1 ha	géntartalék
Tönke (<i>Triticum dicoccon</i> Schrank)		FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Árpa (<i>Hordeum vulgare</i> L.)	Gádorosi fekete	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Kukorica (<i>Zea mays</i> L.)	Mindszentpusztai fehér	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Bánkúti lófogú sárga	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Mezőhegyesi sárga lófogú	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Putyi	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Piros kukoricák	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	5-10 ha	Őrség, Tiszántúl
	Iregi 12 hetes	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék

	Száznapos	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Sárga magyar	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	5-10 ha	Tiszántúl
Napraforgó (<i>Helianthus annuus</i> L.)	Nagykállói tf.	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Bajai fehér	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Köles (<i>Panicum miliaceum</i> L.)	Fertődi piros	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Mesterháza	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Alföld
	Jászberényi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Tápiószentmártoni	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Veteménybab (<i>Phaseolus vulgaris</i> L.)	Futó fűjbbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<50 ha	másodvetésként elterjedt
	Bokor fűjbbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	házikertekben az ország egész területén
	Pacsibab	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<10 ha	másodvetésként az Alföldön
	Menyecskebabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<20 ha	Alföld
	Büdöskő-babok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Fecskehasú babok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Gyöngybabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Cukorbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Gesztenyebabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Gyíkbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Békahátúbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Libamájbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Békési rizsbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
	Tolnai borsóbabok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	szórványosan
Tűzbab (<i>Phaseolus coccineus</i> L.)	Fehér salátabab	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<10 ha	konyhakertekben az ország egész területén
	Tarka salátabab	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	konyhakertekben az ország egész területén
Csicseriborsó (<i>Cicer arietinum</i> L.)	Békéscsabai	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<10 ha	Duna-Tisza köze
Homoki bab (<i>Vigna unguiculata</i> (L.) Walp.)	Bajai	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Mohácsi	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Lóbab (<i>Vicia faba</i> L.)	Tataházi	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<50 ha	országszerte
Földimogyoró (<i>Arachis hypogaea</i> L.)	Kisteleki, Tápiószelei	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Dél-Alföld
Burgonya (<i>Solanum tuberosum</i> L.)	Porvai	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Aranyalma	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	konyhakertekben az ország egész területén
	Somogyi	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	konyhakertekben az ország egész területén
Csicsóka (<i>Helianthus tuberosus</i> L.)	Farmosi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nagykállói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Nyúlzapuka (<i>Anthyllis vulneraria</i> L.)	Helyi típusok	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Fehérvirágú somkóró (<i>Melilotus alba</i> Medik.)	Helyi típusok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<5 ha	Duna-Tisza köze
Svéd here (<i>Trifolium hybridum</i> L.)	Helyi típusok	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Mezei csibehúr (<i>Spergula arvensis</i> L.)	Helyi típusok	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék

Takarmánymályva (Malva verticillata L.)	Helyi típusok	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Takarmány és sütőtök (Cucurbita maxima Duch.ex Lam)	Helyi típusok	FAO WIEWS, ECP/GR	<50 ha	Alföld
Takarmánydinnye-(Citrullus colocynthoides Pang.)	Újszilvási	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék

13. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Kultúrtörténeti és genetikai szempontból kiemelkedő jelentőségű, veszélyeztetett ritka zöldségfajták listája

Faj	Fajta	Nemzetközi hivatkozás	Termesztett terület (ha)	Elterjedés
Paradicsom (Lycopersicon esculentum L.)	Mátrafüredi tf.	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Ökörszív	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Fóti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Lugas	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	házikert
	Erdélyi (5198/01, 5204/02)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Mosonmagyaróvári	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Leveleki	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Kisbuga	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Jándi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Tolnai	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nógrádi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Erdélyi (5195/01, 5196/01, 5197/01)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Tápláni konzerv	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék	
Zöldpaprika (Capsicum annuum L.)	Bogyesz	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Tápió-völgye, Jászság
	Bocskor	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Békés és Hajdú megye
	Kalinkói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Gogos paradicsompaprika	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Békés és Csongrád megye
	Szentesi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Békés és Csongrád megye
	Szentlőrinc-kertek	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Tápió-völgye
	Jászberényi	FAO WIEWS, ECP/GR	<5 ha	Jászság
	Tiszakécskei	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Duna-Tisza köze
	Hegykői	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Lánycsói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Jászberényi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Erdélyi tf. (5387/01)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék

	Nemesnádudvari	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Bugaci	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tisza-mente, Duna-Tisza köze
	Csabacsüdi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Erdélyi (5037/00, 5001/03)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Kótaji	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Ökörítőfűlpösi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Erdélyi (5035/00, 5193/03, 5499/01)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Soroksári	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Javított cecei	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Keszthelyi fehér	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Fűszerpaprika (Capsicum annuum var. longum)	Boldogi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Mátraalja
	Kalocsai	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Kalocsa környéke
	Dokomlási	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Vöröshagyma (Allium cepa L.)	Veszkenyi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Jászsószentgyörgyi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Alsógödi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Fokhagyma (Allium sativum L.)	Kadarkúti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Somogy megye
	Jászsági	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Pásztói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Északi- Középhegység
	Cigándi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Makói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Makó környéke
	Sárospataki	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tokaj-Hegyalja
Póréhagyma (Allium porrum L.)	Nagykátai	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tápió völgye
Csokros hagyma (Allium cepa var. aggregatum G. Don)	Nagyrakocsi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Nyíregyházi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Csehimindszenti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Erdélyi tf. (5446/01)	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
Metélő hagyma (Allium schoenoprasum L.)	Napkori	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Taktaharkányi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
Téli sarjadék hagyma (Allium fistulosum L.)	Nagykátai	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tápió völgye
Saláta (Lactuca sativa L.)	Villányi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Dél-Baranya
	Csehimindszenti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Fiadi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Isztiméri	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Dunaföldvári	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Csákvári	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Kisbárapáti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Hernádcécei	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Tarnaméri	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nagykállói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Biri	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Fejeskáposzta	Vecsési	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Pest környéke

(Brassica oleracea convar. capitata var. capitata f. alba)	Hajdúsági	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Debrecen környéke
Kelkáposzta (Brassica oleracea convar. capitata var. sabauda)	Mohácsi ős	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Mohács
Spenót (Spinacea oleracea L.)	Erdélyi tájfajták	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
	Békési	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	Tiszántúl
Újzélandi spenót [Tetragonia tetragonioides (Pall.) O. Kuntze]	Sajószentpéteri	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Sóska (Rumex acetosa L.)	Dunaföldvári	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Pallagi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Rebarbara (Rheum rhaponticum L.)	Tápiószelei	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Sárgarépa (Daucus carota L.)	Pusztamonostori	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nagykállói	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nagykállói	FAO WIEWS, FAO Treaty, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Petrezselyem [Petroselinum crispum. (Mill.) Nym.]	Napkori	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Gyomaendrődi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Erdélyi	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Paszternák (Pastinaca sativa L.)	Nagyvárad	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Semjéni	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Zeller (Apium graveolens L.)	Darnószeli	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Monostorapáti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Kecskeméti	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
Retek (Raphanus sativus L.)	Nagykállói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék
	Nagykállói	FAO WIEWS, ECP/GR	<1 ha	géntartalék

14. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

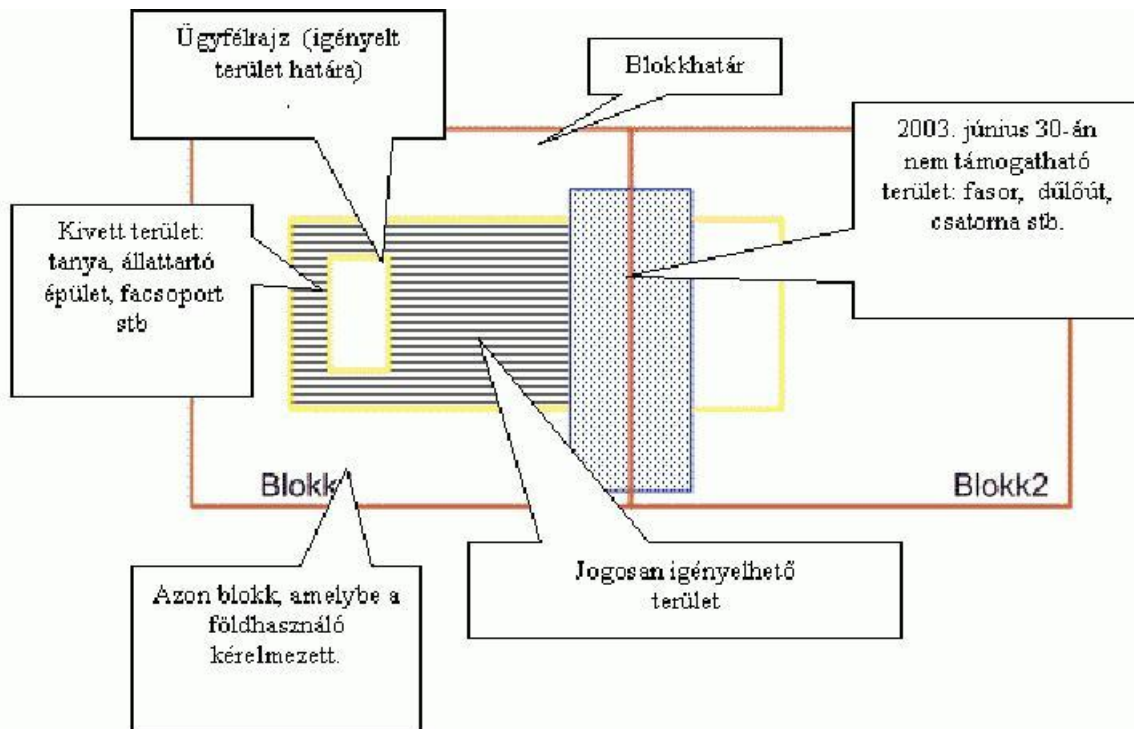
A földterület beazonosításának útmutatója

1. A jogosult terület meghatározása

A jogosan igényelhető földterület az adott terület fizikai blokkon belüli azon része, amelynek kimérése során nem lehet figyelembe venni:

- az adott kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területen elhelyezkedő nem művelt területeket (nádások, tanyák, állattartó épületek, telepek, bozótos területek, facsoportok, amelyek alatt művelést nem folytatnak);
- a nem művelő útnak használt utakat, valamint;
- a 2003. június 30-án kultúrállapotban nem lévő, de időközben beművelt területeket.

A jogosult terület meghatározásának szemléltető ábrája

Szántóföldi kultúrák és gyepterületek esetén a területen lévő fák, facsoportok kizárólag abban az esetben vehetők figyelembe a támogatás alapjául szolgáló mezőgazdasági terület vonatkozásában, ha az azok alatti területen a célprogram előírásoknak megfelelő gazdálkodás valósítható meg.

Ültetvények esetében:

- a) a természetés-technológia részeként értelmezhető művelt területeket hozzá kell számítani a jogosult területhez;
- b) az ültetvény terület határainak megállapítása során:
  - ba) amennyiben az ültetvényt művelő utak veszik közre, (pl.: gépek forgására biztosított területek) akár két oldalról akár négy oldalról a művelő utak legfeljebb 3,5 méteres területe beszámítható;
  - bb) amennyiben nincsen művelő út az ültetvény körül, a lombkorona középpontjától mért, legfeljebb a sortávolság felének megfelelő terület számítható be;
  - bc) amennyiben a ültetvény körbekerített és határai rögzítettek (pl.: kerítéssel), legfeljebb 3,5 méteres terület számítható be;
  - bd) amennyiben az adott régió bevált mezőgazdasági gyakorlatának hagyományosan részét képező, legfeljebb 4 méter széles elemek (pl. teraszfalak, öntözőárkok) a terület részének tekintendők.

2. Terület lemérése

2.1. A mérés elvégzéséhez szükséges tudnivalók

A jogosult földterület beazonosítása során a mezőgazdaságilag ténylegesen művelt, kultúrával fedett terület határait kell rögzíteni. A támogatásra jogosult terület a művelt terület MePAR alapján támogatható része egy adott fizikai blokkon belül. A fenti módon beazonosított, támogatható terület eltérhet az ingatlan nyilvántartásban és a földhasználati nyilvántartásban szereplő területi adatoktól, ezért kell a ténylegesen művelt terület beazonosítását elvégezni.

A támogatásra jogosult területen belül a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területeket külön kell kimérni. A mérés során:

- a) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület határán kell haladni;
- b) amennyiben a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület által teljesen körülvevett, 0,01 hektárt meghaladó kivett terület van (összefüggő nádas, facsoport, épületek, tanya), úgy mindegyik teljes területét ki kell mérni, mert ezek a területek nem jogosultak támogatásra;
- c) minden egyes terület lemérése során a rögzített koordinátáknak legalább 3 méteres pontosságúnak és 3 méteres koordináta élességűnek kell lennie a valós helyzethez képest;
- d) a mért földterület megadása kettő tizedes-jegyig szükséges;

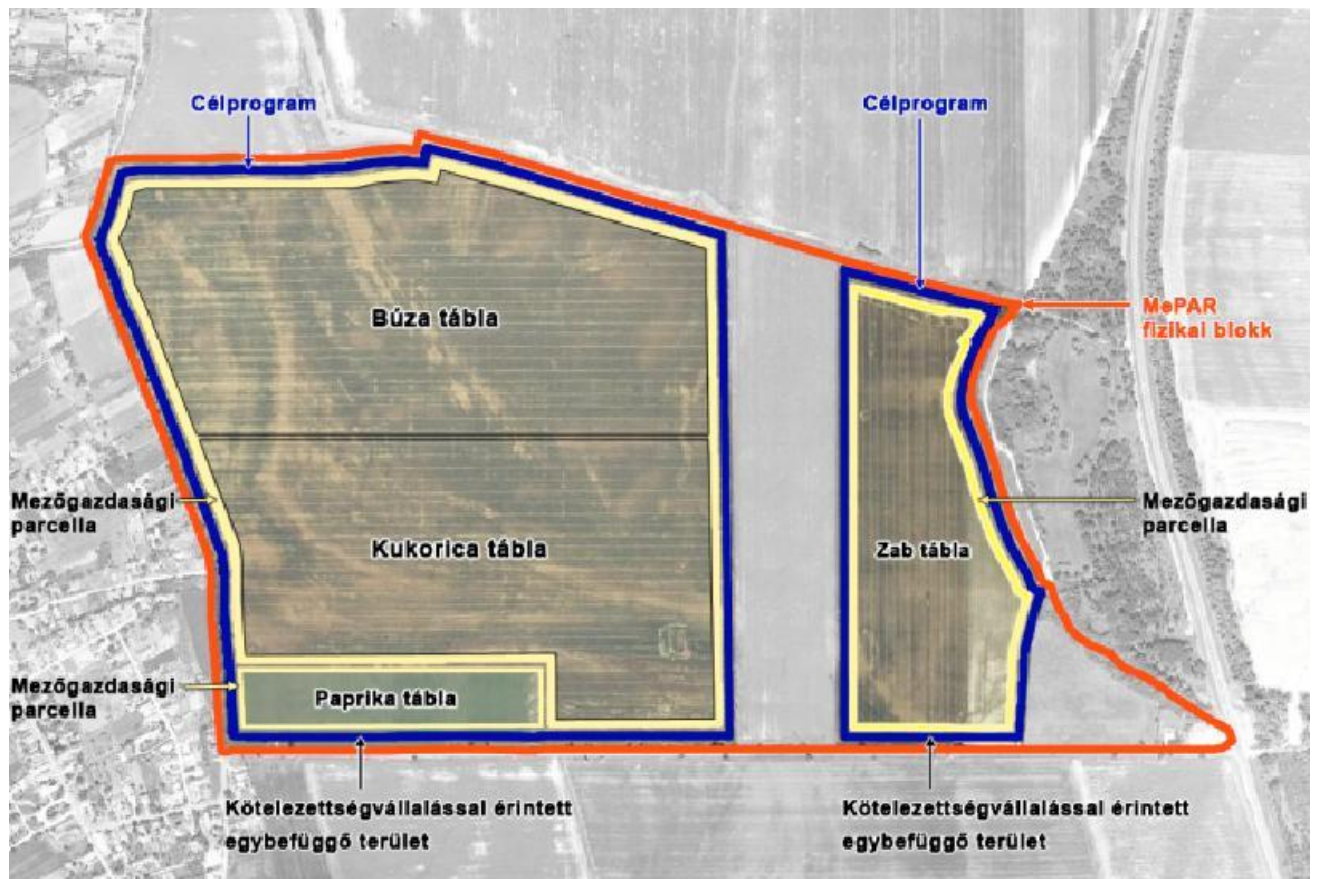
e) a lemért földterületet legalább egy pontban jól láthatóan meg kell jelölni a terepen, hogy a támogatási időszak teljes időtartama alatt jól azonosítható legyen.

2.2. Mérési jegyzőkönyv

A mérésről jegyzőkönyvet kell készíteni az alábbi tartalmi követelmények szerint:

- a területazonosítási kérelmet benyújtó földhasználó neve és regisztrációs száma;
- AKG célprogram megnevezése;
- a mérést végző személy neve (majd a kinyomtatást követően aláírása illetve pecsétje);
- a mérés időpontjának rögzítése (év-hónap-nap óra-perc);
- területnagyság megadása kettő tizedesjegy pontossággal;
- terület X(EOV), Y(EOV) koordinátáinak megadása;
- pontszámos területszámítási jegyzőkönyv;
- pontszámos területszámítási vázrajz (shape formátumban).

15. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

16. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Tápanyag-gazdálkodási minimumkövetelmények

Talajjavítás a talajvédelmi hatóság engedélye alapján végezhető, betartva a vonatkozó jogszabályban foglalt előírásokat.

17. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Növényvédelmi minimumkövetelmények

A.)

B.) 2011. január 1-jétől minimumkövetelményként figyelembe veendő előírások

Gondoskodni kell a növényvédelemi tevékenység során kiürült csomagoló burkolatok, göngyölegek szakszerű összegyűjtéséről, kezeléséről, megsemmisítéséről. (pl.: növényvédő szer csomagolóeszköz más célra még tisztított állapotban sem használható)

18. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Talajmintavétel során betartandó követelmények

A talajvizsgálat elvégzéséhez a mintát kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területenként kell venni. Egy talajminta legfeljebb öt hektár területet reprezentálhat. Amennyiben a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület nagyobb, mint öt hektár, akkor a területet megközelítőleg öthektáros mintavételi egységekre kell bontani. A mintavételi egységek meghatározásánál figyelembe kell venni a parcella és táblahatárokat a tápanyag-gazdálkodási terv céljai szerint. Az utolsó gazdálkodási évben esedékes ismételt talajvizsgálatnál a mintákat ugyanazokról a helyekről kell venni. A mintavételi egységeknek talajtaniilag egységesnek (homogénnek) kell lenniük és az így kijelölt egységeken kell az átlagmintát begyűjteni. Az átlagminta egy meghatározott nagyságú terület jellemzésére szolgáló, több helyről, azonos talajmélységből vett azonos tömegű talajmintáinak keveréke. A mintavétel az alábbiak szerint történik:

- szántóföldi kultúráknál, a művelt rétegből (általában a 0-30 cm-es) parcellánként, de maximum 5 hektáronként vett átlagminta,
- állókultúráknál, maximum 5 hektáronként vett átlagminta. A részmintákat almatermésű, csonthéjas és héjas ültetvényeknél 0-30 cm, 30-60 cm; bogyós ültetvényeknél 0-20 cm, 20-40 cm; szőlő ültetvényeknél 0-30 cm, 30-60 cm mélységből kell venni.

A mintázandó területről a felső, növényi maradványokat tartalmazó réteg eltávolítása után lehet mintát venni. Az azonos tömegű részmintákat átló mentén vagy cikk-cakk vonalban, legalább 20 ponton ajánlott venni. Ezeket a részmintákat kell összekeverni és az összekevert mintából 1-1 kg tömegű átlagmintát kell a laboratóriumba küldeni elemzésre.

Tilos mintát venni:

- szántóföldi kultúra esetén a táblaszélen 20 m-es sávban;
- a forgókban;
- szalmakazlak helyén;
- műtrágya, talajjavító anyag, szerves trágya depók helyén;
- állatok delelő helyén.

A mintavétel optimális időpontja a termés betakarítása utáni, de még a trágyázást megelőző időszak, ha a talaj művelhető (nem túl nedves, nem túl száraz). Mintavételre alkalmas még:

- az ősssel alpműtrágyázott területekről a következő évben, de a trágyázástól számított legalább 100 nap utáni időszak;
- tavasszal műtrágyázott területről a betakarítás után, de legalább az utolsó trágyázást követő 100 nap után;

- szerveztrágyázást követő 6 hónap elteltével.

A mintát kódszámozott zacskóba kell gyűjteni és mintaazonosító jeggyel ellátni, amelynek tartalmaznia kell a következőket:

- földhasználó neve, regisztrációs száma, postacíme, elektronikus levélcíme (amennyiben rendelkezik);
- célprogram megnevezése;
- termőterület adatai, minta származási helye: blokkazonosító, helyrajzi szám, tábla terület, tábla sorszám;
- mintavételt végző megnevezése (ha a megrendelő és a mintavevő nem ugyanaz);
- minta kódja;
- mintavétel időpontja;
- mintavétel mélysége.

19. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Levélanalízis során betartandó követelmények

Általános előírások:

A mintavételi egység kijelölésénél alapul kell venni a talajmintavételi egységet, amit ezen belül a faj, illetve fajta határol be. A mintavételi egységbe egy faj, illetve egy fajta kerülhet. Vegyes állomány esetén a fő fajt, fajtát kell mintázni.

Az egy mintavételi egységről vett mintának két külön kezelt átlagmintából kell állnia, amelynek a két átló mentén szedett növényt, növényi szervet kell tartalmaznia.

Egy mintát 50-100 db növény vagy minimum 100 db növényi szerv (levél, levélnyél) képez. Minden növényi szervet más növényről kell begyűjteni.

Almatermésű, bogyós, csonthéjas és héjas ültetvényekben egy fáról legalább 2 db levelet kell leszedni a fa két, sorközi oldaláról, a koronaszint alsó harmadából. Szőlő esetén a leveleket (levéllemezt) az első fűrt szárcsomójáról mintázzuk meg.

Nem szabad mintát gyűjteni:

- növényvédelmi permetezést követően a munkaügyi várakozási idő leteltéig;
- lombtrágyázás után legalább 2 hétig;
- sáros, szennyezett növényekről.

A mintába csak kifejlett, a fajtára jellemző, ép, egészséges, csapadéktól mentes növényt, levelet, illetve levéllemezt lehet szedni.

A szegélyhatás elkerülésére a tábla szélső soraiból, illetve a sorok szélső növényeiből nem lehet mintát venni.

A mintát kódszámozott zacskóba kell gyűjteni és mintaazonosító jeggyel ellátni, amelyen a terület adatai mellett a növényfaj (fajta), valamint a növényi szerv neve és fejlettségi állapota is szerepeljen.

A mintavételi egységről, egységekről táblánként mintavételi jegyzőkönyvet kell készíteni.

A gyűjtött mintát zacskóba kell tenni, valamint a laboratóriumba történő juttatásig hűtőtáskában tartani. A mintákat lehetőleg a mintavétel napján szükséges a laboratóriumba juttatni.

Mintavételi eszközök:

- papír vagy etamin zacskók
- rozsdamentes olló, kés, metszőolló,
- mintaazonosító jegy, amelynek tartalmaznia kell a következőket:

- földhasználó neve, regisztrációs száma, postacíme, elektronikus levélcíme (amennyiben rendelkezik)
- célprogram megnevezése
- termőterület adatai, minta származási helye: blokkazonosító, helyrajzi szám, tábla terület, tábla sorszám;
- mintavételt végző megnevezése (ha a megrendelő és a mintavevő nem ugyanaz)
- minta kódja
- mintavétel időpontja, növény fenofázisa
- növény megnevezése, fajta

A növénymintavétel módja, időpontja, helye ültetvények esetében

Kultúra	Minta-vétel	Fenofázis	Mintavétel helye
Szőlő	I.	Teljes virágzásban (termőhajtásról)	a fürttel szembeni, ép, fajtára jellemző levél
	II.	Éréskor (lombszíneződés kezdete előtt)	a fürttel szembeni, ép, fajtára jellemző levél
Alma, körte, birs, naspolya	I.	Hajtásnövekedés befejezése után	a földről még kézzel elérhető csúcshajtás közepéről származó teljes levél
Őszibarack, homoktövis	I.	Éréskor	a földről még kézzel elérhető csúcshajtás közepéről származó teljes levél
Szilva, kajszi, meggy, cseresznye	I.	a hajtásnövekedés befejezése után	a földről még kézzel elérhető csúcshajtás közepéről származó teljes levél
Dió	I.	a csonthéj kialakulása után	az összetett levél csúcsi levéllemeze
Mandula, mogyoró, szelídgesztenye	I.	a csonthéj kialakulása után	a földről még kézzel elérhető csúcshajtás közepéről származó teljes levél
Piros és egyéb ribiszke, piszke/egres, josta,	I.	Éréskor	a hajtás középső kifejlett levele
Termesztett bodza	I.	Éréskor	a hajtás középső részéről kifejlett összetett levéllemez
Málna, szeder	I.	Éréskor	a hajtás középső részéről kifejlett összetett levéllemez

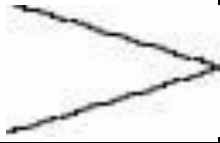
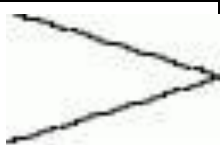

21. számú melléklet a 61/2009. (V. 14.) FVM rendelethez

Gazdálkodási napló kötelező formai és tartalmi követelményei

	<h2>GAZDÁLKODÁSI NAPLÓ</h2>		
	_____ / _____ gazdálkodási évtől		
<p align="center">Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program Agrár-Környezetgazdálkodási intézkedésében résztvevők, a Nem Termelő Mezőgazdasági Beruházásokhoz Nyújtandó Támogatásban részesülők és a Natura 2000, valamint a Kedvezőtlen Adottságú Területekre vonatkozó kiegészítő támogatást igénylők számára.</p>			
Főlap a GAZDÁLKODÓ ADATAI			
1	Név:		
2	Ügyfél regisztrációs szám (MVH):	3	Cégforma:
4	Helység, irányítószám:	5	Közterület neve, száma:
6	Telefonszám:	7	E - levélcím:
Kapcsolattartó adatai (amennyiben eltér a gazdálkodó adataitól)			
8	Név:		
9	Helység, irányítószám:	10	Közterület neve, száma:
11	Telefonszám:	12	E - levélcím:
Szaktanácsadó és szakirányító adatai (amennyiben alkalmaz a gazdálkodó szakembert)			
13	Növényvédelmi szakirányítójának neve és címe:	14	Szaktanácsadó neve és címe:
15	Kamarai regisztrációs száma:	16	Engedély száma:

GN-01		Összesítő adatlap ____ / ____ gazdálkodási évben							
		Földhasznosítási összesítő			Állatállomány összesítő				
A	B	C	D	E		F	G	H	
Cél-program csoport	Terület hasznosítás megnevezése	Szeptember 1-én		Állatfaj megnevezése	Korcsoport	Éves átlaglétszám			
		gazdaság teljes területe hasznosítási irányonként (ha)	AKG támogatásba vont terület nagysága (ha)			darabszám (db)	állategység (ÁE)		
1	szántó			12	Szarvasmarha	6 hónapnál fiatalabb			
2	ültetvény	szőlő		13	Szarvasmarha	6-24 hónap			
3		gyümölcs		14	Szarvasmarha	24 hónap felett			
4	gyep	kaszáló		15	Ló	6 hónapnál idősebb			
5		legelő		16	Sertés	tenyészkoca 50 kg felett			
6	vizes élőhely	nádas		17	Sertés	egyéb sertés			
7		zsombékos, láp		18	Juh	vegyes (6 hónap felett)			
8	célprogramon kívüli hasznosítás	halastó		19	Kecske	vegyes (6 hónap felett)			
9		erdő		20	Baromfi	tojótyúk			

10		fásított terület			21	Baromfi	egyéb baromfi		
11		konyhakert			22	Egyéb			

GN-15		Állatállomány összesítő ____ / ____ gazdálkodási évben - (nitrátérzékeny terület esetén)					
	A	B	C		A	B	C
	Állatfaj	Kategóriák	Éves átlagléttség (darab)		Állatfaj	Kategóriák	Éves átlagléttség (darab)
1	Szarvasmarha	Borjú (0 -6 hónap)		12	Baromfi	Tojóttyúk	
2	Szarvasmarha	Üsző (6 - 12 hónap)		13	Baromfi	Brojlercsirke	
3	Szarvasmarha	Üsző (12 - 24 hónap)		14	Baromfi	Pulyka	
4	Szarvasmarha	Hízómarha (6-12 hónap)		15	Baromfi	Kacsa	
5	Szarvasmarha	Hízómarha (12-24 hónap)		16	Baromfi	Liba	
6	Szarvasmarha	Tejelő tehén (650kg)		17	Juh	(anyajuh 50 kg + szaporulat)	
7	Szarvasmarha	Hízómarha, anyatehén (24 hó felett)		18	Juh	(anyajuh 70 kg + szaporulat)	
8	Ló	Lovak (600 kg)		19	Kecske	(anyakecske 50 kg + szaporulat)	
9	Sertés	Koca (10 malaccal, 9 kg-ig)		20	Kecske	(anyakecske 80 kg + szaporulat)	
10	Sertés	Utónevelt malac (8-35 kg-ig)		21	Nyúl	Anyanyúl + szaporulat	
11	Sertés	Hízó sertések, fiatal koca		22	Egyéb		

GN-19		Összesítő adatlap „vis maior” esetek nyilvántartására						Lap sorszáma:					
Sorszám	A	B	C	D	E	F	Sorszám	A	B	C	D	E	F
	Tábla-sorszám (adott évi kifizetési kérelem szerint)	Tábla területe (ha)	Vis maior által érintett terület nagysága	Bejelentés időpontja (hónap-nap)	Vis maior ok megnevezése	Megjegyzés		Tábla-sorszám (adott évi kifizetési kérelem szerint)	Tábla területe (ha)	Vis maior által érintett terület nagysága	Bejelentés időpontja (hónap-nap)	Vis maior ok megnevezése	Megjegyzés
1							15						
2							16						
3							17						
4							18						
5							19						
6							20						
7							21						
8							22						
9							23						
10							24						
11							25						
12							26						
13							27						
14							28						

Talajmintavétel során betartandó követelmények

A talajvizsgálat elvégzéséhez a mintát kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területenként kell venni. Egy talajminta legfeljebb öt hektár területet reprezentálhat. Amennyiben a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület nagyobb, mint öt hektár, akkor a területet megközelítőleg öthektáros mintavételi egységekre kell bontani. A mintavételi egységek meghatározásánál figyelembe kell venni a parcella és táblahatárokat a tápanyag-gazdálkodási terv céljai szerint. Az utolsó gazdálkodási évben esedékes ismételt talajvizsgálatnál a mintákat ugyanazokról a helyekről kell venni. A mintavételi egységeknek talajtanilag egységesnek (homogénnek) kell lenniük és az így kijelölt egységeken kell az átlagmintát begyűjteni. Az átlagminta egy meghatározott nagyságú terület jellemzésére szolgáló, több helyről, azonos talajmélységből vett azonos tömegű talajmintáinak keveréke. A mintavétel az alábbiak szerint történik:

- szántóföldi kultúráknál, a művelt rétegből (általában a 0-30 cm-es) parcellánként, de maximum 5 hektáronként vett átlagminta,
- állókultúráknál, maximum 5 hektáronként vett átlagminta. A részmintákat almatermésű, csonthéjas és héjas ültetvényeknél 0-30 cm, 30-60 cm; bogyós ültetvényeknél 0-20 cm, 20-40 cm; szőlő ültetvényeknél 0-30 cm, 30-60 cm mélységből kell venni.

A mintázandó területről a felső, növényi maradványokat tartalmazó réteg eltávolítása után lehet mintát venni. Az azonos tömegű részmintákat átló mentén vagy cikk-cakk vonalban, legalább 20 ponton ajánlott venni. Ezeket a részmintákat kell összekeverni és az összekevert mintából 1-1 kg tömegű átlagmintát kell a laboratóriumba küldeni elemzésre.

Tilos mintát venni:

- szántóföldi kultúra esetén a táblaszélen 20 m-es sávban;
- a forgókban;
- szalmakazlak helyén;
- műtrágya, talajjavító anyag, szerves trágya depók helyén;
- állatok delelő helyén.

A mintavétel optimális időpontja a termés betakarítása utáni, de még a trágyázást megelőző időszak, ha a talaj művelhető (nem túl nedves, nem túl száraz). Mintavételre alkalmas még:

- az őszel alpműtrágyázott területekről a következő évben, de a trágyázástól számított legalább 100 nap utáni időszak;
- tavasszal műtrágyázott területről a betakarítás után, de legalább az utolsó trágyázást követő 100 nap után;
- szervestrágyázást követő 6 hónap elteltével.

A mintát kódszámozott zacskóba kell gyűjteni és mintaazonosító jeggyel ellátni, amelynek tartalmaznia kell a következőket:

- földhasználó neve, regisztrációs száma, postacíme, elektronikus levélcíme (amennyiben rendelkezik);
- célprogram megnevezése;
- termőterület adatai, minta származási helye: blokkazonosító, helyrajzi szám, tábla terület, tábla sorszám;
- mintavételt végző megnevezése (ha a megrendelő és a mintavevő nem ugyanaz);
- minta kódja;
- mintavétel időpontja;
- mintavétel mélysége.

Az egyes célprogramok előírásaihoz tartozó meg nem felelések, azok ellenőrzési szempontjai, illetve szankciói és azok értelmezése

Az egyes szankciótípusok értelmezése

Szankció	Szankció szintje	Szankció időbelisége	Szankció mértéke
S0	nem releváns	adott évre vonatkozó	figyelmeztető levél
S1	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	adott évre vonatkozó	-3%
S2			-15%
S3			-30%
S4			-60%
S5			-100%
S6		teljes támogatási időszakra vonatkozó	kizárás, jogosulatlan igénybevétele
S7	célprogram	adott évre vonatkozó	-3%
S8			-15%
S9			-30%
S10			-60%
S11			-100%
S12		teljes támogatási időszakra vonatkozó	kizárás, jogosulatlan igénybevétele
S13	intézkedés	adott évre vonatkozó	kizárás
S14		teljes támogatási időszakra vonatkozó	kizárás, jogosulatlan igénybevétele

I. Integrált szántóföldi növénytermesztési célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
1.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	Helyszíni ellenőrzés /továbbiakban: HE/ (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	1.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	1. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					1. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
2.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	2.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	2. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					2. b) a terület 20% feletti részén	S3	
3.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	3. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv		S9	S10
				3. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	3. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					3. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
				3. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1
4.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	4. a) Nem készült földhasználati terv		S7	S8
				4. b) Készült földhasználati terv, de annak tartalma nem felel a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1
5.) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása;	HE (GN alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	5.) Nem került alkalmazásra középmező lazítás	5. a) a terület 20% alatti részén	S1	
					5. b) a terület 20% feletti részén	S2	
6.) a vetésváltás szabályainak betartása;	HE (GN alapján)	évente	tábla	6. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt négy éven belül egynél többször került termesztésre	6. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6

					6. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				6. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	6. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					6. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				6. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	6. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					6. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				6. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között	6. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					6. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				6. e) lucerna után hüvelyes növény került termesztésre	6. ea) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					6. eb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				6. f) szója/olajrepce/napraforgó követi egymást	6. fa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					6. fb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	

7.) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül – fővetésű növények tekintetében - az őszi búza, szemes kukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 60% lehet, a pillangós növények részaránya legalább 10% kell hogy legyen;	HE (GN, földhasználati terv és kifizetési kérelem adatai alapján)	5. évben	célprogram	7. a) Az őszi búza, szemes kukorica és napraforgó együttes részaránya meghaladja a 60%-ot	7. aa) A részarány mértéke 80% alatti	S9		
					7. ab) A részarány mértéke 80% feletti	S10		
					7. b) A pillangós növények részaránya nem éri el a 10%-ot	7. ba) A részarány mértéke 5% feletti	S7	
						7. bb) A részarány mértéke 5% alatti	S8	
8.) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása mely másodvetésben is történhet;	HE (GN és földhasználati terv alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	8.) Nem került megvalósításra a zöldtrágyázás	8. a) a terület 20% alatti részén	S1		
					8. b) a terület 20% feletti részén	S2		
9.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazhatók;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	9.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került		S5	S6	
10.) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.	HE (GN és egyéb igazolások alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	10.) Nem dokumentált előrejelzés alapján történt a beavatkozás		S0	S1	

II. Tanyás gazdálkodás célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
11.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	11.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	11. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					11. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
12.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett	12.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges	12.a) a terület 20% alatti részén	S2	

bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	elismervény alapján)		egybefüggő terület	talajvizsgálati eredményekkel	12. b) a terület 20% feletti részén	S3	
13.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	13. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv		S9	S10
				13. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	13. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					13. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
				13. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1
14.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	14. a) Nem készült földhasználati terv		S7	S8
				14. b) Készült földhasználati terv, de annak tartalma nem felel a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1
15.) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása;	HE (GN alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	15.) Nem került alkalmazásra középmező lazítás	15. a) a terület 20% alatti részén	S1	
					15. b) a terület 20% feletti részén	S2	
16.) a vetésváltás szabályainak betartása;	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	16. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt négy éven belül egynél többször került termesztésre	16. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					16. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				16. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	16. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					16. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				16. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	16. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					16. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	

					16. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között	16. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
						16. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
					16. e) lucerna után hüvelyes növény került termesztésre	16. ea) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
						16. eb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
					16. f) szója/olajrepce/napraforgó követi egymást	16. fa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
						16. fb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
17.) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül – fővetésű növények tekintetében - az őszi búza, szemes kukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 50% lehet, a pillangós növények részaránya legalább 10% kell hogy legyen;	HE (GN és földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	17. a) Az őszi búza, szemes kukorica és napraforgó együttes részaránya meghaladja a 50%-ot	17. aa) Az eltérés mértéke 60% alatti	S9		
					17. ab) Az eltérés mértéke 60% feletti	S10		
					17. ba) A részarány mértéke 5% feletti	S7		
					17. bb) A részarány mértéke 5% alatti	S8		
18.) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása mely másodvetésben is történhet;	HE (GN és földhasználati terv alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	18.) Nem került megvalósításra a zöldtrágyázás	18. a) a terület 20% alatti részén	S1		
					18. b) a terület 20% feletti részén	S2		

19.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazhatók;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	19.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került	S5	S6
20.) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.	HE (GN és egyéb igazolások alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	20.) Nem dokumentált előrejelzés alapján történt a beavatkozás	S0	S1

III. Ökológiai szántóföldi növénytermesztési célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
21.) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;	HE és az ellenőrző szerv adatszolgáltatása alapján	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	21. a) Csávázott vetőmag felhasználása	S3	S4
				21. b) Vetésváltás szabályainak megsértése	S2	S3
				21. c) Trágyázás szabályainak megsértése	S3	S4
				21. d) A növényvédelem szabályainak megsértése	S3	S4
22.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	22.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	22. a) a terület 20% alatti részén	S2
					22. b) a terület 20% feletti részén	S3
23.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	23.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	23. a) a terület 20% alatti részén	S2
					23. b) a terület 20% feletti részén	S3
24.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	24. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10
				24. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	24. ba) a terület 20% alatti részén	S8
					24. bb) a terület 20% feletti részén	S9
				24. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.	S0	S1

25.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	25. a) Nem készült földhasználati terv		S7	S8
				25. b) Készült földhasználati terv, de annak tartalma nem felel a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1
26.) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása;	HE (GN alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	26.) Nem került alkalmazásra középmező lazítás	26. a) a terület 20% alatti részén	S1	
					26. b) a terület 20% feletti részén	S2	
27.) a vetésváltás szabályainak betartása;	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	27. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfűt négy éven belül egynél többször került termesztésre	27. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					27. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				27. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	27. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					27. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				27. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	27. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					27. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				27. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között	27. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					27. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				27. e) lucerna után hüvelyes növény került termesztésre	27. ea) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6

					27. eb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				27. f) szója/olajrepcse/napraforgó követi egymást	27. fa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					27. fb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
28. a) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezetben belül – fővetésű növények tekintetében - az őszi búza, szemes kukorica és napraforgó együttes részaránya legfeljebb 50% lehet, a pillangós növények részaránya legalább 10% kell, hogy legyen;	HE (GN, földhasználati terv és kifizetési kérelem adatai alapján)	5. évben	célprogram	28. a) Az őszi búza, szemes kukorica és napraforgó együttes részaránya meghaladja az 50%-ot	28. aa) A részarány mértéke 50% feletti, de 70% alatti	S9	
					28. ab) A részarány mértéke 70% feletti	S10	
				28. b) A pillangós növények részaránya nem éri el a 10%-ot	28. ba) A részarány mértéke 5% feletti, de 10% alatti	S7	
					28. bb) A részarány mértéke 5% alatti	S8	
29. a) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása mely másodvetésben is történhet;	HE (GN és földhasználati terv alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	29. Nem került megvalósításra a zöldtrágyázás	29. a) a terület 20% alatti részén	S1	
					29. b) a terület 20% feletti részén	S2	
30. a) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni.	HE (GN és egyéb igazolások alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	30.) Nem dokumentált előrejelzés alapján történt a beavatkozás		S0	S1

IV. Szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés	Meg nem feelés	Szankció
------------------------	------------	----------------	----------

	lehetséges módja	gyakorisága	szintje	típusa	a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
Általános előírások							
31.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	31.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	31. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					31. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
32.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	32.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	32. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					32. b) a terület 20% feletti részén	S3	
33.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	33. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10	
				33. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	33. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					33. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
				33. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.	S0	S1	
34.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	34. a) Nem készült földhasználati terv 34. b) Készült földhasználati terv, de annak tartalma nem felel a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.	S7	S8	
					S0	S1	
35.) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;	HE (GN+talajvédelmi hatóság engedélye)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	35.) Felhasználásra került hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt	35. a) a terület 20% alatti részén	S4	S5
					35. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
36.) melioráció és öntözés nem végezhető;	HE (GN, engedély)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	36.) történt melioráció, öntözés	36. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					36. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
37.) rágcsálóirtó szerek és/vagy talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	37.) Rágcsálóirtó és talajfertőtlenítő szer is alkalmazásra került	S3	S4	
38.) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	38.) Rovarölő szer is alkalmazásra került	38. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					38. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4

39.) március 1. és július 31. között a munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig megengedett;	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	39. a) Márc.1 – jún. 30. között történt éjszakai munkavégzés	S2	S3	
				39. b) Júl.1 – júl. 31. között történt éjszakai munkavégzés	S3	S4	
40.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A gazdálkodó értesítésétől számított 5 napon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a 41.) pont figyelembevételével folytatható;	HE (GN, igazolás NPI)	évente	célprogram	40.) A természetvédelmi szerv nem került értesítésre	S0	S7	
41.) a talált fészkek körül 0,5 - 1 hektáros védőterületet kell kialakítani a természetvédelmi szerv javaslata alapján;	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	41. a) Van védőterület, de 0,5 ha-nál kisebb	S1	S2	
				41. b) Nincs védőterület	S3	S4	
További előírások évelő szálaspillangós takarmánynövények termesztése esetén							
42.) tápanyag-utánpótlás tilos, kizárólag telepítéskor és felülvetéskor megengedett, amelynek során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha mértéket	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	42. a) Nem telepítés vagy felülvetés esetén került műtrágyával kijuttatásra nitrogén-hatóanyag	42. aa) 90 kg/ha alatt	S2	S3
					42. ab) 90 kg/ha felett	S4	S5
				42. b) telepítéskor és felülvetéskor 90 és 110 kg/ha közötti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra műtrágyával	S2	S3	
				42. c) telepítéskor és felülvetéskor 110 kg/ha feletti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra műtrágyával	S4	S5	
43.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazása;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	43.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került	S4	S5	

44.) a lucerna felülvetése 5 év alatt egy alkalommal végezhető augusztus-szeptember hónapban;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	44.) Több alkalommal történt felülvetés	44. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					44. b) a terület 20% feletti részén	S3	
<i>Évelő szüles pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:</i>							
45.) minden kaszáláskor táblánként legalább 5, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	45. a) A kaszátlan terület kevesebb, mint 5%	S2	S3	
				45. b) A kaszátlan terület 10 és 15% közötti	S1	S2	
				45. c) A kaszátlan terület több, mint 15%	S2	S3	
46.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;	HE (NPI) tettenérés	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	46.) Nem madárbarát módon kaszáltak	S2	S3	
47.) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező;	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	47.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0	S2	
48.) évelő szüles pillangós takarmánynövények teljes területének állami természetvédelmi szerv által kijelölt legalább 50%-án az első növedék június 15. után vágható le a teljes terület másik legfeljebb 50%-án az első növedék április 25-ig vágható le és a második növedék június 30. után vágható le, azzal, hogy az első esetben a Dunavölgyi-sík a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében a betakarítás legkorábbi időpontja június 30.	HE (GN, NPI)	évente	célprogram	48. a) A terület állami természetvédelmi szerv által kijelölt legalább 50%-án június 15. előtt történt kaszálás (a Dunavölgyi-sík, a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében június 30. előtt történt)	48. aa) Az érintett területfél 20% alatti részén történt a kaszálás	S8	S9
					48. ab) Az érintett területfél 20% feletti részén történt a kaszálás	S9	S10
				48. b) A fennmaradó területen április 25. és június 30. között történt a kaszálás.	48. ba) Az érintett területfél 20% alatti részén történt a kaszálás	S8	S9
		48. bb) Az érintett területfél 20% feletti részén történt a kaszálás	S9	S10			
49.) tárgyévben július 31-e előtt végzett kaszálás megkezdése előtt legalább 5	NPI igazolás, levél, fax, e-mail	évente	célprogram	49.) Nincs igazolás	49. a) a terület 20% alatti részét érintően	S1	S2

munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni a területileg illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját					49. b) a terület 20% feletti részét érintően	S2	S3
További előírások vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén:							
50.) a vetésváltás szabályainak betartása;	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	50. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt négy éven belül egynél többször került termesztésre	50. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					50. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				50. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	50. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					50. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				50. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	50. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					50. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				50. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között	50. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					50. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				50. e) lucerna után hüvelyes növény került termesztésre	50. ea) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6

					50. eb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				50. f) szója/olajrepce/napraforgó követi egymást	50. fa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					50. fb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
51.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazása;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	51.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került		S5	S6
52.) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha mértéket;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	52. a) 90 és 110 kg/ha közötti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra		S2	S3
				52. b) 110 kg/ha feletti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra		S4	S5
53.) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% szálaspillangós takarmánynövény (szálaspillangósok vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugor, legalább 10% őszi repce, legfeljebb 20% egyéb kultúra;	HE (GN), adminisztratív ellenőrzés	5. év végén	célprogram	53. a) A kalászos gabona aránya nem éri el a 20%-ot	53. aa) A részarány mértéke 10% alatti	S8	
					53. ab) A részarány mértéke 10% feletti	S7	
				53. b) Az évelő szálaspillangós takarmánynövény (évelő szálaspillangósok vagy azok keveréke illetve füves keveréke) aránya nem éri el a 20%-ot	53. ba) A részarány mértéke 10% alatti	S9	
					53. bb) A részarány mértéke 10% feletti	S8	
				53. c) A zöldugor aránya nem éri el a 20%-ot	53. ca) A részarány mértéke 10% alatti	S8	
					53. cb) A részarány mértéke 10% feletti	S7	

				53. d) Az őszi repce aránya nem éri el a 10%-ot	53. da) A részarány mértéke 5% alatti	S9	
					53. db) A részarány mértéke 5% feletti	S8	
				53. e) Az egyéb kultúra aránya meghaladja a 20%-ot	53. ea) A részarány mértéke 20% és 25% közötti	S7	
					53. eb) A részarány mértéke 25% feletti	S8	
54.) a tábla szélén legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	54. a) Nincs növényvédőszer-mentes táblaszegély	54. aa) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					54. ab) a terület 20% feletti részén	S4	S5
				54. b) Van növényvédőszer-mentes táblaszegély, de kevesebb, mint 6 m	54. ba) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					54. bb) a terület 20% feletti részén	S2	S3
55.) repce esetén a teljes repceterület legalább 5, de legfeljebb 10%-án, melyet az illetékes természetvédelmi szerv jelöl ki, a madarak téli táplálékának biztosítása céljából a hóeltakarítás kötelező	HE (GN, NPI)	Évente, amikor releváns	tábla	55.) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 5%-án történt hóeltakarítás		S1	S2
56.) kalászos gabonák betakarítása esetén minimum 25 cm-es tarlót kell hagyni.	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	56.) 25 cm-nél alacsonyabb tarlót hagytak meg	56. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					56. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3

57.) A vetésforgóban szereplő szálas pillangós takarmánynövény betakarítása esetén is alkalmazni kell ugyanezen célprogramnak az évelős szálas pillangós takarmánynövények betakarítására vonatkozó előírásait	Lásd az egyes előírásoknál, azzal, hogy a 48.) és 49.) pontok esetében az ellenőrzés és a szankcionálás kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület szinten történik.
---	--

V. Szántóföldi növénytermesztés vadlúd- és daruvédelmi előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
Általános előírások							
58.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	58.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	58. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					58. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
59.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	59.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	59. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					59. b) a terület 20% feletti részén	S3	
60.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	60. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10	
				60. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	60. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					60. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
				60. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.	S0	S1	
61.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	61. a) Nem készült földhasználati terv 61. b) Készült földhasználati terv, de annak tartalma nem felel a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.	S7	S8	
					S0	S1	
62.) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott	HE (GN)	évente	kötelezettségvállalással érintett	62. a) 90 és 110 kg/ha közötti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra	S2	S3	

nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha mértéket;			egybefüggő terület	62. b) 110 kg/ha feletti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra	S4	S5	
63.) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;	HE (GN+talajvédelmi hatóság engedélye)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	63.) Felhasználásra került hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt	63. a) a terület 20% alatti részén	S4	S5
					63. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
64.) melioráció és öntözés nem végezhető;	HE (GN, engedély)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	64.) történt melioráció, öntözés	64. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					64. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
65.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	65.) Nem környezetkímélő növényvédő szer is alkalmazásra került	S4	S5	
66.) rágcsálóirtó szerek és/vagy talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	66.) Rágcsálóirtó és talajfertőtlenítő szer is alkalmazásra került	S3	S4	
67.) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	67.) Rovarölő szer is alkalmazásra került	67. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					67. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
68.) a vetésváltás szabályainak betartása;	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	68. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfűrt négy éven belül egynél többször került termesztésre	68. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					68. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				68. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	68. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					68. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
68. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	68. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6				

					68. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				68. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között	68. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					68. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				68. e) lucerna után hüvelyes növény került termesztésre	68. ea) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					68. eb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				68. f) szója/olajrepce/napraforgó követi egymást	68. fa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					68. fb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
69.) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szemeskukorica, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, legfeljebb 10% egyéb kultúra	HE (GN) + adminisztratív ellenőrzés	5. év végén	célprogram	69. a) A kalászos gabona aránya nem éri el a 30%-ot	69. aa) A részarány mértéke 20% alatti	S8	
					69. ab) A részarány mértéke 20% feletti	S7	
				69. b) A szemes kukorica aránya nem éri el a 20%-ot	69. ba) A részarány mértéke 10% alatti	S8	
					69. bb) A részarány mértéke 10% feletti	S7	

				69. c) A szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke) aránya nem éri el a 20%-ot	69. ca) A részarány mértéke 10% alatti	S9	
					69. cb) A részarány mértéke 10% feletti	S8	
				69. d) A zöldugar aránya nem éri el a 20%-ot	69. da) A részarány mértéke 10% alatti	S9	
					69. db) A részarány mértéke 10% feletti	S8	
				69. e) Az egyéb kultúra aránya meghaladja a 10%-ot	69. ea) A részarány mértéke 10 és 15% közötti	S7	
					69. eb) A részarány mértéke 15% feletti	S8	
70.) a szemeskukorica egy táblában vagy több részletben elhelyezkedő teljes területének legalább 10%-án betakarítás előtt az érett állapotban lévő, lábon álló kukoricát szárzúzóval le kell zúzni és a területet műveletlenül kell hagyni legalább február 28-ig.	HE (GN)	évente, amikor releváns	tábla	70. a) A tábla kevesebb, mint 10%-án történt szárzúzás, de február 28-ig műveletlenül hagyta	S1	S2	
				70. b) A tábla kevesebb, mint 10%-án történt szárzúzás, de február 28. előtt műveli	S2	S3	
				70. c) A tábla legalább 10%-án történt szárzúzás, de február 28. előtt műveli	S1	S2	
<i>Szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:</i>							
71.) minden kaszáláskor táblánként legalább 5, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla közepén;	HE (GN)	évente	tábla	71. a) A kaszátlan terület kevesebb, mint 5%	S2	S3	
				71. b) A kaszátlan terület 10 és 15% közötti	S1	S2	
				71. c) A kaszátlan terület több mint 15%	S2	S3	
72.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	72. Nem madárbarát módon kaszáltak	S2	S3	

73.) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező;	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	73. Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0	S2	
74.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A gazdálkodó értesítésétől számított 5 napon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés folytatható;	HE (GN, igazolás NPI)	évente	célprogram	74.) A természetvédelmi szerv nem került értesítésre	S0	S7	
75.) tárgyévben július 31-e előtt végzett kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni a területileg illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját	NPI igazolás, levél, fax, e-mail	évente	célprogram	75.) Nincs igazolás	75. a) a terület 20% alatti részét érintően	S1	S2
					75. b) a terület 20% feletti részét érintően	S2	S3

VI. Szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhelyfejlesztési előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
Általános előírások							
76.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	76.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	76. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					76. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4

77.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	77.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	77. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					77. b) a terület 20% feletti részén	S3	
78.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag-gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	78. a) Nem készült tápanyag- gazdálkodási terv		S9	S10
				78. b) Készült tápanyag- gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	78. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					78. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
78. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1				
79.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	79. a.) Nem készült földhasználati terv		S7	S8
				79. b) Készült földhasználati terv, de annak tartalma nem felel a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1
80.) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha mértéket;	HE (GN)	évente	tábla	80. a) 90 és 110 kg/ha közötti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra		S2	S3
				80. b) 110 kg/ha feletti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra		S4	S5
81.) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;	HE (GN+talajvédelmi hatóság engedélye)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	81.) Felhasználásra került hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt	81. a) a terület 20% alatti részén	S4	S5
					81. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
82.) melioráció és öntözés nem végezhető;	HE (GN, engedély)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	82.) történt melioráció, öntözés	82. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					82. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
83.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazása;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	83.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került		S4	S5
84.) rágcsálóirtó szerek és/vagy talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	84.) Rágcsálóirtó és talajfertőtlenítő szer is alkalmazásra került		S3	S4
85.) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	85.) Rovarölő szer is alkalmazásra került	85. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					85. b) a terület 20% feletti részén	S3	S5

86.) vetésváltás szabályainak betartása;	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	86. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfűt négy éven belül egynél többször került termesztésre	86. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					86. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				86. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	86. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					86. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				86. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	86. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					86. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				86. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között	86. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					86. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				86. e) lucerna után hüvelyes növény került termesztésre	86. ea) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					86. eb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				86. f) szója/olajrepce/napraforgó követi egymást	86. fa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6

					86. fb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
87.) a táblán egy gazdálkodási évben csak egyszer szabad gyomirtó szert használni;	HE (GN, permetezési napló)	Évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	87.) Egy alkalomnál többször került gyomirtó szer alkalmazásra	87. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					87. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
88.) a tábla szélén legalább 3 méter széles növényvédőszermentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni	HE (GN)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	88. a) Nincs növényvédőszermentes táblaszegély	88. aa) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					88. ab) a terület 20% feletti részén	S4	S5
				88. b) Van növényvédőszermentes táblaszegély, de kevesebb, mint 3 m	88. ba) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					88. bb) a terület 20% feletti részén	S2	S3
89.) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke illetve fűves keveréke), legalább 10% zöldugar, legfeljebb 25% egyéb kultúra	HE (GN) + adminisztratív ellenőrzés	5. év végén	Célprogram	89. a) A kalászos gabona aránya nem éri el a 30%-ot	89. aa) A részarány mértéke 20% alatti	S8	
					89. ab) A részarány mértéke 20% feletti	S7	
				89. b) Az szálas pillangós takarmánynövény aránya nem éri el a 20%-ot	89. ba) A részarány mértéke 10% alatti	S9	
					89. bb) A részarány mértéke 10% feletti	S8	
				89. c) A zöldugar aránya nem éri el a 10%-ot	89. ca) A részarány mértéke 5% alatti	S9	
					89. cb) A részarány mértéke 5% feletti	S8	

				89. d) Az egyéb kultúra aránya meghaladja a 25%-ot	89. da) A részarány mértéke 25 és 30% közötti	S7	
					89. db) A részarány mértéke 30% feletti	S8	
90.) a célprogram 5 éve alatt legfeljebb egyszer végezhető középmező- vagy mélylazítás	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	90.) Egynél több alkalommal végeztek – vagy mélylazítást		S3	
<i>Szálas pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:</i>							
91.) minden kaszáláskor táblánként legalább 5, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően	HE (GN)	évente	tábla	91. a) A kaszátlan terület kevesebb, mint 5%		S2	S3
				91. b) A kaszátlan terület 10 és 15% közötti		S1	S2
				91 c.) A kaszátlan terület több mint 15%		S2	S3
92.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	92.) Nem madárbarát módon kaszáltak		S2	S3
93.) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	93.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál		S0	S2
94.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A gazdálkodó értesítésétől számított 5 napon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés folytatható;	HE (GN, igazolás NPI)	évente	célprogram	94.) A természetvédelmi szerv nem került értesítésre		S0	S7
95.) tárgyévben július 31-e előtt végzett kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal	NPI igazolás, levél, fax, e-mail	évente	célprogram	95.) Nincs igazolás	95. a) a terület 20% alatti részét érintően	S1	S2

írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni a területileg illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját						95. b) a terület 20% feletti részét érintően	S2	S3
---	--	--	--	--	--	---	----	----

VII. Szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
Általános előírások							
96.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	96.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	96. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					96. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
97.) a célprogram ötödik évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	97.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	97. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					97. b) a terület 20% feletti részén	S3	
98.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	98. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10	
				98. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	98. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					98. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
98. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.	S0	S1					
99.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	99. a) Nem készült földhasználati terv	S7	S8	
				99. b) Készült földhasználati terv, de annak tartalma nem felel a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.	S0	S1	

100.) hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása tilos;	HE (GN+talajvédelmi hatóság engedélye)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	100.) Felhasználásra került hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt	100 a) a terület 20% alatti részén	S4	S5
					100. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
101.) melioráció és öntözés nem végezhető;	HE (GN, engedély)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	101.) történt melioráció, öntözés	101. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					101. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
102.) rágcsálóirtó szerek és/vagy talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	102.) Rágcsálóirtó és talajfertőtlenítő szer is alkalmazásra került		S3	S4
103.) rovarölő szerek nem alkalmazhatók, kivéve repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	103.) Rovarölő szer is alkalmazásra került	103. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					103. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
104.) március 1. és július 31. között a munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig megengedett;	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	104. a) Márc. 1 – jún. 30. között történt éjszakai munkavégzés	S2	S3	
				104. b) Júl. 1 – júl. 31. között történt éjszakai munkavégzés	S3	S4	

<p>105.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervet. A gazdálkodó értesítésétől számított 5 napon belül a természetvédelmi szerv köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a terület bármely részén folytatható.</p>	HE (GN, igazolás NPI)	évente	célprogram	<p>105.) A természetvédelmi szerv nem került értesítésre</p>	S0	S7	
<p>További előírások évelő szálás pillangós takarmánynövények termesztése esetén</p>							
<p>106.) tápanyag-utánpótlás tilos, kizárólag telepítéskor és felülvetéskor megengedett, amelynek során a műtrágyával kijuttatott nitrogén-hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha mértéket</p>	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	<p>106. a) Nem telepítés vagy felülvetés esetén került műtrágyával kijuttatásra nitrogén-hatóanyag</p> <p>106. b) telepítéskor és felülvetéskor 90 és 110 kg/ha közötti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra műtrágyával</p> <p>106. c) telepítéskor és felülvetéskor 110 kg/ha feletti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra műtrágyával</p>	<p>104. aa) 90 kg/ha alatt</p>	S2	S3
					<p>106. ab) 90 kg/ha felett</p>	S3	S5
						S2	S3
						S3	S5
<p>107.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása;</p>	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	<p>107.) Nem környezetkímélő hatóanyag is alkalmazásra került</p>	S4	S5	
<p>108.) a lucerna felülvetése 5 év alatt egy alkalommal végezhető augusztus-szeptember hónapban;</p>	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	<p>108.) Több alkalommal történt felülvetés</p>	<p>108. a) a terület 20% alatti részén</p>	S2	
					<p>108. b) a terület 20% feletti részén</p>	S3	
<p>Évelő szálás pillangós takarmánynövények betakarítása esetén:</p>							
<p>109.) minden kaszáláskor</p>	HE (GN)	évente	tábla	<p>109. a) A kaszátlan terület kevesebb, mint 5%</p>	S2	S3	

táblánként legalább 5, de legfeljebb 10% kaszátlan területet kell hagyni, a tábla szélével érintkezően;				109. b) A kaszátlan terület 10 és 15% közötti		S1	S2
				109. c) A kaszátlan terület több mint 15%		S2	S3
110.) madárbarát kaszási módszert kell alkalmazni;	HE (NPI)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	110.) Nem madárbarát módon kaszáltak		S2	S3
111.) kaszálsnál vadriasztó lánc használata kötelező;	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	111.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálsnál		S0	S2
112.) a célprogramba bevitt táblákon a kaszálást táblánként eltérő napon kell elvégezni;	HE (GN)	évente a kultúrától függően, amikor releváns	célprogram	112.) Amennyiben több mint négy táblája van és nemeltérő napokon történt a kaszálás	112. a) A táblák több mint fele egy napon került kaszálásra	S8	S9
					112. b) A táblák 25-50%-a került egy napon kaszálásra	S7	S8
113.) élő szálás pillangós takarmánynövények teljes területének lekaszását az első kaszálás esetében május 20-ig, a második kaszálás esetében június 30-ig be kell fejezni.	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	113. a) Az első kaszálás május 20. után történt		S1	S2
				113. b) A második kaszálás június 30. után történt		S1	S2
114.) 3 hektárnál nagyobb tábla esetében minden kaszálsnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% kaszásának befejezését követően a másik 50% kaszását csak 10 nappal később lehet elkezdni;	HE (GN, NPI)	Adott évben, amikor releváns	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	114. a) A két táblarész kaszás közötti idő kevesebb, mint 10 nap, de ez a kötelezettségvállalással érintett terület 20%-ánál kisebb területet érint		S1	S2
				114. b) A két táblarész kaszás közötti idő kevesebb, mint 10 nap, de ez a kötelezettségvállalással érintett terület 20%-ánál nagyobb területet érint		S2	S3
115.) tárgyévből július 31-e előtt végzett kaszás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban,	NPI igazolás, levél, fax, e-mail	évente	célprogram	115.) Nincs igazolás	115. a) a terület 20% alatti részét érintően	S1	S2

elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni a területileg illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját					115. b) a terület 20% feletti részét érintően	S2	S3
További előírások vegyes szántóföldi növénytermesztés esetén:							
116.) a vetésváltás szabályainak betartása;	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	116. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfűrt négy éven belül egynél többször került termesztésre	116. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					116. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				116. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	116. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					116. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				116. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	116. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					116. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				116. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között	116. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6

					116. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				116. e) lucerna után hüvelyes növény került termesztésre	116. ea) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					116. eb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				116. f) szója/olajrepce/napraforgó követi egymást	116. fa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					116. fb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
117.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazása;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	117.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került		S5	S6
118.) tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha mértéket;	HE (GN)	évente	tábla	118. a) 90 és 110 kg/ha közötti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra		S2	S3
				118. b) 110 kg/ha feletti nitrogén-hatóanyag mennyiség került kijuttatásra		S4	S5
119.) a célprogram 5 éve alatt a célprogramba bevitt teljes területen a következő vetésszerkezet betartása kötelező fővetésű növények tekintetében: legfeljebb 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós	HE (GN) adminisztratív ellenőrzés	5. év végén	célprogram	119. a) A kalászos gabona aránya meghaladja a 30%-ot	119. aa) A részarány mértéke 40% alatti	S7	
					119. ab) A részarány mértéke 40% feletti	S8	

takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, legfeljebb 20% egyéb kultúra				119. b) A szálas pillangós takarmánynövény (szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke) aránya nem éri el a 20%-ot	119. ba) A részarány mértéke 10% alatti	S9						
					119. bb) A részarány mértéke 10% feletti	S8						
					119. c) A zöldugar aránya nem éri el a 20%-ot	119. ca) A részarány mértéke 10% alatti	S9					
						119. cb) A részarány mértéke 10% feletti	S8					
					119. d) Az egyéb kultúra aránya meghaladja a 20%-ot	119. da) A részarány mértéke 20 és 25% közötti	S7					
						119. db) A részarány mértéke 25% feletti	S8					
					120.) a tábla szélén legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	120. a) Nincs növényvédőszer-mentes táblaszegély	120. aa) a terület 20% alatti részén	S2	S3
										120. ab) a terület 20% feletti részén	S4	S5
120. b) Van növényvédőszer-mentes táblaszegély, de kevesebb, mint 6 m	120. ba) a terület 20% alatti részén	S1	S2									
	120. bb) a terület 20% feletti részén	S2	S3									

<p>121.) A vetésforgóban szereplő szálas pillangós takarmánynövény betakarítása esetén is alkalmazni kell ugyanezen célprogramnak az évelős szálas pillangós takarmánynövények betakarítására vonatkozó előírásait</p>	<p>Lásd az egyes előírásoknál, azzal, hogy a 112.) és 115.) pont esetében az ellenőrzés és a szankcionálás kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület szinten történik.</p>						
<p><i>Zöldugar szárúzása, kaszálása esetén:</i></p>							
<p>122.) a célprogramba bevitt területeken a szárúzást, kaszálást táblánként eltérő napokon kell elvégezni;</p>	<p>HE (GN)</p>	<p>évente</p>	<p>kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület</p>	<p>122.) Amennyiben több mint négy táblája van és nem eltérő napokon történt a kaszálás</p>	<p>122. a) A táblák több mint fele egy napon került kaszálásra</p>	<p>S8</p>	<p>S9</p>
					<p>122. b) A táblák 25-50%-a került egy napon kaszálásra</p>	<p>S7</p>	<p>S8</p>
<p>123.) 3 hektárnál nagyobb tábla esetében minden szárúzásnál, kaszálásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50% szárúzásának, kaszálásának befejezését követően a másik 50% szárúzását, kaszálását csak 10 nappal később lehet elkezdni;</p>	<p>HE (GN, NPI)</p>	<p>Adott évben, amikor releváns</p>	<p>tábla</p>	<p>123. a) A két táblarész kaszálása, szárúzása közötti idő kevesebb, mint 10 nap, de ez a kötelezettségvállalással érintett terület 20%-ánál kisebb területet érint</p>		<p>S1</p>	<p>S2</p>
				<p>123. b) A két táblarész kaszálása, szárúzása közötti idő kevesebb, mint 10 nap, de ez a kötelezettségvállalással érintett terület 20%-ánál nagyobb területet érint</p>		<p>S2</p>	<p>S3</p>
<p>124.) madárbarát kaszálási, szárúzási módszert kell alkalmazni;</p>	<p>HE (NPI)</p>	<p>évente</p>	<p>kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület</p>	<p>124.) Nem madárbarát módon kaszáltak</p>		<p>S2</p>	<p>S3</p>
<p>125.) szárúzásnál, kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező.</p>	<p>HE (GN, NPI)</p>	<p>évente</p>	<p>kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület</p>	<p>125.) Nem használtak vadriasztó láncot</p>		<p>S0</p>	<p>S2</p>
<p>126.) tárgyévben július 31-e előtt végzett szárúzás, kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal</p>	<p>NPI igazolás, levél, fax, e-mail</p>	<p>évente</p>	<p>célprogram</p>	<p>126.) Nincs igazolás</p>	<p>126. a) a terület 20% alatti részét érintően</p>	<p>S1</p>	<p>S2</p>

írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni a területileg illetékes állami természetvédelmi szervnek a szárazítás, kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;					126. b) a terület 20% feletti részét érintően	S2	S3
--	--	--	--	--	--	----	----

VIII. Vízerózió elleni célprogramok

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
127.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	127. a) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	127. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
				127. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4	
128.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	128.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	128. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					128. b) a terület 20% feletti részén	S3	
129.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	129. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv		S9	S10
				129. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	129. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					129. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
				129. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1
130.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	130. a) Nem készült földhasználati terv		S7	S8
				130. b) Készült földhasználati terv, de annak tartalma nem felel a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1
131.) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmező (35-60 cm) lazítás alkalmazása;	HE (GN alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	131.) Nem került alkalmazásra középmező lazítás	131. a) a területének 20% alatti részén	S1	

					131. b) a területének 20% feletti részén	S2	
132.) a vetésváltás szabályainak betartása;	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	132. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt négy éven belül egynél többször került termesztésre	132. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					132. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				132. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	132. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					132. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				132. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	132. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					132. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				132. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között	132. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					132. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				132. e) lucerna után hüvelyes növény került termesztésre	132. ea) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					132. eb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	

				132. f) szója/olajrepce/napraforgó követi egymást	132. fa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					132. fb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
133.) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül a szemes kukorica, vetőmagkukorica, csemegekukorica és a napraforgó együttes részaránya legfeljebb 20% lehet;	HE (GN) + adminisztratív ellenőrzés	5. év	Célprogram	133.) a szemes kukorica, vetőmagkukorica, csemegekukorica és a napraforgó együttes részaránya	133. a) 20 és 30% közötti	S9	
					133. b) meghaladja a 30%-ot	S10	
134.) a célprogram 5 éve alatt legalább egyszer zöldtrágya növény termesztése és zöldtrágyázás megvalósítása mely másodvetésben is történhet;	HE (GN és földhasználati terv alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	134.) Nem került megvalósításra a zöldtrágyázás	134. a) a terület 20% alatti részén	S1	
					134. b) a terület 20% feletti részén	S2	
135.) tavaszi vetésű növények esetén téli/tavaszi talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, melyeket tavasszal a talaj művelhetővé válását követően kell aláforgatni, legfeljebb a vetést megelőzően két héttel;	HE (GN)	Adott évben, amikor releváns	tábla	135.) Nem biztosított takarónövényt	135. a) a releváns terület 20% alatti vagy 2 ha alatti részén	S1	S2
					135. b) a releváns terület 20% feletti vagy 2 ha feletti részén	S2	S3
136.) lejtő irányára merőleges művelés alkalmazása.	HE (GN), távérzékelés	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	136.) lejtő irányával párhuzamos művelés alkalmazása.		S2	S3

IX. Szélerózió elleni célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
137.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy	HE (a talajlabor által kiállított	évente	kötelezettség-vállalással érintett	137.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	137. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3

első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	igazolás/átvételi elismervény alapján)		egybefüggő terület		137. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
138.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	138.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	138.) a terület 20% alatti részén	S2	
					138.) a terület 20% feletti részén	S3	
139.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	139. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv		S9	S10
				139. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	139. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					139. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
				139. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1
140.) évente földhasználati terv készítése és végrehajtása	HE (földhasználati terv alapján)	évente	célprogram	140. a) Nem készült földhasználati terv 140. b) Készült földhasználati terv, de annak tartalma nem felel a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S7	S8
						S0	S1
141.) a célprogram 5 éve alatt egyszer középmély (35-60 cm) lazítás alkalmazása;	HE (GN alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	141.) Nem került alkalmazásra középmély lazítás	141. a) a terület 20% alatti részén	S1	
					141. b) a terület 20% feletti részén	S2	
142.) a vetésváltás szabályainak betartása;	HE (földhasználati terv alapján)	évente	tábla	142. a) cukorrépa, cékla takarmányrépa, burgonya, lóbab, szója és csillagfürt négy éven belül egynél többször került termesztésre	142. aa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					142. ab) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	
				142. b) napraforgó egynél többször került termesztésre	142. ba) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
					142. bb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6	

				142. c) szárazborsó egynél többször került termesztésre	142. ca) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
						142. cb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6
				142. d) 2 évnél kevesebb telt el két hüvelyes növény termesztése között	142. da) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
						142. db) a célprogram területének 20% feletti részén	S6
				142. e) lucerna után hüvelyes növény került termesztésre	142. ea) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
						142. eb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6
				142. f) szója/olajrepce/napraforgó követi egymást	142. fa) a célprogram területének 20% alatti részén	S5	S6
						142. fb) a célprogram területének 20% feletti részén	S6
143.) a célprogram 5 éve alatt a vetésszerkezeten belül őszi vetésű vagy évelő növények aránya legalább 60% és tavaszi vetésű növények aránya legfeljebb 40% lehet, az alábbi növények összesített részaránya el kell hogy érje a 20%-ot: köles, pohánka, cirkok, szudáni fű, mohar, rostkender, baltacim, bükkönyök, somkóró, homoki bab, lucerna, facélia,	HE (GN), adminisztratív ellenőrzés	5. év vége	célprogram	143. a) Az őszi vetésű vagy évelő növények aránya nem éri el a 60%-ot	143. aa) A részarány mértéke 50% alatti	S9	
						143. ab) A részarány mértéke 50% feletti	S10
					143. b) A köles, pohánka, cirkok, szudáni fű, mohar, rostkender, baltacim, bükkönyök, somkóró, homoki bab, lucerna, facélia,	143. ba) A részarány mértéke 10% alatti	S9

tarka koronafürt;				somkóró, tarka koronafürt együttes részaránya nem éri el a 20%-ot	143. bb) A részarány mértéke 10% feletti	S8	
144.) őszi vetésű növények betakarítását követően zöldtrágya növény termesztése, melyeket tavasszal a talaj művelhetővé válását követően kell a talajba keverni, legfeljebb a vetést megelőzően két héttel;	HE (GN)	Adott évben, amikor releváns	tábla	144.) Nem alkalmazott zöldtrágyázást	144. a) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti vagy 2 ha alatti részén	S1	S2
					144. b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti vagy 2 ha feletti részén	S2	S3
145.) csak egyszer lehet a program 5 éve alatt forgatásos talajművelést alkalmazni.	HE (GN)	5. év	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	145. a) Több alkalommal történt forgatásos talajművelés, de a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 20%-án		S4	
				145. b) Több alkalommal történt forgatásos talajművelés, de a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület több mint 20%-án		S5	

X. Extenzív gyepgazdálkodás célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
Legeltetés esetén:							
146.) a legeltetett területen minimum 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűség alkalmazása	HE (GN)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	146.) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűséget		S3	S4
147.) a gyepek túllegettetése tilos	HE (GN)	évente	tábla	147.) Túllegettetés történt, ami taposási kárral jár	147. a) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti részén	S2	S3

					147. b) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti részén	S4	S5
148.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	148.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés történt	148. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					148. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
149.) a célprogram harmadik gazdálkodási évének végétől legalább 0,3 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte;	ENAR	4. évtől	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	149.) Nincs meg az előírt állatsűrűség a legeltetett területre vonatkozóan		S2*	S3**
150.) pásztoroló/szakaszoló legeltetés alkalmazása;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	150.) Nem pásztoroló vagy szakaszos legeltetést alkalmaztak		S1	S2
151.) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	151.) Egy alkalomnál többször kaszált		S2	S3
152.) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, amely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül a területről le kell hordani;	HE (GN)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	152. a) A kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást		S1	S2
				152. b) A kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület több mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást		S2	S3
				152. c) Végzett tisztító kaszálást, de nem hordta le a lekaszált anyagot október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül		S0	S1
Kaszálás esetén (a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik):							
153.) a gyeptet legalább kétszeri kaszálással kell hasznosítani, amelybe az őszi tisztító kaszálás is beleszámítható;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	153. a) Csak egy alkalommal kaszált	153. aa) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					153. ab) a terület 20% feletti részén	S2	S3
				153. b) Nem kaszált	153. ba) a terület 20% alatti részén	S4	S5
					153. bb) a terület 20% feletti részén	S5	S6
154.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás,	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett	154.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves	154. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3

szerves trágyázás és öntözés tilos;			egybefüggő terület	trágyázás, öntözés történt	154. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
155.) a kaszálást követően a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül a területről le kell hordani	HE (GN)	évente	Kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	155.) Nem került lehordásra a lekaszált anyag október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül		S0	S1
156.) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	156.) Legeltetés is történt		S0	S1

* 4. év

** 5. év

XI. Ökológiai gyepgazdálkodási célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
157.) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása	HE és az ellenőrző szerv adatszolgáltatása alapján	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	157.) Trágyázás szabályainak megsértése	S3	S4	
Legeltetés esetén:							
158.) a legeltetett területen minimum 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűség alkalmazása	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	158.) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűséget	S3	S4	
159.) a gyepek túllegeltetése tilos	HE (GN)	évente	tábla	159.) Túllegeltetés történt, ami taposási kárral jár	159. a) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti részén	S2	S3

					159. b) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti részén	S4	S5
160.) felülvetés, öntözés tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	160.) felülvetés, öntözés történt	160. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					160. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
161.) pásztoroló/szakaszoló legeltetés alkalmazása;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	161.) Nem pásztoroló vagy szakaszos legeltetést alkalmaztak		S1	S2
162.) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	162.) Egy alkalomnál többször kaszált		S2	S3
163.) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező, amely után a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül a területről le kell hordani;	HE (GN)	évente	Kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	163. a) A kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S1	S2	
				163. b) A kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület több mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S2	S3	
				163. c) végzett tisztító kaszálást, de nem hordta le a lekaszált anyagot október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül	S0	S1	
Kaszálás esetén (a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik):							
164.) a gyept legalább kétszeri kaszálással kell hasznosítani, amelybe az őszi tisztító kaszálás is beleszámítható;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	164. a) Csak egy alkalommal kaszált	164. aa) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					164. ab) a terület 20% feletti részén	S2	S3
				164. b) Nem kaszált	164. ba) a terület 20% alatti részén	S4	S5
					164. bb) a terület 20% feletti részén	S5	S6
165.) felülvetés, szerves trágyázás és öntözés tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	165.) felülvetés, szerves trágyázás, öntözés történt	165. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					165. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6

166.) a kaszálást követően a lekaszált anyagot legkésőbb október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül a területről le kell hordani	HE (GN)	évente	Kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	166.) Nem került lehordásra a lekaszált anyag október 31-ig, az állami természetvédelmi szerv által kiállított kaszálási engedélyben előírt október 31-e utáni időpont esetén pedig legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül	S0	S1
167.) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	167.) Legeltetés is történt	S0	S1

XII. Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
Legeltetés esetén:							
168.) a legeltetett területen minimum 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűség alkalmazása	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	168.) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűséget	S3	S4	
169.) a gyepek túllegeltetése tilos	HE (GN)	évente	tábla	169.) Túllegeltetés történt, ami taposási kárral jár	169. a) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti részén	S2	S3
					169. b) a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti részén	S4	S5
170.) pásztoroló/szakaszoló legeltetés alkalmazása;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	170.) Nem pásztoroló vagy szakaszos legeltetést alkalmaztak	S1	S2	
171.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás,	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett	171.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés	171. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3

öntözés, valamint a legelő állatok által elhullajtott trágyától eltekintve egyéb szerves trágyázás tilos;			egybefüggő terület	történt	171. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
172.) fogasolás, gyepszellőztetés tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	172.) fogasolás, gyepszellőztetés történt	172. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					172. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
173.) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett, úgy, hogy ugyanezen célprogram kaszálásra vonatkozó előírásait maradéktalanul betartják	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	173.) Egy alkalomnál többször kaszált		S2	S3
174.) a területen mindennemű vízvezetés tilos;	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	174.) történt vízvezetés	174. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					174. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
175.) villanypásztor csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetesen kiadott, a program 5 évére vonatkozó írásos véleménye alapján alkalmazható;	HE, engedély	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	175.) Nincs engedélye		S3	S4
176.) a célprogramba bevitt teljes gyepterület legfeljebb 50%-án tűzok költőhelyet kell kijelölni az illetékes természetvédelmi szervnek, ahol csak május 31. után folytatható legeltetés;	HE (GN, NPI.), távérzékelés	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	176. a) A kijelölt területen május 31. előtt legeltetett, de ez a terület 20%-át nem haladja meg		S1	S2
				176. b) A kijelölt területen május 31. előtt legeltetett, de ez a terület 20%-át meg haladja		S3	S4
177.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;	NPI igazolás		célprogram	177.) Nincs meg a szükséges igazolás		S7	S8
178.) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	178. a) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást		S1	S2

				178. b) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület több mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S2	S3	
				178. c)	S0	S1	
Kaszálás esetén (a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik):							
179.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szervesztrágyázás és öntözés tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	179.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szervesztrágyázás, öntözés történt	179. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					179. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
180.) fogasolás, gyepszellőztetés tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	180.) fogasolás, gyepszellőztetés történt	180. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					180. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
181.) szénabetakarításnál a levágott növényi részeket 1 hónapon belül le kell hordani a gyepterületről;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	181.) Nem került lehordásra a lekaszált anyag egy hónapon belül	S0	S1	
182.) minden kaszáláskor táblánként legalább 10, de legfeljebb 15% kaszátlan területet kell hagyni, kaszálásonként eltérő területen;	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	182. a) A tábla 5%-nál kevesebb kaszátlan területet hagytak	S2	S3	
				182. b) A tábla 10%-nál kevesebb kaszátlan területet hagytak	S1	S2	
				182. c) A tábla 15%-nál több kaszátlan területet hagytak	S2	S3	
183.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	183.) Nem madárbarát módon kaszáltak	S2	S3	
184.) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező;	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	184.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0	S2	
185.) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	185.) történt vízelvezetés	185. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					185. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
186.) szénabetakarításkor a munkavégzés csak napkeltétől napnyugtáig megengedett;	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	186.) történt éjszakai munkavégzés	S3	S4	
187.) az első kaszálás június 15. után kezdhető meg azzal, hogy a Dunavölgyi-sík a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében a	HE (GN) NPI	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	187. a) Június 15. illetve a Dunavölgyi-sík, a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében június 30. előtt történt kaszálás, de az érintett terület nem haladja meg a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20%-át	S2	S3	

kaszálás legkorábbi időpontja június 30.				187. b) Június 15. illetve a Dunavölgyi-sík, a Homokhátság, valamint a Hortobágy MTÉT esetében június 30. előtt történt kaszálás és az érintett terület meghaladja a kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület 20%-át	S3	S4
188.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;	NPI igazolás	évente	célprogram	188. a) Nem jelentette be, nincsenek meg a szükséges igazolások	S7	S8
				188. b) Kevesebb, mint 5 nappal a kaszálás előtt jelentette be	S0	S7
189.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének megtalálása esetén a betakarítást/kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a 190.) pont figyelembevételével folytatható;	HE (GN, igazolás NPI)	évente, amelyik évben releváns	Célprogram	189.) Nem fejezte be a betakarítást/kaszálást	S7	S8
190.) a talált fészkek körül 0,5-1 ha-os védőterületet kell kialakítani.	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	190. a) Van védőterület, de 0,5 ha-nál kisebb	S1	S2
				190. b) Nincs védőterület	S3	S4
191.) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	191.) Legeltetés is történt	S0	S1

XIII. Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
Legeltetés esetén:						
192.) a legeltetett területen minimum 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűség alkalmazása	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	192.) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűséget	S3	S4

193.) a gyepék túllegeltetése tilos	HE (GN)	évente	tábla	193.) Túllegeltetés történt, ami taposási kárral jár	193. a) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti részén	S2	S3
					193. b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti részén	S4	S5
194.) pásztoroló/ szakaszoló legeltetés alkalmazása;	HE (GN)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	194.) Nem pásztoroló vagy szakaszos legeltetést alkalmaztak		S1	S2
195.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés, valamint a legelő állatok által elhullajtott trágyától eltekintve egyéb szerves trágyázás tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	195.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, öntözés történt	195. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					195. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
196.) fogasolás, gyepszellőztetés tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	196.) fogasolás, gyepszellőztetés történt	196. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					196. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
197.) kaszálás évente egy alkalommal engedélyezett, úgy, hogy ugyanezen célprogram kaszálásra vonatkozó előírásait maradéktalanul betartják	HE (GN)	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	197.) Egy alkalomnál többször kaszált		S2	S3
198.) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;	HE	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	198.) történt vízelvezetés	198. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					198. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
199.) villanypásztor csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetesen kiadott, a program 5 évére vonatkozó írásos véleménye alapján alkalmazható;	HE, engedély	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	199.) Nincs engedélye		S3	S4

200.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;	NPI igazolás		célprogram	200.) Nincs meg a szükséges igazolás	S7	S8	
201.) őszi tisztító kaszálás elvégzése kötelező	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	201. a) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület kevesebb, mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S1	S2	
				201. b) A kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület több mint 20%-án nem végzett tisztító kaszálást	S2	S3	
				201. c)	S0	S1	
Kaszálás esetén (a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik):							
202.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves trágyázás és öntözés tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	202.) felülvetés, vegyszeres gyomirtás, műtrágyázás, szerves trágyázás, öntözés történt	202. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					202. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
203.) fogasolás, gyepszellőztetés tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	203.) fogasolás, gyepszellőztetés történt	203. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					203. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
204.) szénabetakarításnál a levágott növényi részeket 1 hónapon belül le kell hordani a gyepterületről;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	204.) Nem került lehordásra a lekaszált anyagot egy hónapon belül	S0	S1	
205.) minden kaszáláskor táblánként legalább 10, de legfeljebb 15% kaszátlan területet kell hagyni, kaszálásonként eltérő területen;	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	205. a) A tábla 5%-nál kevesebb kaszátlan területet hagytak	S2	S3	
				205. b) A tábla 10%-nál kevesebb kaszátlan területet hagytak	S1	S2	
				205. c) A tábla 15%-nál több kaszátlan területet hagytak	S2	S3	
206.) madárbarát kaszálási módszert kell alkalmazni;	HE (NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	206.) Nem madárbarát módon kaszáltak	S2	S3	
207.) kaszálásnál vadriasztó lánc használata kötelező;	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	207.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál	S0	S2	
208.) a területen mindennemű vízelvezetés tilos;	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett	208.) történt vízelvezetés	208. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2

			egybefüggő terület		208. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
209.) az első kaszálás a célprogramba bevitt teljes gyepterület kijelölt legfeljebb 50%-án július 31. után kezdhető el - kivéve az Őrség-Vendvidék, illetve a Hanság MTÉT-t, ahol a kaszálás a célprogramba bevitt teljes gyepterület 50%-án június 1. előtt, a másik 50%-án július 15. után - az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján.	HE (GN) NPI	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	209.) A kijelölt területen július 31., illetve az Őrség-Vendvidék és a Hanság MTÉT esetében előtt megkezdzi a kaszálást	209. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					209. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
210.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;	NPI igazolás	évente	célprogram	210. a) Nem jelentette be, nincsenek meg a szükséges igazolások	S7	S8	
				210. b) Kevesebb, mint 5 nappal a kaszálás előtt jelentette be	S0	S7	
211.) fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének megtalálása esetén a betakarítást/kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes állami természetvédelmi szerv kijelölt munkatársát. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a 190.) pont figyelembevételével folytatható;	HE (GN, igazolás NPI)	évente, amelyik évben releváns	Célprogram	211.) Nem fejezte be a betakarítást/kaszálást	S7	S8	
212.) a gazdálkodási év során kizárólag kaszálás történik	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	212.) Legeltetés is történt	S0	S1	

XIV. Környezetvédelmi célú földhasználat váltás célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
A célprogram első évében:							
213.) a létrehozott gyepterületen vegyszeres gyomirtás évente egy alkalommal engedélyezett;	HE (GN)	1. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	213.) Egy alkalomnál többször történt vegyszeres gyomirtás	S2		
214.) kizárólag kaszálás megengedett egy alkalommal.	HE (GN)	1. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	214. a) Legeltetés történt a területen	S2		
				214. b) Több, mint 1 alkalommal kaszált	S2		
				214. c) Nem kaszált	S3		
A célprogram 2. évétől:							
215.) a gyepterület ápolása évente legalább kétszeri kaszálással, és/vagy legeltetéssel;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	215. a) Csak egy alkalommal kaszált	215. aa) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					215. ab) a terület 20% feletti részén	S2	S3
				215. b) Nem kaszált	215. ba) a terület 20% alatti részén	S4	S5
					215. bb) a terület 20% feletti részén	S5	S6
216.) a kaszálás minden év május 1. után engedélyezett;	HE (GN) NPI	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	216.) május 1. előtt történt kaszálás	216. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2
					216. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3
217.) pásztoroló/ szakaszoló legeltetés alkalmazása;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	217.) Nem pásztoroló vagy szakaszos legeltetést alkalmaztak	S1	S2	
218.) műtrágya, szerves trágya és növényvédő szerek alkalmazása tilos;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	218. a) trágyázás történt	218. aa) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					218. ab) a terület 20% feletti részén	S4	S5
				218. b) növényvédő-szer használat történt	218. ba) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					218. bb) a terület 20% feletti részén	S4	S5
219.) a legeltetett területen minimum 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűség alkalmazása	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	219.) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,2 ÁE/ha legeltetési sűrűséget	S3	S4	

220.) a gyepek túllegettetése tilos	HE (GN)	évente	tábla	220.) Túllegettetés történt, ami taposási kárral jár	220. a) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület 20% alatti részén	S2	S3
					220. b) a kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület 20% feletti részén	S4	S5
221.) a célprogram harmadik gazdálkodási évének végétől legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte	ENAR	4. évtől	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	221.) Nincs meg az előírt állatsűrűség		S2*	S3**
222.) a gyepek felülvizsgálata a célprogram tíz éve alatt egy alkalommal megengedett;	HE (GN)	10. év	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	222.) Több alkalommal történt felülvizsgálás	222. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					222. b) a terület 20% feletti részén	S4	

* 4. év

** 5. év

XV. Természetvédelmi célú földhasználat váltás célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció	
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom
A célprogram első évében:						
223.) a létrehozott gyepterületen vegyszeres gyomirtás évente egy alkalommal engedélyezett;	HE (GN)	1. évben	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	223.) Egy alkalomnál többször történt vegyszeres gyomirtás	S2	
224.) csak kaszálás megengedett egy alkalommal, a legeltetés nem;	HE (GN)	1. évben	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	224. a) Legeltetés történt a területen	S2	
				224. b) Több, mint 1 alkalommal kaszált	S2	
				224. c) Nem kaszált	S3	
225.) kaszálás csak június 15-e után lehetséges;	HE (GN) NPI	évente	kötelezettségvállalással érintett egybefüggő terület	225.) Június 15. előtt történt kaszálás	225. a) a terület 20% alatti részén	S2

					225. b) a terület 20% feletti részén	S4	
226.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;	NPI igazolás	évente	célprogram	226. a) Nem jelentette be, nincsenek meg a szükséges igazolások		S7	S8
				226. b) Kevesebb, mint 5 nappal a kaszálás előtt jelentette be		S0	S7
A célprogram 2. évétől:							
227.) A terület jellegétől függően a B. 3. 1 vagy B.3.2. célprogramok előírásainak betartása, a	Lásd B.3.1, illetve B.3.2.						

XVI. Integrált gyümölcs és szőlőtermesztés célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
228.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	228.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	228. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					228. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
229.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	229.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	229. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					229. b) a terület 20% feletti részén	S3	
230.) levélanalízis elvégzése évente;	HE (a labor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	Évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	230.) Nem készült levélanalízis, nem rendelkezik a szükséges eredményekkel	230. a) a terület 20% alatti részére vonatkozóan	S1	S2
					230. b) a terület 20% feletti részére vonatkozóan	S2	S3

231.) a talaj és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	231. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv	S9	S10	
				231. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	231. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					231. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
				231. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.	S0	S1	
232.) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt az ültetvényben nem juttatható ki;	HE (GN), talajvédelmi hatóság	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	232.) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása történt	232. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					232. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
233.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazása;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	233.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került	S4	S5	
234.) szexferomon csapdák alkalmazása 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának és a várható kártétel megállapítása érdekében, azzal hogy a 2 ha-nál kisebb terület esetén a kihelyezendő csapdák száma 1 db	HE darabszám	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	234.) a Nincs szexferomon csapda	S3	S4	
				234. b) 2db/4 ha-nál kevesebb szexferomon csapda van	S1	S2	
235.) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni;	HE (GN és egyéb igazolások alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	235.) Nem dokumentált előrejelzés alapján történt a beavatkozás	S0	S1	
236.) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként 6 db madárodút kell elhelyezni;	HE darabszám	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	236. a) 3 darabnál kevesebb odú van	S3	S4	
				236. b) 6 darabnál kevesebb odú van	S1	S2	
				236. c) A madárodúk funkciójuk betöltésére alkalmatlan módon vannak kihelyezve	S3	S4	
237.) A fa-, illetve tökehiány a 10%-ot ne haladja meg.	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	237.) A fa-, illetve tökehiány 10% feletti	S4	S5	

XVII. Ökológiai gyümölcs és szőlőtermesztés célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
238.) a 834/2007/EK rendelet ökológiai termelésre vonatkozó szabályainak és a 889/2008/EK rendelet előírásainak betartása;	HE és az ellenőrző szerv adatszolgáltatása alapján	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	238.) Trágyázás szabályainak megsértése		S3	S4
				238. b) A növényvédelem szabályainak megsértése		S3	S4
239.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	239.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	239. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					239. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
240.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	240.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	240. a) a terület 20% alatti részén	S2	
					240. b) a terület 20% feletti részén	S3	
241.) levélanalízis elvégzése évente;	HE (a labor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	241.) Nem készült levélanalízis, nem rendelkezik a szükséges eredményekkel	241. a) a terület 20% alatti részére vonatkozóan	S1	S2
					241. b) a terület 20% feletti részére vonatkozóan	S2	S3
242.) a talaj és levélvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE (tápanyag-gazdálkodási terv és GN alapján)	évente	célprogram	242. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv		S9	S10
				242. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	242. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					242. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
242. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1				
243.) szexferomon csapdák	HE darabszám	évente	kötelezettség-	243. a) Nincs szexferomon csapda		S3	S4

alkalmazása 2 db/4 ha sűrűségben a rovarkártevők egyedszámának és a várható kártétel megállapítása érdekében, azzal hogy a 2 ha-nál kisebb terület esetén a kihelyezendő csapdák száma 1 db			vállalással érintett egybefüggő terület	243. b) 2db/4 ha-nál kevesebb szexferomon csapda van	S1	S2	
244.) a növényvédelmi beavatkozásokat dokumentált előrejelzés (növényvédelmi megfigyelés) alapján kell végezni;	HE (GN és egyéb igazolások alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	244.) Nem dokumentált előrejelzés alapján történt a beavatkozás	S0	S1	
245.) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként 6 db madárodút kell elhelyezni;	HE darabszám	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	245. a) 3 darabnál kevesebb odú van	S3	S4	
				245. b) 3-6 db odú van	S1	S2	
				245. c) A madárodúk funkciójuk betöltésére alkalmatlan módon vannak kihelyezve	S3	S4	
246.) az ültetvényben hektáronként legalább 1m ² területen a ragadozó ízeltlábúak számára megfelelő búvóhelyet, szaporodó helyet kell létesíteni, azt évente gondozni és 5 éven át fenntartani;	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	246.) nincs meg az 1m ² /ha felületű búvóhely	246. a) a terület 20% alatti részére vetítve	S1	S2
					246. b) a terület 20% feletti részére vetítve	S2	S3
247.) A fa-, illetve tőkehiány 15%-ot ne haladja meg	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	247.) A fa-, illetve tőkehiány 15% feletti	S4	S5	

XVIII. Hagyományos gyümölcsstermesztés célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
248.) a célprogram megkezdését megelőzően vagy első évében vett talajminták alapján bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban;	HE (a talajlabor által kiállított igazolás/átvételi elismervény alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	248.) Nem rendelkezik a szükséges talajvizsgálati eredményekkel	248. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					248. b) a terület 20% feletti részén	S3	S4
249.) a célprogram ötödik évben vett talajminták alapján	HE (a talajlabor által kiállított	5. évben	kötelezettség-vállalással érintett	249.) Az utolsó évben nem rendelkezik a szükséges	249. a) a terület 20% alatti részén	S2	

bővített talajvizsgálat végeztetése akkreditált laboratóriumban	igazolás/átvételi elismervény alapján)		egybefüggő terület	talajvizsgálati eredményekkel	249. b) a terület 20% feletti részén	S3	
250.) a talajvizsgálati eredmények alapján évente tápanyag- gazdálkodási terv készítése és végrehajtása	HE [tápanyag-gazdálkodási terv és Gazdálkodási Napló (továbbiakban: GN) alapján]	évente	célprogram	250. a) Nem készült tápanyag-gazdálkodási terv		S9	S10
				250. b) Készült tápanyag-gazdálkodási terv, de az abban foglaltaknál több tápanyag került kijuttatásra	250. ba) a terület 20% alatti részén	S8	S9
					250. bb) a terület 20% feletti részén	S9	S10
				250. c) készült tápanyag-gazdálkodási terv, de annak tartalma nem felel meg a 14. §-ban foglalt tartalmi követelményeknek.		S0	S1
251.) a fák tápanyagpótlás során csupán szerves trágya és komposzt használható;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	251.) Nem csak szerves trágya és komposzt felhasználása történt	251. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					251. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
252.) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt az ültetvényben nem juttatható ki;	HE (GN), talajvédelmi hatóság	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	252.) szennyvíziszap és szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása történt	252. a) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					252. b) a terület 20% feletti részén	S5	S6
253.) amennyiben az ültetvény talaját gyeppel borítja, úgy kizárólag június 15. után, évente legalább egyszer gyeppaszálással, illetve legeltetéssel is hasznosítható, azzal, hogy a levágott növedéket el kell távolítani;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	253. a) A kaszálás vagy legeltetés június 15. előtt történt		S1	S2
				253. b) A növedéket nem távolította el		S0	S1
254.) az ültetvényben legalább két különböző méretben hektáronként 3 db/ha sűrűségben madárodút kell elhelyezni;	HE (darabszám)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	254. a) kevesebb, mint 3 db/ha sűrűségben vannak madárodúk		S1	S2
				254. b) Nincs madárodú		S3	S4
				254. c) A madárodúk funkciójuk betöltésére alkalmatlan módon vannak kihelyezve		S3	S4
255.) kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő hatóanyagok alkalmazása;	HE (GN és permetezési napló alapján)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	255.) Nem környezetkímélő növényvédő hatóanyag is alkalmazásra került		S4	S5

256.) a gyümölcsfák esetében a koronaalakító metszést követően csak ritkító metszés végezhető - az őszibarack kivételével -, amelynek célja a fajtára jellemző természetes koronaforma megtartása;	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	256.) A koronametszés és a ritkító metszés kivételével is történt metszés	S1	S2
257.) gondoskodni kell a kiöregedett, kipusztult fák pótlásáról	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	257.) Nem pótolták a kiöregedett, kipusztult fákat	S4	S5
258.) a célprogramba bevont területen a gyümölcsfák sűrűsége 30–150 db/ha, kivéve dió ültetvényeket, ahol 30–80 db/ha, amelybe a területen elhelyezkedő szőlőtőkét nem kell beleszámítani	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	258.) a gyümölcsfák sűrűsége nem 30–150 db/ha között, dió ültetvény esetében nem 30–80 db/ha között van	S4	S5

XIX. Nádgazdálkodási célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
259.) a területen nádgazdálkodást kell végezni;	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	259.) Nem történik nádgazdálkodás		S4	S5
260.) a nád aratása és egyéb tevékenység végzése (szállítás, kihúzás stb.) kizárólag december 1. és február 15. között engedélyezett, a nád rizómájának megsértése nélkül	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	260. a) a rizóma sérülés nélkül	S1	S2	
				260. b) a rizóma megsértésével	S3	S4	
261.) az aratás során legalább 10 cm magas tarlót kell hagyni;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	261. a) a terület 20% alatti részén	S1	S2	
				261. b) a terület 20% feletti részén	S2	S3	
262.) a nádas legalább 60%-át,	HE (GN)	évente	kötelezettség-	262. a) A nádas 60%-ánál kevesebbet arattak		S5	S6

legfeljebb 80%-át kell évente learatni, valamint 20%-ot 2 évente változó helyen kell aratatlanul hagyni.			vállalással érintett egybefüggő terület	262. b) A nádas 80%-ánál többet arattak	S5	S6
--	--	--	---	--	----	----

XX. A természetes vizes élőhelyek mocsarak, zombékók, sásos területek gondozása célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
263.) a területen a lecsapolás és a vízvezetés nem megengedett a VTT területek árvízvédelmi elárasztását követő vízvezetés kivételével;	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	263.) Történt lecsapolás	263. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3
					263. b) a terület 20% feletti részén	S4	S5
264.) trágyázás, növényvédő szerek használata nem lehetséges	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	264.) Használtak növényvédő szert, illetve történt trágyázás		S5	S6
265.) a célprogramba bevitt területet kaszálással vagy legeltetéssel kell hasznosítani, legalább 0,1 ÁE/ha legeltetési sűrűség mellett, úgy hogy a gyeptúllegeltetése tilos;	HE (GN), adminisztratív ellenőrzés	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	265. a) Nem történt se legeltetés, se kaszálás	265. aa) a terület 20% alatti részén	S3	S4
					265. ab) a terület 20% feletti részén	S5	S6
				265. b) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,1 ÁE/ha legeltetési sűrűséget		S3	S4
				265. c) Túllegeltetés történt, ami taposási kárral jár	265. ca) a terület 20% alatti részén	S2	S3
265. cb) a terület 20% feletti részén	S4	S5					
266.) a célprogram harmadik gazdálkodási évének végétől legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte	HE (GN), adminisztratív ellenőrzés	4. évtől	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	266.) Nem rendelkezik az előírt állategységgel		S2*	S3**
267.) kaszálni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett, madárbarát kaszálási módszerekkel lehet;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	267. a) Nem száraz talajviszonyok mellett kaszált		S2	S3
				267. b) Nem madárbarát módon kaszált		S1	S2

268.) kaszáláskor legalább 10 cm-es tarlót kell hagyni	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	268.) Nincs 10 cm-es tarló		S2	S3
269.) vadriasztó lánc használata kötelező	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	269.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál		S0	S2
270.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;	NPI igazolás	évente	célprogram	270. a) Nem jelentette be, nincsenek meg a szükséges igazolások		S7	S8
				270. b) Kevesebb, mint 5 nappal a kaszálás előtt jelentette be		S0	S7
271.) zombékosok kaszálása tilos	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	271.) zombékos kaszálás történt	271. a.) a zombékos terület 20% alatti részén	S2	S3
					271. b.) a zombékos terület 20% feletti részén	S4	S5

* 4. év

** 5. év

XXI. Vizes élőhelyek létrehozása és kezelése célprogram

A célprogram előírásai	Ellenőrzés			Meg nem felelés típusa	Szankció		
	lehetséges módja	gyakorisága	szintje		a) első alkalom	b) többszöri alkalom	
272.) a terület biztosítani kell a megjelenő víz minél hosszabb ideig történő megmaradását;	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	272.) Nem biztosítja a víz megmaradását		S2	S3
273.) a területen a lecsapolás és a vízelvezetés nem megengedett a VTT területek árvízvédelmi elárasztását követő vízelvezetés kivételével;	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	273. a) a terület 20% alatti részén	S2	S3	
				273. b) a terület 20% feletti részén	S3	S5	
274.) trágyázás, növényvédő szerek használata nem lehetséges	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	274.) Használtak növényvédő szert, illetve történt trágyázás		S5	S6
275.) a célprogramba bevitt területet kaszálással vagy	HE (GN), adminisztratív ellenőrzés	évente	kötelezettség-vállalással érintett	275. a) Nem történt se legeltetés, se kaszálás	275. aa) a terület 20% alatti részén	S3	S5

legeltetéssel kell hasznosítani, legalább 0,1 ÁE/ha legeltetési sűrűség mellett, úgy hogy a gyeptúllegeltetése tilos;			egybefüggő terület		275. ab) a terület 20% feletti részén	S5	S6
				275. b) A legeltetett állatállomány nem éri el a 0,1 ÁE/ha legeltetési sűrűséget		S2	S5
				275. c) Túllegeltetés történt, ami taposási kárral jár	275. ca) a terület 20% alatti részén	S1	S3
					275. cb) a terület 20% feletti részén	S2	S5
276.) a célprogram harmadik gazdálkodási évének végétől legalább 0,2 állategység/ha legeltethető állatállomány megléte	HE (GN), adminisztratív ellenőrzés	4. évtől	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	276.) Nem rendelkezik az előírt állategységgel		S2*	S3**
277.) kaszálni csak megfelelően száraz talajviszonyok mellett, madárbarát kaszálási módszerekkel lehet;	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	277. a) Nem száraz talajviszonyok mellett kaszált		S2	S3
				277. b) Nem madárbarát módon kaszált		S1	S2
278.) kaszáláskor legalább 10 cm-es tarlót kell hagyni	HE (GN)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	278.) Nincs 10 cm-es tarló		S2	S3
279.) vadriasztó lánc használata kötelező	HE (GN, NPI)	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	279.) Nem használtak vadriasztó láncot kaszálásnál		S0	S2
280.) kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton vagy telefaxon, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját;	NPI igazolás	évente	célprogram	280. a) Nem jelentette be, nincsenek meg a szükséges igazolások		S7	S8
				280. b) Kevesebb, mint 5 nappal a kaszálás előtt jelentette be		S0	S7
281.) zombékosok kaszálása tilos	HE	évente	kötelezettség-vállalással érintett egybefüggő terület	281.) zombékos kaszálás történt	281. a) a zombékos terület 20% alatti részén	S2	S3
					281. b) a zombékos terület 20% feletti részén	S4	S5

* 4. év

** 5. év

